

**ÁTFOGÓ ÉRTÉKELÉS A BUDAPEST FŐVÁROS XVI. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZAT
2024. ÉVI
GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI FELADATAINAK ELLÁTÁSÁRÓL**

TARTALOMJEGYZÉK

1. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI MUTATÓI.....	3
2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA.....	8
3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK, VALAMINT AZ EZEKHEZ SZERVESEN KAPCSOLÓDÓ EGYÉB ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA	34
4. FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMCHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK MŰKÖDÉSÉT ENGEDÉLYEZŐ HATÓSÁGI ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA.....	70
5. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN 71	
6. A BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA	73
7. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS KERETEI.....	76

B E V E Z E T Ő

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gytv.) 96. § (6) bekezdése kötelező jelleggel írja elő az önkormányzatok beszámolási kötelezettségét az alábbiak szerint: „A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig – a külön jogszabályban meghatározott tartalommal – átfogó értékelést készít. Az értékelést – települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően – meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.”

A települési önkormányzat által készítendő gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló átfogó értékelés tartalmi követelményei a 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet 10. számú melléklete alapján:

- „1. A település demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0–18 éves korosztály adataira.
2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása:
  - a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok, elutasítások száma, főbb okai, önkormányzatot terhelő kiadás nagysága,
  - egyéb, a Gytv.-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatásokra vonatkozó adatok,
  - gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok.
3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása:
  - gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalata (alapellátásban részesülők száma, gyermekek veszélyeztetettségének okai, válsághelyzetben levő várandós anyák gondozása, családjából kiemelt gyermek szüleinek gondozása, jelzőrendszer tagjaival való együttműködés tapasztalatai),
  - gyermekek napközbeni ellátásának, gyermekek átmeneti gondozásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.
4. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása.
5. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gytv. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenciós elképzelések).
6. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása.
7. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, drog-prevenció stb.).”

A jogszabályi előírásoknak megfelelően Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat (a továbbiakban: Önkormányzat) fenti kötelezettségnek eleget téve elkészítette a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló átfogó értékelését. Az értékelés elkészítésekor csak azok a jogszabályok kerültek idézve az anyagba, melyek megalkotása az Önkormányzat hatáskörében vannak és a támogatások, illetve az ellátások tekintetében relevánsak.

1. A TELEPÜLÉS DEMOGRÁFIAI MUTATÓI

A Budapest észak-keleti részén elterülő XVI. kerület több település összevonásával került kialakításra 1950. január 1-én. A XVI. kerület kiterjedése 33,52 km² ebből 23,59 km² a belterület. A kertvárosi jelleg igen fontos a kerületben. Budapest XVI. kerületének lakosság száma 1990 és 2006 között jelentősen nem változott. Voltak évenként kisebb növekedések és fogyások, de a 69-70 ezer körüli lakosságszám állandónak volt mondható. Budapest Főváros XVI. kerületében élő lakosok száma a Főváros lakónépességének 4,38 %-t adja.

Budapest XVI. kerületének, a népesség megoszlására vonatkozó demográfiai mutatói az alábbiak:

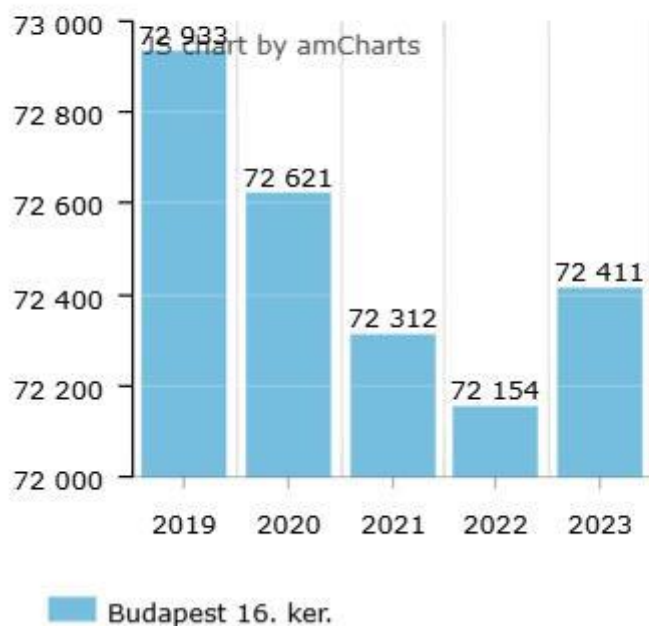
1. sz. táblázat: A lakónépesség számának változása

Megnevezés		
Terület km²		33,52
Lakónépesség (fő)	2020.	73 912
	2021.	73 515
	2022.	73 265
	2023.	73 014
	2024.	72 752
Laksűrűség (fő/km²)	2020.	2 205
	2021.	2 193
	2022.	2 185
	2023.	2 178
	2024.	2 170

Forrás: Népesség-nyilvántartó

1. ábra: Lakónépesség december 31-én (fő)

(c) 2024 Lechner Nonprofit Kft.
Készült a TEIR-rel.

Forrás: TEIR adat

A növekedés lassú üteme is nagyon pozitívnak mondható ahhoz képest, hogy az ország lakosságszáma mellett Budapest lakossága is csökken, valamint azt figyelembe véve, hogy a természetes fogyás növekvő tendenciát mutat.

2. sz. táblázat: A település lakosainak korcsoport szerinti megoszlása

Életkor	Állandó népesség				
	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
0 - 1	594	557	462	476	408
1 - 4	2 540	2 609	2 497	2 351	2 253
5 - 14	8 411	8 286	8 233	8 035	7 820
15 - 18	3 007	3 126	3 219	3 380	3 478
19 - 34	11 247	11 025	10 775	10 732	10 758
35 - 59	27 134	27 436	27 458	27 400	27 306
60 - X	19 867	19 662	19 527	19 498	19 552
Összesen	72 800	72 701	72 171	71 872	71 575

Forrás: Népesség-nyilvántartó

3. sz. táblázat: A település lakónépességének korcsoportonkénti megoszlása

Életkor	Lakónépesség				
	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
0 - 1	592	562	464	485	409
1 - 4	2 650	2 672	2 566	2 414	2 322
5-14	8 512	8 372	8 415	8 257	8 104
15 - 18	3 037	3 143	3 245	3 383	3 517
19 - 34	11 932	11 653	11 489	11 375	11 273
35 - 59	27 357	27 542	27 658	27 684	27 693
60 - X	19 832	19 570	19 428	19 416	19 434
Összesen	73 912	73 514	73 265	73 014	72 752

Forrás: Népesség-nyilvántartó

A gyermekjóléti, gyermekvédelmi munka szempontjából nemcsak az állandó bejelentett lakóhellyel rendelkezők száma, hanem a kerületben tartózkodók száma is fontos. A fiatalok kerületen belülről és kerületen kívülről egyaránt szívesen választják lakóhelyüknek és családalapításuk színhelyének a XVI. kerületet. A kerület kertvárosi jellegéből adódóan zöldmezős beruházások eredményeként növekedett az épülő és átadott lakások száma az elmúlt években. Több esetben a nagycsaládos generációs együttélés helyett választanak maguknak a fiatalok önálló lakást kerületen belül, ez is hozzájárul, hogy a lakónépesség száma 100 lakásra vetítve csökkenő tendenciát mutat. Ezek az új lakások olyan műszaki feltételek mellett épülnek, hogy a gyermekvállalást segítő állami családtámogatásokat az arra jogosultak igénybe tudják venni az ingatlan megvásárlásakor. Ennek eredménye, hogy a szülővé válás korában lévők igen nagy arányban képviseltetik magukat a népességben. Ez alátámasztja a bölcsődei férőhelyszám további növelésének igényét. Azonban, ha figyelembe vesszük, hogy a későbbi korosztályok száma alacsonyabb, az előre mutat arra a problémára, hogy a férőhely növelése az óvodákban, majd az iskolákban is aktuálisává válik.

4. sz. táblázat: A település 0 - 25 éves lakónépességének évenkénti megoszlása és változásai:

Életkor	Év				
	2020	2021	2022	2023	2024
0 - 1	592	562	464	485	409
1 - 2	586	642	588	483	506
2 - 3	639	618	662	603	502
3 - 4	717	663	640	664	633
4 - 5	708	749	676	664	681
5 - 6	869	725	763	696	671
6 - 7	824	883	760	794	718
7 - 8	784	832	900	767	801
8 - 9	881	789	832	894	770
9 - 10	842	895	794	826	897
10 - 11	780	844	903	803	853
11 - 12	902	792	858	892	808
12 - 13	910	891	797	863	896
13 - 14	841	896	914	807	872
14 - 15	879	825	894	915	818
15 - 16	826	857	826	898	921
16 - 17	752	803	859	826	891
17 - 18	742	734	807	867	835
18 - 19	717	749	753	792	870
19 - 20	733	763	779	754	795
20 - 21	750	739	809	763	760
21 - 22	674	730	744	788	757
22 - 23	707	648	727	712	765
23 - 24	690	690	636	725	682
24 - 25	714	646	654	610	689
Összesen	19 059	18 965	19 039	18 891	18 800

Forrás: Népszámítási nyilvántartó

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi munka szempontjából nemcsak a kiskorúak száma lényeges, hanem a 25 évesnél fiatalabb korosztályé is, a táblázat ezért tartalmazza ezen adatsorokat. Az adatok a potenciális igénybevevői kör nagyságának alapjául szolgálnak.

Csökken az állandó népességből a 0-14 éves korosztály aránya. A demográfiai változásokból eredő helyzet kezelése túlmutat az Önkormányzat által nyújtott ellátásokkal megoldható feladatok körén, hiszen e szempontból a szociális, oktatási, nevelési és egészségügyi intézmények, szolgáltatások hatékony működésére és összehangolására is szükség van, mely már nem teljes egészében önkormányzati hatáskör. Az Önkormányzat célja az állami és kerületi források, lehetőségek és a lakossági igények megfelelő szintű koordinálása az adott jogszabályi körülmények között.

5. sz. táblázat: Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat által fenntartott óvodák

		Alapfeladat	Maximális gyermek-, tanulólétszám
Székhely neve / címe			
1.	Szentmihályi Játzókert Óvoda 1161 Budapest, Baross utca 141.	óvodai nevelés	252 fő
<i>Telephely/ek neve, címe</i>			
	Bercsényi 1161 Budapest, Bercsényi utca 36.	óvodai nevelés	53 fő
	Varázskorona 1. 1161 Budapest, Szent Korona utca 53-57.	óvodai nevelés	216 fő
	Varázskorona 2. 1161 Budapest, Szent Korona utca 98-100.	óvodai nevelés	112 fő
Székhely neve / címe			
2.	Budapest XVI. kerületi Napsugár Óvoda 1163 Budapest, Cziráki utca 8-10.	óvodai nevelés	112 fő
<i>Telephely/ek neve, címe</i>			
	Lándzsa 1163 Budapest, Lándzsa utca 23.	óvodai nevelés	84 fő
	Vadvirág 1. 1163 Budapest, Borotvás utca 8-12.	óvodai nevelés	112 fő
	Vadvirág 2. 1163 Budapest, Ágoston Péter utca 31-35.	óvodai nevelés	112 fő
Székhely neve / címe			
3.	Budapest XVI. kerületi Margaréta Óvoda 1162 Budapest, Péterke utca 10-12.	óvodai nevelés	112 fő
<i>Telephely/ek neve, címe</i>			
	1162 Budapest, Monoki utca 58.	óvodai nevelés	140 fő
Székhely neve / címe			
4.	Cinkotai Huncutka Óvoda 1164 Budapest, Ostoros utca 6-8.	óvodai nevelés	112 fő
<i>Telephely/ek neve, címe</i>			
	1164 Budapest, Jövendő utca 2/b.	óvodai nevelés	112 fő
	1164 Budapest, Vágás utca 54.	óvodai nevelés	112 fő
Székhely neve / címe			
5.	Sashalmi Manoda Óvoda 1163 Budapest, Könyvtár utca 26.	óvodai nevelés	140 fő
<i>Telephely/ek neve, címe</i>			
	1163 Budapest, Mátészalka utca 18.	óvodai nevelés	84 fő
Székhely neve / címe			
6.	Mátyásföldi Fecskefészek Óvoda 1163 Budapest, Baross Gábor utca 32-36.	óvodai nevelés	297 fő
<i>Telephely/ek neve, címe</i>			
	Pipitér 1. 1165 Budapest, Farkashalom utca 42-44.	óvodai nevelés	224 fő
	Pipitér 2. 1165 Budapest, Csinszka utca 27.	óvodai nevelés	196 fő
Székhely neve / címe			
7.	Budapest XVI. kerületi Gyermekkuckó Óvoda 1165 Budapest, Centenárium sétány 3.	óvodai nevelés	168 fő
<i>Telephely/ek neve, címe</i>			
	1163 Budapest, Hermina út 66-68.	óvodai nevelés	112 fő
	1162 Budapest, Hársfa utca 54-56.	óvodai nevelés	84 fő

6. sz. táblázat: Budapest Főváros XVI. kerületben található, állami fenntartású általános iskolák

	Intézmény neve, címe	Tanulósám	Osztályok
1.	Budapest XVI. kerületi Rácz Aladár Zene-, Tánc-, Képző- És Iparművészeti Alapfokú Művészeti Iskola 1165 Budapest, Táncsics utca 7-9.	863	40
2.	Budapest XVI. kerületi Szent-Györgyi Albert Általános Iskola 1161 Budapest, Csömöri út 20.	439	17
3.	Budapest XVI. kerületi Móra Ferenc Általános Iskola 1162 Budapest, Ida utca 108-110.	397	16
4.	Budapest XVI. kerületi Kölcsey Ferenc Általános Iskola 1161 Budapest, Hősök tere 1.	474	19
5.	Budapest XVI. kerületi Herman Ottó Általános Iskola 1161 Budapest, Regele János utca 43-45.	429	16
6.	Budapest XVI. kerületi Batthyány Ilona Általános Iskola 1164 Budapest, Georgina utca 23.	472	19
7.	Budapest XVI. Kerületi Táncsics Mihály Általános Iskola és Gimnázium 1165 Budapest, Táncsics utca 7-9.	576	21
8.	Sashalmi Tanoda Általános Iskola 1163 Budapest, Metró utca 3-7.	545	20
9.	Budapest XVI. kerületi Lemhényi Dezső Általános Iskola 1163 Budapest, Hősök fasor 30.	434	16
10.	Budapest XVI. kerületi Jókai Mór Általános Iskola 1163 Budapest, Tiszakömlő utca 29-35.	553	21
11.	Centenárium Általános Iskola 1165 Budapest, Sasvár utca 101.	225	11
12.	Budapest XVI. kerületi Arany János Általános Iskola 1162 Budapest, Bekecs utca 78.	592	22
13.	Göllesz Viktor Óvoda, Általános Iskola és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény 1164 Budapest, Szabadföld út 7.	176	20

7. sz. táblázat: Budapest Főváros XVI. kerületben található középiskolák

	Intézmény neve, címe	Tanulósám	Osztályok
1.	Budapest XVI. kerületi Táncsics Mihály Általános Iskola és Gimnázium 1165 Budapest, Táncsics utca 7-9.	247	8
2.	Szerb Antal Gimnázium 1164 Budapest, Batthány I. utca 12.	647	21
3.	Corvin Mátyás Gimnázium 1165 Budapest, Mátyás király tér 4.		
4.	Budapest XVI. Kerületi Táncsics Mihály Általános Iskola és Gimnázium 1165 Budapest, Táncsics utca 7-9.	247	8

2. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL NYÚJTOTT PÉNZBELI, TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK BIZTOSÍTÁSA

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység.

A gyermekek védelmét pénzbeli, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint hatósági intézkedések biztosítják.

A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat. A gyermekvédelem fontos feladata, hogy a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

A jogszabályi előírások az önkormányzatok részére részben kötelező jelleggel delegál feladatokat, részben pedig lehetőséget adnak támogatási rendszerek kidolgozására és nyújtására.

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásának teljesítéséhez az Önkormányzat részére elsődlegesen a Gyvt. ad kötelezettségeket, de fontos és meghatározó előírásokat tartalmaz a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.), valamint a fenti két jogszabály végrehajtási rendeletei is.

A pénzbeli, a természetben-, és a személyes gondoskodás formájában nyújtott szociális ellátásokhoz a jogosultság feltételeit a jogszabályok a szociális rászorultság alapján határozzák meg. Ehhez a szociális vetítési alap és ennek különböző arányú mértéke a kiindulás. A Magyarország biztonságát szolgáló egyes törvények módosításáról szóló 2022. évi L. törvény (a továbbiakban: Módosító tv.) 2023. január 1-jétől számos törvényt módosított, köztük a Gyvt.-t is a tekintetben, hogy az azokban alkalmazott öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege (a továbbiakban: nyugdíjminimum) helyett bevezette a szociális vetítési alap (a továbbiakban: vetítési alap) fogalmát. A vetítési alap fogalma és összege 2024. január 1. napjától beemelésre került a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások igénylésének és megállapításának, valamint folyósításának részletes szabályairól szóló 63/2006. (III. 27.) Korm. rendeletbe, melynek összege 28 500 Ft.

Egyéb, nem a gyermekvédelmi törvényben szabályozott ellátások az Szt. alapján nyújthatók. E jogszabály nem kifejezetten gyermekek számára nyújt ellátást, de bizonyos esetekben kedvezményeket biztosít a gyermekekre tekintettel. A következőkben ezen ellátási formák kerülnek nagy vonalakban bemutatásra. Az ápolási díj, valamint a közgyógyellátás megállapítására 2013. január 1-től, a gyermekek otthongondozási díjának megállapítására 2019. január 1-től a Kormányhivatal jogosult. Mindkét ellátási forma az egészségkárosodásból fakadó nehézségekben segít. Az ápolási díj a hozzátartozó jövedelem-kiesését hivatott pótolni, a közgyógyellátás a gyógyszerkiadások csökkentésére szolgál.

Az Szt. alábbi jogszabályhelyei alapján nyújtott támogatások, melyek nem az Önkormányzat hatáskörében vannak:

„Gyermekek otthongondozási díja

38. § (1) Gyermekek otthongondozási díjára jogosult az a vér szerinti vagy örökbefogadó szülő (ezen alcím vonatkozásában a továbbiakban együtt: szülő), aki

a) a súlyos fogyatékoságából eredően önellátásra képtelen vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekéről (ezen alcím vonatkozásában a vér szerinti és az örökbe fogadott gyermek a továbbiakban együtt: gyermek), vagy

b) a tartós betegségéből eredően önellátásra képtelen gyermekéről gondoskodik. ...”

„Ápolási díj

40. § Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás.

41. § (1) Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [Ptk. 8:1. § (1) bekezdés 2. pont], továbbá az (1a) és (1b) bekezdésben meghatározott személy, ha

a) állandó és tartós ápolásra, gondozásra szoruló

aa) súlyosan fogyatékos, vagy

ab) tartósan beteg 18 év alatti személy otthoni gondozását, ápolását végzi, és b) az a) pont szerint ápolat személyre tekintettel a gyermekek otthongondozási díjára való jogosultsága neki vagy hozzátartozójának nem áll fenn.

...”

„Közgyógyellátás

49. § (1) A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére az egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához kapcsolódó kiadásainak csökkentése érdekében biztosított hozzájárulás.

....

50. § (1) Alanyi jogcímen jogosult közgyógyellátásra

a) az átmeneti gondozásban részesülő, és a nevelésbe vett kiskorú;

...

h) az, aki, vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül.

...”

Tekintettel arra a tényre, hogy nem az Önkormányzat hatáskörében vannak a fenti ellátások, így önként vállalt feladatként súlyos fogyatékos vagy tartós beteg gyermek esetén a súlyosan fogyatékosok és tartósan betegek támogatása céljából folyósítható települési támogatással (kifutó jellegű), illetve a magas gyógyszerköltségek okán megítélt települési támogatással igyekszik segíteni az Önkormányzat az itt élő családok helyzetét.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete az Szt. és a Gyvt. vonatkozó rendelkezéseinek felhatalmazása alapján, valamint Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) és az Szt. vonatkozó rendelkezéseinek meghatározott feladatkörében eljárva megalkotta az 1/2015. (II. 23.) önkormányzati rendeletét a szociális és gyermekvédelmi települési támogatásokról (a továbbiakban: *Rendelet*).

A *Rendelet* szerint a települési támogatás nyújtható:

- lakhatással kapcsolatos rendszeres kiadások viseléséhez,

- nyugdíjasok és nagycsaládosok fűtési költségeihez való hozzájárulásként,
- 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- súlyosan fogyatékosok és tartósan betegek támogatása céljából.

A Rendelet további rendelkezései szerint:

- Rendkívüli települési támogatást annak a személynek lehet nyújtani, aki létfenntartását veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzd, vagy rezsiköltségei megfizetésében önhibáján kívül elmaradásban van.
- Rendkívüli települési támogatás akkor állapítható meg, ha a kérelmező családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem a vetítési alap 150%-át, egyedülálló és kiskorú gyermekét egyedül nevelő, valamint egyszemélyes háztartásban élő esetén annak a 200%-át nem haladja meg.
- Rendkívüli települési támogatás állapítható meg gyógyszer támogatásként is, illetve az egészségbiztosítás által nem, vagy csak részben támogatott egészségügyi szolgáltatás díjaként.
- Rendkívüli települési támogatás természetbeni juttatásként – a Budapest Főváros XVI. kerületi önkormányzat (továbbiakban: Önkormányzat) rendelkezésére álló készlet erejéig – tűzifa formájában is nyújtható. Az egy alkalommal adható tűzifa mennyisége legfeljebb 2 m³ lehet.

Rendkívüli települési támogatás állapítható meg továbbá:

- temetés költségeihez való hozzájárulásként,
- ikerszülési támogatásként,
- táborozási hozzájárulásként,
- nagycsaládosok részére tankönyv támogatásként,
- veszélyhelyzeti támogatásként.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete az Szt. és a Gyvt. vonatkozó rendelkezéseinek felhatalmazása alapján, továbbá az Mötv.-ben meghatározott feladatkörében eljárva megalkotta a 9/2010. (III. 29.) önkormányzati rendeletét a szociális szolgáltatásokról, a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokról és a szociálpolitikai kerekasztalról (a továbbiakban: *Szolgáltatási Rendelet*).

A *Szolgáltatási Rendelet* alapján az Önkormányzat által biztosított szociális szolgáltatások, a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások az alábbiak:

Szociális alapszolgáltatások

- családsegítés,
- étkeztetés,
- házi segítségnyújtás,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- nappali ellátás:
  - nappali ellátás idősek részére,
  - nappali ellátás értelmi fogyatékos és autista személyek részére,
  - nappali melegedő,
  - pszichiátriai betegek nappali ellátása,
- utcai szociális munka,
- idősek átmeneti gondozóháza,

Egyéb szociális szolgáltatás

- nyugdíjasok segítő szolgálata,
- Kertvárosi Családi Szállító Szolgálat.

Gyermekjóléti alapellátások

- gyermekjóléti szolgáltatás:
  - család- és gyermekjóléti szolgálat,
  - család- és gyermekjóléti központ;

- gyermekek napközbeni ellátása:
  - bölcsőde,
  - alternatív napközbeni ellátás: gyermekfelügyelet;
- gyermekek átmeneti gondozása:
  - gyermekek átmeneti otthona,
  - családok átmeneti otthona.

2.1. A GYERMEKVÉDELMI TÖRVÉNYBEN SZABÁLYOZOTT ELLÁTÁSOK

A Gyvt. vonatkozó rendelkezései a 2024. január 1. napján hatályos szövege szerint:

„Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

19. § (1) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult

a) a 21/B. §-ban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és – ha megfelel a 21/C. §-ban foglalt feltételeknek – a szünidei gyermekétkeztetésnek,

b) a 20/A. §-ban meghatározott pénzbeli támogatásnak,

c) az e törvényben és más jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

(1a) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó kiegészítő pénzbeli ellátásra jogosult, ha

a) a gyermek tartására köteles, és

b) nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan ellátásban részesül, amely a nyugdíjszerű rendszeres szociális ellátások emeléséről szóló jogszabály hatálya alá tartozik.

(2) A gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

a) a szociális vetítési alap összegének a 180%-át, ha

aa) a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza,

ab) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy

ac) a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek;

b) a szociális vetítési alap összegének 165%-át az a) pont alá nem tartozó esetben, feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.

(3) Az egy főre jutó jövedelem megállapításánál a 131. § (2) bekezdését kell alkalmazni. Ettől eltérni akkor lehet, ha a jövedelmi viszonyokban igazolható ok miatt tartós romlás vélelmezhető.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott összeg számításánál – a kérelem benyújtásának időpontjában – közös háztartásban élő közeli hozzátartozóként (gondozó családként) kell figyelembe venni az egy lakásban együtt lakó, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező

a) szülőt, a szülő házastársát vagy élettársát,

b) 20 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező gyermeket,

c) 23 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, a nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytató gyermeket,

d) 25 évesnél fiatalabb, önálló keresettel nem rendelkező, felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanulmányokat folytató gyermeket,

e) korhatárra való tekintet nélkül a tartósan beteg és a fogyatékos gyermeket,

f) az a)–e) pontokba nem tartozó, a Ptk. családjogra irányadó szabályai alapján a szülő vagy házastársa által eltartott rokont.

(5) A (4) bekezdés alkalmazásában szülő alatt a családbafogadó gyámot kell érteni, ha a családbafogadó gyám a gyámsága alá helyezett gyermek tartására köteles.

(6) A vagyoni helyzet vizsgálata kiterjed a (4) bekezdésben meghatározott közös háztartásban élő közeli hozzátartozók vagyonára.

(7) Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

a) külön-külön számítva a szociális vetítési alap összegének húszszorosát, vagy

b) együtt számítva a szociális vetítési alap összegének hetvenszeresét

meghaladja, azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségre tekintettel fenntartott gépjármű.

(8) A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítására irányuló kérelmet elutasítja, ha a (4) bekezdésben megjelölt személyek együttesen vagy külön-külön a (7) bekezdésben meghatározott értékű vagyonnal rendelkeznek.

(9) Nem állapítható meg rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság, illetőleg a megállapított jogosultságot meg kell szüntetni, ha a gyermek tartózkodási joga megszűnt vagy tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott.

20. § (1) A feltételek fennállása esetén a gyámhatóság egy év időtartamra, de legfeljebb

a) a (2) bekezdés a) pontja szerinti esetben a nagykorúvá vált gyermek 23. életévének betöltéséig,

b) a (2) bekezdés b) pontja szerinti esetben a nagykorúvá vált gyermek 25. életévének betöltéséig

megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.

(2) Az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén nagykorúvá válása után is jogosult a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha

a) nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy

b) felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be, és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult.

(3) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot, ideértve a 19. § (1a) bekezdés szerinti kiegészítő pénzbeli ellátásra való jogosultságot is, a gyámhatóság – hivatalból vagy kérelemre – felülvizsgálja, ha a megállapított jogosultság időtartama alatt a jogosultsági feltételekben változás következett be.

(4) A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság

a) megszűnik az (1) bekezdésben meghatározott időtartam leteltével,

b) megszüntetésre kerül, ha

ba) a (3) bekezdés szerinti felülvizsgálat azzal az eredménnyel zárul, hogy a jogosultsági feltételek nem állnak fenn, vagy

bb) a gyermek gyermekvédelmi szakellátásba kerül.

20/A. § (1) A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű pénzbeli támogatást folyósít, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt az a) és b) pont szerinti időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül a 67/A. §-ban foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

(2) A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a 67/A. § szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű pénzbeli támogatást folyósít.

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti támogatás esetenkénti összegéről az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.

20/B. § (1)–(2)

(3) A kiegészítő pénzbeli ellátás havi összege – gyermekenként – a szociális vetítési alap összegének 22 százaléka.

(4) A gyámhatóság annak a családbafogadó gyámként kirendelt hozzátartozónak, akinek kiegészítő pénzbeli ellátásra való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjában – az augusztus hónapra járó kiegészítő pénzbeli ellátás összege mellett –,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában – a november hónapra járó kiegészítő pénzbeli ellátás összege mellett –
pótlékot folyósít.

(5) A (4) bekezdés szerinti pótlék esetenkénti összege 2006. évben gyermekenként 7500 forint. A 2006. évet követően a pótlék összegének emeléséről az Országgyűlés a költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.

(6) Ha a kiegészítő pénzbeli ellátást végleges döntéssel megállapították, az

a) a kérelem benyújtásától esedékes azzal, hogy ha a kérelmet

aa) a tárgyhónap tizenötödikéig nyújtották be, a támogatás teljes összegét,

ab) a tárgyhónap tizenötödikét követően nyújtották be, a támogatás ötven százalékát;

b) a hivatalbóli eljárás megindulásának napjától esedékes azzal, hogy ha a hivatalbóli eljárás

ba) a tárgyhónap tizenötödikéig megindult, a támogatás teljes összegét,

bb) a tárgyhónap tizenötödikét követően indult meg, a támogatás ötven százalékát
kell kifizetni.

(7) Ha a kiegészítő pénzbeli ellátásra való jogosultság megszűnik, az a jogosultság megszűnésének hónapjáig esedékes azzal, hogy ha a megszűnés

a) a tárgyhónap tizenötödikéig következik be, a támogatás ötven százalékát,

b) a tárgyhónap tizenötödikét követően következik be, a támogatás teljes összegét
kell kifizetni.”

2.1.1. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult a Gyvt.-ben meghatározott gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, illetve a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek (pl.: többletpont a felvételinél) igénybevételére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságot - a Gyvt. által szabályozott módon – a jegyző állapítja meg 1 év időtartamra.

A Gyvt. által szabályozott jövedelemhatár családosok esetében a 2024. január 1-től június 30-ig a szociális vetítési alap összegének a 165%-a (47.025 Ft/fő), egyedülállóknál, illetve tartósan beteg vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő családoknál ugyanebben az időszakban a szociális vetítési alap összegének a 180%-a (51.300 Ft/fő) volt. 2024. július 1. napjától a jövedelemhatár családosok esetében a szociális vetítési alap összegének a 225%-a (64.125 Ft/fő), egyedülállóknál, illetve tartósan beteg vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő családoknál a szociális vetítési alap összegének a 245%-a (69.825 Ft/fő) volt.

A fenti jogosultsági feltételeken túl a vagyoni helyzet vizsgálata, a Gyvt.-ben meghatározott feltételének való megfelelés is a megállapítást szabályozó előírás.

8. sz. táblázat: Gyermekvédelmi támogatások – rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

Megnevezés			Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény				
			2020.	2021.	2022.	2022.	2024.
Előző év dec. 31-én támogatásban részesülők száma			158	142	163	65	63
Tárgyév folyamán	megállapított	ellátások száma	133	46	65	63	67
	megszűnt		149	25	163	65	63
Tárgyév dec. 31-én támogatásban részesülők		száma	142	163	65	63	67
Támogatást kérő személyek			149	60	86	72	83
Elutasított személyek			7	17	21	7	16
Támogatásra felhasznált összeg (E Ft)			1 911	2 080	1 376	815	790

Forrás: Polgármesteri Hivatal Szociális és Szociális Intézményi Iroda

A támogatások feltételrendszerét a Gyvt. konkrétan szabályozza, így a kérelmek esetleges elutasításának indoka a jogszabályban meghatározott feltételek hiánya. A számokból látszik, hogy a támogatást kérő személyek száma évről évre csökkent, 2024-ben pedig már csaknem felére csökkent ez a szám. Ehhez adódtak még a veszélyhelyzettel összefüggő jogszabályi változások is, miszerint a veszélyhelyzet alatt a jogosultság hosszabbodott. A jogosultság jövedelemhatára 2022-ben emelkedett, de még így is lényegesen alulmarad ahhoz képest is, ha egy család kizárólag transzfer jövedelmekkel rendelkezik, tehát ahogy a családban van kereső, kis eséllyel válnak jogosulttá. Ezen a helyzeten a 2024. év közepétől érvényben lévő jövedelemhatár emelése sem változtatott, azaz nem emelkedett a jogosultak száma.

9. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán támogatásban részesített gyermekek és fiatal felnőttek száma kor szerint

	0 – 6 év	7 – 14 év	15 – 18 év	19 - * év	Összes
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény					
Gyermekek száma/2020.	28	77	33	18	142
<i>Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos</i>	2	3	0	0	5
Gyermekek száma/2021.	23	87	41	12	163
<i>Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos</i>	1	1	2	0	4
Gyermekek száma/2022.	10	40	14	1	65
<i>Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos</i>	0	3	0	0	3
Gyermekek száma/2023.	9	39	13	2	63
<i>Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos</i>	0	3	0	1	4
Gyermekek száma/2024.	10	42	13	2	0
<i>Ebből tartósan beteg vagy fogyatékos</i>	1	2	0	1	4

(*25. életévét még nem töltötte be)

Forrás: Polgármesteri Hivatal Szociális és Szociális Intézményi Iroda

10. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán támogatásban részesülő családok száma **2020.** évben

Megnevezés	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy több	Összes
	gyermekes családok száma					
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény						
Családok száma	27	32	8	4	2	73
Ebből: egyedülálló szülő	22	18	4	3	1	48

Forrás: Polgármesteri Hivatal Szociális és Szociális Intézményi Iroda

11. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán támogatásban részesülő családok száma **2021.** évben

Megnevezés	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy több	Összes
	gyermekes családok száma					
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény						
Családok száma	38	31	14	3	1	87
Ebből: egyedülálló szülő	27	16	11	1	0	55

Forrás: Polgármesteri Hivatal Szociális és Szociális Intézményi Iroda

12. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán támogatásban részesülő családok száma **2022.** évben

Megnevezés	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy több	Összes
	gyermekes családok száma					
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény						
Családok száma	10	14	8	1	0	33
Ebből: egyedülálló szülő	6	5	3	1	0	15

Forrás: Polgármesteri Hivatal Szociális és Szociális Intézményi Iroda

13. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán támogatásban részesülő családok száma **2023.** évben

Megnevezés	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy több	Összes
	gyermekes családok száma					
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény						
Családok száma	12	15	5	2	0	34
Ebből: egyedülálló szülő	7	4	2	0	0	13

Forrás: Polgármesteri Hivatal Szociális és Szociális Intézményi Iroda

14. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán támogatásban részesülő családok száma **2024.** évben

Megnevezés	1	2	3	4 vagy 5	6 vagy több	Összes
	gyermekes családok száma					
Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény						
Családok száma	10	17	6	2	0	35
Ebből: egyedülálló szülő	7	6	3	1	0	17

Forrás: Polgármesteri Hivatal Szociális és Szociális Intézményi Iroda

15. sz. táblázat: Tárgyév december hó folyamán ellátásban részesítettek egy főre jutó családi jövedelme a jogosultság megállapításakor

Megnevezés	Egy főre jutó jövedelem					
	A szociális vetítési alap összegét nem éri el	2024. június 30-áig hatályos jövedelmi értékhatár alapján elbírált jogosultságok		2024. július 1. napjától emelt jövedelmi értékhatár alapján elbírált jogosultságok		összesen
		a szociális vetítési alap összegét eléri, de annak 165 %-át nem haladja meg	a szociális vetítési alap összegének 165 %-át meghaladja, de annak 180 %-át nem haladja meg	a szociális vetítési alap összegét eléri, de annak 225 %-át nem haladja meg	a szociális vetítési alap összegének 225 %-át meghaladja, de annak 245 %-át nem haladja meg	
Rendszeres gyermek-védelmi kedvezmény	31	0	3	31	2	67

Forrás: Polgármesteri Hivatal Szociális és Szociális Intézményi Iroda

Az adatokból egyértelműen látszik, hogy a jogosult kör évről évre erősen csökken, az igénybevevők között a jövedelmi viszonyok rosszabbodnak: az egy főre jutó jövedelem alapján többen kerülnek az alacsonyabb jövedelmi kategóriába.

2.1.2. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó kiegészítő pénzbeli ellátás

A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

- a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
- a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű pénzbeli támogatást folyósít, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt a fentebbi időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül a Gyvt. vonatkozó rendelkezéseiben foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a Gyvt. vonatkozó rendelkezéseiben foglaltak szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján

- a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,
- a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű pénzbeli támogatást folyósít.

Az fent említett támogatás esetenkénti összegéről az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt, melynek összege 2024-ben az első esetben 6.000 Ft, míg a második esetben 6.500 Ft volt.

16. sz. táblázat: 2024. évben alapösszegű pénzbeli támogatásban részesültek és kifizetett összeg

Év	Részesülők száma	Kifizetett összeg
2024.	34 fő	790 000 Ft

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek után a gyermek családbafogadó gyámjával kirendelt hozzátartozó **kiegészítő pénzbeli ellátásra** jogosult, ha a gyermek tartására köteles, és nyugellátásban, korhatár előtti ellátásban, szolgálati járandóságban, táncművészeti életjáradékban, átmeneti bányászjáradékban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban, időskorúak járadékában vagy olyan egyéb ellátásban részesül, amely a nyugellátások és egyes más ellátások emeléséről szóló kormányrendelet hatálya alá tartozik.

A kiegészítő pénzbeli ellátás havi összege – gyermekenként – a szociális vetítési alap összegének 22 százaléka. A XVI. kerületben 2024-ben nem volt az ellátásra jogosult kérelmező.

A gyámhatóság annak a családbafogadó gyámként kirendelt hozzátartozónak, akinek kiegészítő pénzbeli ellátásra való jogosultsága

- a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjában – az augusztus hónapra járó kiegészítő pénzbeli ellátás összege mellett –,

- a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjában – a november hónapra járó kiegészítő pénzbeli ellátás összege mellett –

pótlékot folyósít.

2.1.3. Hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásának igazolása

A Gyvt. 2024. január 1. napján hatályos, vonatkozó rendelkezései alapján:

„A hátrányos és a halmozottan hátrányos helyzet megállapítása

67/A. § (1) *Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:*

a) *a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,*

b) *a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,*

c) *a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.*

(2) *Halmozottan hátrányos helyzetű*

a) *az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)–c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,*

b) a nevelésbe vett gyermek,

c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

(3) A gyámhatóság a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság elbírálásával egyidejűleg kérelemre – külön döntésben, a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra – megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

(4) A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítását követően is kérelmezhető. Ebben az esetben az (1) bekezdésben meghatározott feltételek fennállását a kérelem benyújtásának időpontjára vonatkozólag kell vizsgálni, valamint a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a kérelem benyújtásának napjától a fennálló rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény időtartamára állapítható meg.

(5) A gyámhatóság a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának igénybevételét elrendelő határozatában megállapítja a halmozottan hátrányos helyzet fennállását. A gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételét és a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának igénybevételét elrendelő végleges határozatát megküldi a 138. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást vezető gyámhatóság részére.

(6) A gyámhatóság a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának megszűnése vagy megszüntetése esetén megállapítja a halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megszűnését. A gyámhatóság a gyermek nevelésbe vételének és a tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt utógondozói ellátásának megszűnéséről vagy megszüntetéséről szóló végleges határozatát megküldi a 138. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást vezető gyámhatóság részére.”

A Gyvt. vonatkozó rendelkezései alapján hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

A Gyvt. vonatkozó rendelkezései alapján halmozottan hátrányos helyzetű:

- az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az hátrányos helyzet megállapításául szolgáló körülmények közül legalább kettő fennáll,
- a nevelésbe vett gyermek,
- az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt.

A hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzet megállapítása kérelemre indul, mely kérelem vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításával egyidejűleg, vagy annak megállapítását követően is benyújtható. A gyámhivatal a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsággal egyező időtartamra, külön döntésben megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetének fennállását.

17. sz. táblázat: 2024. évben megállapított hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetű személyek

2024	Összesen	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18 éves és annál idősebb	December 31-én nyilvántartott	jogviszonnyal nem rendelkező	bölcsődés	óvodás	általános iskolás	középfokú oktatási intézmény tanulója	felsőoktatási hallgató
Megállapított hátrányos helyzetűek száma	17	2	2	10	3	0	17	1	1	2	12	1	0
szülők, családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége miatt	17	2	2	10	3	0	17	0	0	0	0	0	0
Gyámhivatal által hivatalból megállapított halmozottan hátrányos helyzetű nevelésbe vett gyermekek és utógondozói ellátásban részesülő nagykorúvá vált gyermekek száma	28	0	4	13	4	7	28	0	0	0	0	0	0
Családok száma, amelyekben a hátrányos helyzetű gyermekek élnek	7	0	0	0	0	0	7	0	0	0	0	0	0

2.2. A GYERMEKVÉDELMI TÖRVÉNYBEN NEM SZABÁLYOZOTT, ÖNKÉNT VÁLLALT ELLÁTÁSOK

A kerület támogatási rendszerét tekintve mindig is fontos volt az összhang a gyermekvédelmi, illetve a szociális segélyezés között. A települési támogatások között is megtalálhatóak a gyermekes családok segítségét célzó támogatási formák, melyek közül többet a XVI. kerületi Önkormányzat önként vállalt feladatként finanszíroz.

A Módosító tv. - mely bevezette nyugdíjminimum fogalom helyett a szociális vetítési alap fogalmát – a Rendeletet is érintette néhány pontban. Az Szt. intézményi térítési díjra vonatkozó rendelkezései szerint a fenntartó tárgyév április 1-jéig állapítja meg az intézményi térítési díjakat. Ezen jogszabályi kötelezettség alapján az Önkormányzat minden évben felülvizsgálja – és amennyiben szükséges – módosítja a Rendelet erre vonatkozó részeit. 2023-2024-ben nem történt olyan módosítás, mely az önként vállalt feladatok bemutatásánál érintette volna a Rendelet ide vonatkozó részeit.

„Ikerszülési támogatásként megállapítható rendkívüli települési támogatás

11. §

- „(1) Ikerszülési támogatást lehet megállapítani annak a törvényes képviselőnek, akinek iker gyermekei születtek.
- (2) Az ikerszülési támogatást a gyermekek 1 éves koráig lehet igényelni.

- (3) *A támogatás összege gyermekenként egyszeri 50.000,- Ft, mely különös méltánylás esetén, fokozott ápolást igénylő gyermek esetében családonként egyszeri 50.000,- Ft-tal kiegészíthető.*
- (4) *A kérelemhez mellékelni kell:*
  - a) *a gyermekek születési anyakönyvi kivonatának másolatát,*
  - b) *különös méltánylás esetén orvosi igazolást a gyermek állapotáról, a fokozott ápolás szükségességének indoklását feltüntetve.”*

A támogatás 2007. január 1-jétől került bevezetésre, önként vállalt feladatként. Célja ikerszülés esetén a család anyagi terheinek enyhítése, mivel ikrek születése esetén mind a tennivalók, mind az anyagi kiadások többszörösen jelentkeznek. Az ellátást 2020-ban 11 család, 2021-ben 10 család, 2022-ben 5 család, 2023-ban 5 család, 2024-ben 4 család vette igénybe.

„Súlyosan fogyatékosok és tartósan betegek támogatása céljából folyósítható települési támogatás”

7. §

- (1) *Ha a gyermeket nevelő mindkét szülő súlyosan fogyatékos, és a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a vetítési alap 200%-át, a családban nevelkedő gyermekek után havonta gyermekenként a vetítési alap 30%-át lehet támogatásként a szülő részére folyósítani.*
- (2) *Amennyiben a családban nevelkedő gyermek(ek) súlyosan fogyatékos(ak) vagy tartósan beteg(ek), és a családban az egy főre jutó jövedelem nem haladja meg a vetítési alap 200%-át, súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg gyermekenként havonta a vetítési alap 30%-át lehet támogatásként a törvényes képviselő részére folyósítani.*
- (3) *A súlyosan fogyatékosok és tartósan betegek támogatására való jogosultság feltételeinek fennállását a Polgármester évente felülvizsgálja.*
- (4) *A kérelemhez mellékelni kell – a 16. § (1) bekezdésében meghatározottakon túl – a súlyos fogyatékos vagy a tartós betegség tényét igazoló okiratot.”*

A támogatást az Önkormányzat önként vállalt feladatként nyújtja, előnyben részesítve ez által a rossz szociális helyzetben lévő családok közül azokat, ahol a gyermek súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg, vagy a gyermeket nevelő mindkét szülő súlyosan fogyatékos. 2020. évben havonta átlagosan 9 fő, 2021-ben 6 fő, 2022-ben 3 fő, 2023-ban 2 fő, 2024-ben 2 fő részesült e támogatási formában.

„Táborozási hozzájárulásként megállapítható rendkívüli települési támogatás

12. §

- (1) *Táborozási hozzájárulásban részesíthető az a gyermek, aki táborozás résztvevője és családjában az egy főre jutó havi jövedelem a vetítési alap 150%-át nem haladja meg.*
- (2) *A táborozási hozzájárulásnál*
  - a) *a hozzájárulás összege – a (2) bekezdés b) pontja figyelembevételével – a táborozás költségeinek fele, méltányosságból elérheti annak teljes összegét, de nem haladhatja meg a vetítési alap 100%-át.*
  - b) *az egy naptári évben gyermekenként megállapítható támogatás összege nem haladhatja meg a vetítési alap 100%-át.*
- (3) *Táborozási hozzájárulás kizárólag belföldi táborozás céljára nyújtható.*
- (4) *A kérelemhez – a 16. § (1) – bekezdésében foglaltakon túlmenően – igazolást kell mellékelni a táborozás helyéről, időpontjáról és költségéről.”*

A táborozási hozzájárulás esetében többnyire az iskolákkal áll kapcsolatban a Szociális és Szociális Intézményi Iroda, hiszen ők szervezik a különféle erdei iskolákat, nyári táborokat, szabadidős elfoglaltságokat. Korábban a János utcai napközis tábor kapcsán is sokan igénybe vették a szolgáltatást, de ez lecsökkent, mert ott eleve kérhető kedvezmény. Feltétlenül szükséges ez az ellátási forma, mivel sok családnak – anyagi helyzete miatt – nincs lehetősége nyaralni, így ezek a táborok jelentik a gyermekek részére az egyetlen üdülési lehetőséget. A támogatás belföldi táborozás költségeihez való hozzájárulás. Táborozási hozzájárulás címen, 2020-ban 37 fő, 2021-ben 19 fő, 2022-ben 23 fő, 2023-ban 23 fő, 2024-ben 24 fő részére utaltak ki támogatást.

„Nagycsaládosok tankönyvtámogatásaként megállapítható rendkívüli települési támogatás

13. §

- (1) Az 1. § (5) bekezdésében meghatározott fiatal felnőttet tanévenként egyszer tankönyvtámogatás illeti meg, amennyiben nagycsaládban él, és felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán első diploma megszerzéséért tanulmányokat folytat.
- (2) A tankönyvtámogatás összege tanulónként a vetítési alap 70 %-a.”

A nagycsaládosok tankönyvtámogatására azon fiatal felnőttek jogosultak, akik nagycsaládban élnek, nappali tagozaton felsőfokú iskolai tanulmányokat folytatnak, és első diplomájukat szerzik. Összege a vetítési alaphoz kötött. E támogatási forma nagy segítséget jelent a családoknak, hisz a felsőoktatási beiskolázás jelentős kiadásokkal jár. 2020-ban 20 fő, 2021-ben 11 fő, 2022-ben 11 fő, 2023-ban 10 fő, 2024-ben 8 fő részesült ebben a támogatásban.

18. sz. táblázat: **2020.** évben egyéb gyermekvédelmi támogatásban részesülők

Megnevezés	Támogatásban részesített személyek száma	Felhasznált összeg
Ikerszülési támogatás	11	1 200 000
Súlyosan fogyatékosok és tartósan betegek támogatása	9	795 000
Táborozási hozzájárulás	37	692 000
Tankönyvtámogatás	20	399 000

Forrás: Polgármesteri Hivatal Szociális és Szociális Intézményi Iroda

19. sz. táblázat: **2021.** évben egyéb gyermekvédelmi támogatásban részesülők

Megnevezés	Támogatásban részesített személyek száma	Felhasznált összeg
Ikerszülési támogatás	10	1 050 000
Súlyosan fogyatékosok és tartósan betegek támogatása	6	527 000
Táborozási hozzájárulás	19	404 000
Tankönyvtámogatás	11	216 000

Forrás: Polgármesteri Hivatal Szociális és Szociális Intézményi Iroda

20. sz. táblázat: **2022.** évben egyéb gyermekvédelmi támogatásban részesülők

Megnevezés	Támogatásban részesített személyek száma	Felhasznált összeg
Ikerszülési támogatás	5	500 000
Súlyosan fogyatékosok és tartósan betegek támogatása	3	333 000
Táborozási hozzájárulás	23	614 000
Tankönyvtámogatás	11	199 000

Forrás: Polgármesteri Hivatal Szociális és Szociális Intézményi Iroda

21. sz. táblázat: **2023.** évben egyéb gyermekvédelmi támogatásban részesülők

Megnevezés	Támogatásban részesített személyek száma	Felhasznált összeg
Ikerszülési támogatás	5	500 000
Súlyosan fogyatékosok és tartósan betegek támogatása	2	196 650
Táborozási hozzájárulás	23	617 500
Tankönyvtámogatás	10	179 550

Forrás: Polgármesteri Hivatal Szociális és Szociális Intézményi Iroda

22. sz. táblázat: **2024.** évben egyéb gyermekvédelmi támogatásban részesülők

Megnevezés	Támogatásban részesített személyek száma	Felhasznált összeg
Ikerszülési támogatás	4	400 000
Súlyosan fogyatékosok és tartósan betegek támogatása	2	102 600
Táborozási hozzájárulás	24	647 000
Tankönyvtámogatás	8	159 150

Forrás: Polgármesteri Hivatal Szociális és Szociális Intézményi Iroda

A táblázatban összefoglalt támogatási formákat az Önkormányzat önként vállalt feladatként, saját forrásból nyújtja.

Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer célja az esélyteremtés érdekében a hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok felsőfokú tanulmányainak támogatása. A program keretében olyan szociálisan hátrányos helyzetű felsőoktatásban résztvevő hallgatónak folyósítható az ösztöndíj, akik a települési önkormányzat illetékességi területén lakóhellyel rendelkeznek, felsőoktatási intézményben (felsőoktatási hallgatói jogviszony keretében) teljes idejű (nappali tagozatos) képzésben vesznek részt.

A többszintű támogatási rendszer pénzügyi fedezetét három forrás szolgál: a települési önkormányzati, a vármegyei önkormányzati, valamint – a Kulturális és Innovációs Minisztérium finanszírozásával – a felsőoktatási intézményi költségvetésben megjelenő elkülönített forrás. A Bursa Hungarica Ösztöndíjrendszer jogszabályi háttéréül többek között a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) és a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Felökt. tv.) szolgál.

„A” típusú pályázók körébe tartozók: A Bursa Hungarica Ösztöndíjban a Korm. rendelet 18. § (2) bekezdése alapján kizárólag a települési önkormányzat területén **állandó lakóhellyel** (a

továbbiakban: lakóhely) rendelkezők részesülhetnek. Az ösztöndíjpályázatra azok a **települési önkormányzat területén lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű** felsőoktatási **hallgatók** jelentkezhetnek, akik a Felőokt. tv. 1. mellékletében szereplő felsőoktatási intézményben (felsőoktatási hallgatói jogviszony keretében) **teljes idejű (nappali munkarend)** alapfokozatot és szakképzettséget eredményező alapképzésben, mesterfokozatot és szakképzettséget eredményező mesterképzésben, osztatlan képzésben vagy felsőoktatási szakképzésben folytatják tanulmányaikat. Az ösztöndíjra pályázhatnak azok, akik minden év szeptemberében felsőoktatási tanulmányaik utolsó évét megkezdő hallgatók is. Amennyiben az ösztöndíjas hallgatói jogviszonya az azt követő év őszén már nem áll fenn, úgy a következő év első félévére eső ösztöndíj már nem kerül folyósításra. Az ösztöndíjra pályázatot nyújthatnak be azok a hallgatók is, akiknek a hallgatói jogviszonya a felsőoktatási intézményben a pályázás időpontjában szünetel. Az ösztöndíj folyósításának feltétele, hogy az aktuális tanév második félévére a beiratkozott hallgató aktív hallgatói jogviszonnyal rendelkezzen.

Az ösztöndíjas jogviszony időtartama: 10 hónap, azaz két egymást követő tanulmányi félévben félévenként max. 5 hónap.

„B” típusú pályázók körébe tartozók: A Bursa Hungarica Ösztöndíjban a Kormányrendelet 18. § (2) bekezdése alapján kizárólag a települési önkormányzat területén állandó lakóhellyel (a továbbiakban: lakóhely) rendelkezők részesülhetnek. Az ösztöndíjpályázatra azok a települési önkormányzat területén lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű fiatalok jelentkezhetnek, akik: az aktuális tanévben utolsó éves, érettségi előtt álló középiskolások; vagy felsőfokú végzettséggel nem rendelkező, felsőoktatási intézménybe még felvételt nem nyert érettségizettek; és a következő tanévtől kezdődően a Felőokt. tv. 1. mellékletében szereplő felsőoktatási intézmény keretében teljes idejű (nappali munkarend) alapfokozatot és szakképzettséget eredményező alapképzésben, osztatlan képzésben vagy felsőoktatási szakképzésben kívánnak részt venni.

Az ösztöndíj időtartama 3x10 hónap, azaz hat egymást követő tanulmányi félévben félévenként max. 5 hónap.

23. sz. táblázat: Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzata által támogatottak nyilvántartása és kifizetett összegek

	„A” típusú pályázó	„B” típusú pályázó	Kifizetett összeg
2021.	45 fő	2 fő	4 110 000 Ft
2022.	33 fő	3 fő	3 330 000 Ft
2023.	29 fő	2 fő	2 610 000 Ft
2024.	28 fő	0 fő	2 220 000 Ft

Az Önkormányzat - lehetőségeit figyelembe véve - a lakosság megtartásának ösztönzésére többféle, a gyermekeket érintő támogatást igyekszik bevezetni, így az alább bemutatásra kerülőket is.

Budapest Főváros XVI. kerület Önkormányzatának Képviselő-testülete megalkotta a **kerület tehetséges tanulóinak támogatásáról** szóló 10/2004. (II. 27.) önkormányzati rendeletét. A rendelet célja a támogatott tanuló tanulmányainak, versenyre történő felkészülésének támogatása. A rendelet hatálya a tanulói jogviszonnyal és a kerületben lakóhellyel rendelkező, a pályázati kiírás időpontjában 4-11. évfolyamra járó általános vagy középiskolai tanulókra (továbbiakban: tanuló) terjed ki. A pályázat első alkalommal abban az évben adható be, amelyben a tanuló a negyedik osztályos bizonyítványát megkapja. A támogatást a tanuló kizárólag pályázat útján nyerheti el.

Pályázatot nyújthat be:

- minden, a pályázat benyújtásának időpontjában 14. életévét be nem töltött tanuló törvényes képviselője, ha a tanuló

a) nem áll fegyelmi büntetés hatálya alatt, és

b) 4,0-5,0 közötti tanulmányi átlagot, továbbá kiemelkedő eredményt ért el tanulmányi versenyen, valamely műveltségi, művészeti területen, vagy a versenysportban,

illetve

- minden, a pályázat benyújtásának időpontjában 14. életévét betöltött tanuló törvényes képviselőjével együtt, ha a tanuló

a) nem áll fegyelmi büntetés hatálya alatt, és

b) 4,0-5,0 közötti tanulmányi átlagot, továbbá kiemelkedő eredményt ért el tanulmányi versenyen, valamely műveltségi, művészeti területen, vagy a versenysportban.

Kiemelkedő eredménynek minősül, ha a tanuló a pályázat kiírásának tanévében, és az azt megelőző tanévben tanévenként legalább 2-2 alkalommal érvényes helyezést ér el az alábbiak közül:

- nemzetközi tanulmányi, műveltségi, művészeti, vagy sportversenyen 1-10. helyezést ért el, vagy

- országos tanulmányi, műveltségi, művészeti, vagy sportversenyen 1-10. helyezést ért el, vagy

- fővárosi, megyei tanulmányi, műveltségi, művészeti, vagy sportversenyeken 1-3. helyezést ért el, vagy

- bármely kerületi, vagy városi tanulmányi, műveltségi, művészeti, vagy sportversenyen 1-3. helyezést ért el.

A pályázatot minden év május 31-ig a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat Köznevelési, Kulturális, Sport, Ifjúság- és Gyermekevédelmi Bizottsága (a továbbiakban: KKSIGYB) írja ki, és az adott év szeptember 30-ig bírálja el. A KKSIGYB az éves költségvetési rendeletben meghatározott támogatási költségkeretének felosztásáról, a támogatott tanulók számáról és az egyes tanulóknak nyújtandó támogatási összeg (továbbiakban: támogatás) nagyságáról a bírálati eljárás során dönt. A támogatás az adott év szeptember 1. napjától a következő év június 30. napjáig, összesen 10 naptári hónapra nyerhető el. A támogatás folyósítását a pályázat elbírálását követően két egyenlő részben, november és március hónapban kell megtenni.

Budapest Főváros XVI. kerület Önkormányzatának Képviselő-testülete a szellemi és tudományos élet területén kimagasló eredményt elért ifjú tehetségek elismerésére a **„Budapest Főváros XVI. kerület Ifjú Tehetsége”** címet alapította a 7/2011. (III. 30.) önkormányzati rendeletével. A rendelet célja a XVI. kerületben élő, a magyar kultúra, irodalom, hagyományörzés, zeneművészet és tudomány területén kimagasló teljesítményt felmutató ifjú tehetségek, anyagi és erkölcsi ösztönzése, ezzel munkájuk elismerése, támogatása. A rendelet hatálya a „Budapest Főváros XVI. kerület Ifjú Tehetsége” cím tekintetében a Budapest Főváros XVI. kerületben bejelentett állandó lakóhellyel rendelkező, az eredmény elérésekor 12. életévét betöltött, de 35. életévét még be nem töltött személyekre terjed ki.

Ezen cím adható:

- a Magyar kultúra és irodalom, hagyományörzés,

- a Magyar zeneművészet,

- a Magyar tudomány

kategóriákban.

A címmel a következő juttatások járnak:

- Oklevél, mely tartalmazza a XVI. kerület címerét, a kitüntetett személy nevét, az adományozás okát, a döntéshozó szerv határozatának számát, a polgármester aláírását, valamint a bélyegzőjének lenyomatát;

- Emlékplakett, mely bronzból készült öntvény. Címlapján a képmező közepén a XVI. kerület címere látható, felirata: „Budapest Főváros XVI. kerület Ifjú Tehetsége”, valamint a kitüntetés neve és az adományozás éve;
- 60 000 Ft/hó ösztöndíj 12 hónapon keresztül.

A „Magyar kultúra és irodalom, hagyományörzés” kategóriában évente két fő, a „Magyar zeneművészet”, valamint a „Magyar tudomány” kategóriában évente egy-egy fő tüntethető ki – megfelelő jelölt esetén – ezzel a címmel.

Budapest Főváros XVI. kerület Önkormányzatának Képviselő-testülete megalkotta **a sport területén kimagasló eredményt elért XVI. kerületi sportolók, edzők díjazásáról, támogatásáról** szóló 22/2024. (X. 21.) önkormányzati rendeletét. A rendelet célja a XVI. kerületben élő, sport területén kimagasló teljesítményt felmutató sportolók, edzők anyagi és erkölcsi ösztönzése, ezzel munkájuk elismerése, támogatása. A rendelet hatálya a „Budapest Főváros XVI. kerület Sporttehetsége Támogatása” (a továbbiakban: Támogatás) tekintetében a Budapest Főváros XVI. kerületben bejelentett állandó lakóhellyel rendelkező, az eredmény elérésekor 12. életévét betöltött, de 35. életévét még be nem töltött személyekre terjed ki. A rendelet hatálya az „Év Sportolója Díj” tekintetében a Budapest Főváros XVI. kerületben bejelentett lakóhellyel rendelkező személyekre terjed ki, míg az „Év edzője Díj” tekintetében a Budapest Főváros XVI. kerületben működő sportegyesületben edzői feladatot ellátó személyekre terjed ki.

Támogatásban részesíthetők a sportéletben kimagasló eredményt elért ifjú tehetségek. A Támogatás kizárólag pályázat útján nyerhető el. A pályázati időszakokat a fenti rendelet tartalmazza. A Támogatás költségének fedezetét a Képviselő-testület az Önkormányzat mindenkor költségvetési rendeletében biztosítja.

Támogatás adható:

- olimpiai, paralimpiai sportág,
  - nem olimpiai sportág
- kategóriákban.

A Támogatással a következő juttatások járnak:

- Oklevél, mely tartalmazza a XVI. kerület címerét, a kitüntetett személy nevét, az adományozás okát, a polgármester aláírását, valamint a bélyegzőjének lenyomatát;
- Pénzbeli támogatás 12 hónapon keresztül.

Az alábbiakban meghatározott összeg szerinti Támogatásra az a sportoló nyújthat be pályázatot, aki a Támogatásra való pályázat benyújtását megelőző 12 hónapban valamely alábbi teljesítményt elérte:

- egyéni olimpiai, paralimpiai sportág esetén az alábbiak szerint:

bruttó ezer Ft/hó								
		Országos Bajnokság			Universiádé, Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál (EYOF), Európa-bajnokság, Világbajnokság, Olimpia			Magyarországot nemzetközi versenyen válogatottként képviselő
	Az eredmény elérésekor	I. hely	II. hely	III. hely	I-III. hely	IV-VIII. hely	részvétel	
1.	23-35 év	50	40	30	150	100	50	40
2.	16-22 év	40	30	25	100	70	40	30
3.	12-15 év	25	20	15	80	40	30	20

- olimpiai, paralimpiai csapatsportág, vagy olimpiai, paralimpiai egyéni sportág, de csapatban elért eredmény esetén az alábbiak szerint:

bruttó ezer Ft/hó								
		Országos Bajnokság			Universiádé, Európai Ifjúsági Olimpiai Fesztivál (EYOF), Európa-bajnokság, Világbajnokság, Olimpia			Magyarországot nemzetközi versenyen válogatottként képviselő
	Az eredmény elérésekor	I. hely	II. hely	III. hely	I-III. hely	IV-VIII. hely	részvétel	
1.	23-35 év	45	35	25	140	90	40	30
2.	16-22 év	35	25	20	90	60	30	20
3.	12-15 év	25	15	10	70	30	20	10

- nem olimpiai egyéni sportág esetén az alábbiak szerint:

bruttó ezer Ft/hó							
		Európa - bajnokság			Világ-bajnokság		
	Az eredmény elérésekor	I. hely	II. hely	III. hely	I. hely	II. hely	III. hely
1.	23-35 év	40	30	20	50	40	30
2.	16-22 év	35	25	15	45	35	25
3.	12-15 év	30	20	10	40	30	20
4.	Egyéni sportágban, de csapatban elért	10			20		

- nem olimpiai csapatsportág esetén az alábbiak szerint:

bruttó ezer Ft/hó							
		Európa - bajnokság			Világ-bajnokság		
	Az eredmény elérésekor	I. hely	II. hely	III. hely	I. hely	II. hely	III. hely
1.	23-35 év	35	25	15	45	35	25
2.	16-22 év	30	20	10	40	30	20
3.	12-15 év	25	15	10	35	25	15

A Támogatásról, a benyújtott pályázat alapján a KKSIGYB dönt.

2.4. GYERMEKÉTKÉZTETÉS MEGOLDÁSÁNAK MÓDJAI, KEDVEZMÉNYEI

A Gyvt. 2024. január 1. napján hatályos, vonatkozó rendelkezései alapján:

„Gyermekétkeztetés

21. § (1) Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

a) a bölcsődében, mini bölcsődében,

b) az óvodában,

c) a nyári napközis otthonban,

d) az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,

e) az általános iskolai és – ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik – a középfokú iskolai menzai ellátás keretében,

f) a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében [az a)–f) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: intézményi gyermekétkeztetés],

g) a 21/C. §-ban foglaltak szerint a bölcsőde, mini bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (a továbbiakban együtt: szünidei gyermekétkeztetés).

(2) Az intézményi és a szünidei gyermekétkeztetés biztosítására kötelezett önkormányzat e feladatának ellátásához a közigazgatási területén kívülről érkező gyermek, tanuló lakóhelye szerinti önkormányzattól hozzájárulást kérhet.

Intézményi gyermekétkeztetés

21/A. § (1) Ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a nem bentlakásos intézményben

a) a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon a reggeli főétkeztést, a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkézt,

b) a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkeztést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkézt kell biztosítani.

(2) Intézményi gyermekétkeztetésben részesülhet az iskolában az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető.

(3) Az (1) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést biztosítja

a) a települési önkormányzat

aa) az általa fenntartott bölcsődében, mini bölcsődében és óvodában, továbbá

ab) a közigazgatási területén a tankerületi központ, illetve a szakképzési centrum (e § alkalmazásában a továbbiakban együtt: köznevelési fenntartó) részeként működő nevelési-oktatási intézményben, illetve szakképző intézményben,

b) az egyházi és a nem állami fenntartó az általa fenntartott nem bentlakásos intézményben,

c) a fenntartó az egyéb állami fenntartású nem bentlakásos intézményben.

(4) A bentlakásos intézményben az intézményi gyermekétkeztetés keretében biztosítani kell

a) az óvodai nevelési napokon és az iskolai tanítási napokon a reggeli és vacsora főétkeztést, és

b) az óvodai nevelési napokon és az iskolai tanítási napokon kívül a reggeli, ebéd és vacsora főétkezéseket, valamint a tízórai és uzsonna kísétkézt.

(5) A (4) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést biztosítja

a) a szakosított szociális ellátást nyújtó és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézmény az intézményben elhelyezett gyermekek részére,

b) a települési önkormányzat a közigazgatási területén a köznevelési fenntartó által fenntartott kollégiumban elhelyezett gyermekek részére,

c) az elhelyezést nyújtó intézmény fenntartója a b) pont alá nem tartozó bentlakásos nevelési-oktatási intézményben elhelyezett gyermekek részére.

(6) A főváros közigazgatási területén a köznevelési fenntartó által fenntartott nevelési-oktatási intézményben, illetve szakképző intézményben – a fővárosi önkormányzat saját tulajdonában álló ingatlanban működő nevelési-oktatási intézmények kivételével – az (1) és a (4) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést a kerületi önkormányzat biztosítja. A fővárosi önkormányzat köteles biztosítani az (1) és a (4) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést azon nevelési-oktatási intézményben, amely saját tulajdonában álló ingatlanban működik.

(7) A tantermen kívüli, digitális munkarendben megszervezett nevelés-oktatás, óvoda esetében a nevelési évben munkanapra az Nkt. 30. § (5) bekezdése alapján elrendelt rendkívüli szünet, valamint bölcsőde és mini bölcsőde esetében a nevelési évben munkanapra elrendelt rendkívüli zárvaratartás időtartama alatt, kivéve ha az adott időtartamban a 21/C. §-ban foglaltak szerint szünidei gyermekétkeztetést kell biztosítani, az intézményi gyermekétkeztetést a szülő, más törvényes képviselő kérelmére – elvitel vagy kiszállítás formájában – az (1)–(6) bekezdés szerint kell biztosítani.

(8) Ha a gyermek, tanuló a lakóhelyétől, tartózkodási helyétől eltérő településen jár bölcsődébe, mini bölcsődébe, köznevelési vagy szakképző intézménybe, és a szülő, más törvényes képviselő a gyermek számára az intézményi gyermekétkeztetést igényli, akkor azt a (7) bekezdés szerinti időtartam alatt a feladatellátásra kötelezett szerv helyett a gyermek, tanuló lakóhelye, tartózkodási helye szerinti települési önkormányzat biztosíthatja.

Ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés

21/B. § (1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval és társadalombiztosítási járulékkal csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1–8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1–8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

(3) Az (1) bekezdés a) pont ac) alpontja és (2) bekezdés b) pontja szerinti ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés biztosításához közös háztartásban élőként kell figyelembe venni

a) a tizennyolc éven aluli,

b) a huszonöt évesnél fiatalabb, köznevelési intézményben vagy szakképző intézményben nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban, illetve szakképzésben részt vevő vagy felsőoktatási intézményben nappali képzésben tanuló, és

c) életkortól függetlenül a tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos gyermeket, kivéve a nevelőszülőnél ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermeket, valamint a nevelőszülőnél elhelyezett nevelésbe vett gyermeket és utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttet.

(4) Az (1) bekezdés a) pont ad) alpontjában meghatározott összeg számításánál – a kérelem benyújtásának időpontjában – közös háztartásban élő családtagként kell figyelembe venni az egy lakásban együtt lakó, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező

a) szülőt, a szülő házastársát vagy élettársát,

b) a (3) bekezdés szerinti gyermeket,

c) az a) és b) pontba nem tartozó, a Ptk. családjogra irányadó szabályai alapján a szülő vagy házastársa által eltartott rokont.

(5) A családbafogadó gyám a saját és a gyámsága alatt álló gyermek tekintetében is kérheti az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre való jogosultság megállapítását, ha az (1) vagy (2) bekezdésben meghatározott feltételek valamelyik gyermek tekintetében fennállnak. Az (1) bekezdés a) pont ac) alpontja és a (2) bekezdés b) pontja szerinti esetben a családbafogadó gyám saját gyermekeinek és a gyámsága alatt álló gyermekeknek a számát össze kell adni. A (4) bekezdés alkalmazásában szülő alatt a családbafogadó gyámot is érteni kell.

(6) Az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés gyermekenként csak egy jogcímen vehető igénybe.

(7) Ha a szakképzési munkaszerződés alapján duális képzőhelyen folytatott szakirányú oktatásban részt vevő személy már jogosult ingyenes vagy kedvezményes étkeztetésre, ugyanazon étkeztetés tekintetében az (1) és (2) bekezdés szerinti ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetést nem veheti igénybe.

(8) A nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy más bentlakásos intézményben ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek és a tanulói jogviszonyban nem álló, illetve nem nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt nem jogosult ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre.

(9) Az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetést a tanuló után a nappali rendszerű oktatásban való részvétele befejezéséig kell biztosítani.”

A gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde) esetében étkezési és egyéb térítési díjakat Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat szociális szolgáltatásokról, a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokról és a szociálpolitikai kerekasztalról szóló 9/2010. (III. 29.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: Szolgáltatási Rendelet) szabályozza. A Szolgáltatási Rendelet 1. számú mellékletének 2024. március 31-ig hatályos szövege szerint:

1	ellátási forma	A típus	C önköltség egy egységre 5 Ft-ra kerekítve (Ft)	D számított intézményi térítési díj (Ft)	E megállapított intézményi térítési díj 5 Ft-ra kerekítve (Ft)
13	Bölcsőde	Bölcsődei gyermekétkeztetés (1 nap)	3 480	2 398	710
14		Bölcsődei gondozás (1 nap, ténylegesen igénybe vett nap esetén)	15 845	5 382	300
15		Időszakos gyermekfelügyelet (1 óra)	1 001	1 000	400
16		Nyújtott nyitva tartás (1 óra+vacsora)	1 240 + 290	1 240+ 290	1 080 + 290
17		Baba-mama muzsika (1 alkalom)	1 085	1 085	800
18		Száraz só terápia (1 alkalom)	630	630	600
19		Játékos gyermek torna (1 alkalom)	810	810	600
20		Otthoni gyermekgondozás (1 hónap)	22 520	22 520	22 520
21		Fejlesztővizsgálat, tanácsadás (1 alkalom)	8 605	8 605	6 000
22		Egyéni komplex fejlesztés (1 alkalom)	4 870	4 870	4 000
23		Kiscsoportos komplex képességfejlesztés (1 alkalom)	3 770	3 770	2 500

A Szolgáltatási Rendelet 1. számú mellékletének 2024. április 1. napjától hatályos szövege szerint:

1	ellátási forma	A típus	C önköltség egy egységre 5 Ft-ra kerekítve (Ft)	D számított intézményi térítési díj (Ft)	E megállapított intézményi térítési díj 5 Ft-ra kerekítve (Ft)
13	Bölcsőde	Bölcsődei gyermekétkeztetés (1 nap)	4 221	2 622	710
14		Bölcsődei gondozás (1 nap)	24 234	5 205	300
		Alternatív napközbeni eltátás – gyermekfelügyelet (1 óra)	11 545	11 545	0
		Időszakos gyermekfelügyelet (1 óra)	2 235	2 235	400
		Nyújtott nyitva tartás (1 óra+vacsora)	1 488 + 290	1 488 + 290	1 081 + 290
		Baba-mama muzsika (1 alkalom)	1 318	1 318	800
		Száraz só terápia (1 alkalom)	568	568	600
		Játékos gyermek torna (1 alkalom)	975	975	600
		Otthoni gyermekgondozás (1 hónap)	22 520	22 520	22 520
		Fejlesztővizsgálat, tanácsadás (1 alkalom)	12 165	12 165	6 000
		Egyéni komplex fejlesztés (1 alkalom)	5 281	5 281	4 000
		Kiscsoportos komplex képességfejlesztés (1 alkalom)	5 778	5 778	2 500

A személyi térítési díj mérséklésének lehetősége a Szolgáltatási Rendelet alapján:

„8. § (6) Ha a bölcsődei ellátás kapcsán igénybe vett gyermekétkeztetésért és / vagy gondozásért fizetendő személyi térítési díj megfizetése a kötelezett és családja megélhetését, létfenntartását veszélyezteti, a veszélyeztetettség mértékétől függően – az intézményvezető véleményének kikérése mellett – a Polgármester a személyi térítési díj összegét – különösen két bölcsődei ellátott gyermek esetén – annak legfeljebb 50 %-áig csökkentheti.”

A köznevelési intézményekben az étkezési térítési díjat 2024. évben, a Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat tulajdonában álló köznevelési intézményekben alkalmazandó étkezési térítési díjakról szóló 3/2017. (III. 27.) önkormányzati rendelete (a továbbiakban: 3/2017. (III. 27.) Ök. rendelet) tartalmazza.

A 3/2017. (III. 27.) Ök. rendelet 2024. január 1. napján hatályos szövege szerint:

„Az étkezési térítési díj

2. § A Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat tulajdonában álló köznevelési intézményekben az intézményi térítési díj az intézmény típusától függően az alábbiak szerint kerül megállapításra:

- a) Óvodai ellátás egy napra
  - aa) csak ebéd 472,- Ft
  - ab) kétszeri étkezés 570,- Ft

- ac) háromszori étkezés 668,- Ft
 b) Általános iskolai ellátás egy napra
 ba) csak ebéd 569,- Ft
 bb) háromszori étkezés 891,- Ft
 c) Gimnáziumi ellátás egy napra
 ca) ebéd 569,- Ft

Az igénybe vehető kedvezmények a köznevelési intézmények esetében a Gyvt. által biztosítottak.

24. sz. táblázat: Kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülők száma, összefoglaló táblázat 2020. év

Intézménytípus	100 %-os kedvezményben részesülők száma	50 %-os kedvezményben részesülők száma
Bölcsőde	98	0
Óvoda	786	0
Általános Iskola	80	797
Gimnázium, Szakiskola, Szakközépiskola	0	51
Összesen	964	848

Forrás: Polgármesteri Hivatal Költségvetési és Pénzügyi Iroda

25. sz. táblázat: Kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülők száma, összefoglaló táblázat 2021. év

Intézménytípus	100 %-os kedvezményben részesülők száma	50 %-os kedvezményben részesülők száma
Bölcsőde	107	0
Óvoda	793	0
Általános Iskola	94	972
Gimnázium, Szakiskola, Szakközépiskola	0	47
Összesen	994	1 019

Forrás: Polgármesteri Hivatal Költségvetési és Pénzügyi Iroda

26. sz. táblázat: Kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülők száma, összefoglaló táblázat 2022. év

Intézménytípus	100 %-os kedvezményben részesülők száma	50 %-os kedvezményben részesülők száma
Bölcsőde	113	0
Óvoda	845	0
Általános Iskola	65	1386
Gimnázium, Szakiskola, Szakközépiskola	0	0
Összesen	1 023	1386

Forrás: Polgármesteri Hivatal Költségvetési és Pénzügyi Iroda

27. sz. táblázat: Kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülők száma, összefoglaló táblázat 2023. év

Intézménytípus	100 %-os kedvezményben részesülők száma	50 %-os kedvezményben részesülők száma
Bölcsőde	121	0
Óvoda	844	0
Általános Iskola	87	864
Gimnázium, Szakiskola, Szakközépiskola	0	1
Összesen	1 052	865

Forrás: Polgármesteri Hivatal Költségvetési és Pénzügyi Iroda

28. sz. táblázat: Kedvezményes gyermekétkeztetésben részesülők száma, összefoglaló táblázat 2024. év

Intézménytípus	100 %-os kedvezményben részesülők száma	50 %-os kedvezményben részesülők száma
Bölcsőde	103	0
Óvoda	905	0
Általános Iskola	81	841
Gimnázium, Szakiskola, Szakközépiskola	1	0
Összesen	1 090	841

Forrás: Polgármesteri Hivatal Költségvetési és Pénzügyi Iroda

2015 szeptemberétől az a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek, aki olyan családban él, ahol az egy főre jutó havi jövedelem – a szülők nyilatkozata alapján – nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabérszemélyi jövedelemadóval és a társadalombiztosítási járulék összegének 130%-át ingyenesen étkezhet. 2021-ben az étkezést igénylők 72%-a vett igénybe valamilyen kedvezményt. 2022-ben az 50%-os kedvezményes étkezésben részesülő gyerekek száma az előző évhez képest növekedett. 2023-ban az 50%-os kedvezményes étkezésben részesülő gyerekek száma az előző évhez képest csökkent, mely csökkenés 2024. évben is folytatódott, de már nem jelentős mértékben.

A kedvezményes étkezés lehetősége 2016-ban – a Gyvt. alapján – kibővült a szünidei gyermekétkeztetéssel, mely a legrászorultabb családok gyermekeinek biztosítja szünidő alatt a napi egyszeri meleg ételt, továbbá a háborús helyzet miatt az Ukrajnából érkezők számára az igény benyújtásától számított fél éven belül. Ez utóbbira nem volt igény.

A Gyvt. 2024. január 1. napján hatályos rendelkezései szerint:

„Szünidei gyermekétkeztetés

21/C. § (1) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

- a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és
- az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

- a) a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,
- b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára
- ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,
- bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.”

29. számú táblázat: Szünidei étkekezést igénybe vevők száma

Igénybe vevők száma					
	2020	2021	2022	2023	2024
Tavaszi	1	14	8	17	6
Nyári	0	14	8	15	5
Őszi	12	9	0	3	1
Téli	18	20	6	6	5

Forrás: Polgármesteri Hivatal Szociális és Szociális Intézményi Iroda

A nyári szünet alatt az Önkormányzat ösztönzi a János utcai tábor igénybevételét, erre felhívja az érintett családok figyelmét. A visszajelzésekből azt tapasztaljuk, hogy a családok nyáron nem motiváltak arra, hogy naponta elmenjenek az ételért.

3. AZ ÖNKORMÁNYZAT ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZEMÉLYES GONDOSKODÁST NYÚJTÓ ELLÁTÁSOK, VALAMINT AZ EZEKHEZ SZERVESEN KAPCSOLÓDÓ EGYÉB ELLÁTÁSOK BEMUTATÁSA

3.1. A GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, MŰKÖDÉSÉNEK TAPASZTALATAI

A Gyvt. 39-40/A. §- a szabályozza a gyermekjóléti szolgáltatást és a gyermekjóléti központ feladatait. A Gyvt. előírása alapján a járasszékhely település, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat és a megyei jogú város lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti központot működtetni. Az Önkormányzat által fenntartott Napraforgó Család- és Gyermekjóléti Központon (1163 Budapest, Cziráki utca 22. - a továbbiakban: Intézmény) belül működő két szakmai egység a Család- és Gyermekjóléti Központ (a továbbiakban: Központ) és a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat (a továbbiakban: Szolgálat) a jogszabályoknak megfelelő munkamegosztásban végzi feladatát. A Szolgálaton belül családsegítést és gyermekjóléti alapellátást nyújtanak, 2023-ban történt változás alapján nem két külön szakmai csoportban. Segítséget jelentenek a családsegítők részére a Központ esetmenedzserei, akik szakmai segítséget, konzultációs lehetőséget biztosítanak a kiemelt gyermekvédelmi eseteknél.

A Gyvt. 2024. január 1. napján hatályos szövege szerint:

„Gyermekjóléti szolgáltatás

A szolgáltatás tartalma

39. § (1) *A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.*

(2) *A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében*

a) *a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,*

b) *a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,*

c) *a válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint szociális szolgáltatásokhoz és gyermekjóléti alapellátásokhoz, különösen a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz történő hozzájutásának szervezése,*

d) *a szabadidős programok szervezése,*

e) *a hivatalos ügyek intézésének segítése.*

(3) *A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében*

a) *a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,*

b) *a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,*

c) *az a) pontban, valamint a 17. § (1) bekezdésében meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,*

d) *tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.*

(3a) *A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet biztosít.*

(4) A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében

a) a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: szociális segítőmunka) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,

b) a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,

c) kezdeményezni

ca) egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni,

cb) szociális alapszolgáltatások igénybevételét,

cc) egészségügyi ellátások igénybevételét,

cd) pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét, vagy

ce)

d)–e)

(5)

39/A. § (1) Egyszemélyes család- és gyermekjóléti szolgálat nem vehet részt az e Fejezet szerinti feladatok ellátásában, ha az érintett gyermek szülője a szolgáltatást nyújtó személy maga, a fenntartó önkormányzat polgármestere, alpolgármestere, jegyzője vagy aljegyzője.

(2) Család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ nem vehet részt az e Fejezet szerinti feladatok ellátásában, ha az érintett gyermek szülője a szolgálat, központ szakmai vezetője vagy intézményvezetője, a fenntartó önkormányzat polgármestere, alpolgármestere, jegyzője vagy aljegyzője.

(3) Elfogult az a család- és gyermekjóléti szolgáltatást nyújtó személy, akitől nem várható el az eset tárgyilagos megítélése.

(4) Az összeférhetetlenséggel vagy elfogultsággal érintett személy, vagy a szolgálat, központ vezetője köteles azt bejelenteni az ok tudomására jutásától számított 5 munkanapon belül a család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ székhelye szerint illetékes fővárosi és vármegyei kormányhivatalnak. A szolgáltatás igénybe vevője az összeférhetetlenséget vagy elfogultságot bármikor bejelentheti a család- és gyermekjóléti szolgálat, család- és gyermekjóléti központ székhelye szerint illetékes fővárosi és vármegyei kormányhivatalnak. A fővárosi és vármegyei kormányhivatal megvizsgálja a bejelentés megalapozottságát, és ha szükséges, kijelöli az e Fejezet szerinti feladatokat ellátó szolgálatot, központot vagy személyt.

(5) Az összeférhetetlenséggel vagy elfogultsággal érintett szolgáltatást nyújtó személy az igénybe vevő felé fennálló tájékoztatási kötelezettségének köteles eleget tenni az összeférhetetlenség, elfogultság fennállása esetén is.

Család- és gyermekjóléti szolgálat

40. § (1) Gyermekjóléti szolgáltatás a családsegítéssel egy szolgáltató – a család- és gyermekjóléti szolgálat (a továbbiakban: gyermekjóléti szolgálat) – keretében működtethető. A gyermekjóléti szolgálat ellátja a 39. § és a (2) bekezdés szerinti gyermekjóléti szolgáltatási feladatokat, valamint a családsegítés Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti feladatait.

(1a) A települési önkormányzat a gyermekjóléti szolgálatot önálló intézményként, szolgáltatóként vagy más intézmény szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységeként működteti.

(2) A gyermekjóléti szolgálat – összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgálatokkal – szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. Tevékenysége körében a 39. §-ban és az Szt. 64. § (4) bekezdésében foglaltakon túl

- a) folyamatosan figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét,
  - b) meghallgatja a gyermek panaszát, és annak orvoslása érdekében megteszi a szükséges intézkedést,
  - c) az ellátási területén közreműködik a kormányrendeletben meghatározott európai uniós forrásból megvalósuló program keretében természetben biztosítható eseti vagy rendszeres juttatás célzott és ellenőrzött elosztásában,
  - d) szervezi a – legalább három helyettes szülőt foglalkoztató – helyettes szülői hálózatot, illetve működtetheti azt, vagy önálló helyettes szülőket foglalkoztathat,
  - e) segíti a nevelési-oktatási intézmény gyermekvédelmi feladatának ellátását,
  - f) felkérésre környezettanulmányt készít,
  - g) kezdeményezi a települési önkormányzatnál új ellátások bevezetését,
  - h)
  - i) biztosítja a gyermekjogi képviselő munkavégzéséhez szükséges helyiségeket,
  - j) részt vesz a külön jogszabályban meghatározott Kábítószerügyi Egyeztető Fórum munkájában,
  - k) nyilvántartást vezet a helyettes szülői férőhelyekről.
- (3)
- (4)
- (5)

Család- és gyermekjóléti központ

- 40/A. § (1) Család- és gyermekjóléti központnak (a továbbiakban: gyermekjóléti központ) az a járásszékhely településen működő gyermekjóléti szolgálat minősül, amely önálló intézményként, illetve szervezeti és szakmai szempontból önálló intézményegységként működik.
- (2) A gyermekjóléti központ a gyermekjóléti szolgálatnak a 39. §, a 40. § (2) bekezdése és az Szt. 64. § (4) bekezdése szerinti általános szolgáltatási feladatain túl
- a) a gyermek családban nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a gyermek igényeinek és szükségleteinek megfelelő önálló egyéni és csoportos speciális szolgáltatásokat, programokat nyújt, amelynek keretében biztosít
    - aa) utcai és – ha a helyi viszonyok azt indokolják – lakótelepi szociális munkát,
    - ab) kapcsolattartási ügyeletet, ennek keretében közvetítői eljárást, ide nem értve a 62/E. § és a 132. § (6) bekezdése szerinti közvetítői eljárást,
    - ac) – ha a helyi viszonyok azt indokolják – kórházi szociális munkát,
    - ad) gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot,
    - ae) jogi tájékoztatásnyújtást és pszichológiai tanácsadást,
    - af) családkonzultációt, családterápiát, családi döntéshozó konferenciát,
    - ag) óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet;
  - b) a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó, a gyermekek védelmére irányuló tevékenységet lát el, amelynek keretében
    - ba) kezdeményezi a gyermek védelembe vételét vagy súlyosabb fokú veszélyeztetettség esetén a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezését, nevelésbe vételét,
    - bb) javaslatot készít a veszélyeztetettség mértékének megfelelően a gyermek védelembe vételére, illetve a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtására, a gyermek tankötelezettsége teljesítésének előmozdítására, a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyére vagy annak megváltoztatására, valamint a gyermek megelőző pártfogásának mellőzésére, elrendelésére, fenntartására és megszüntetésére,
    - bc) együttműködik a pártfogó felügyelői szolgálattal és a megelőző pártfogó felügyelővel a bűnismétlés megelőzése érdekében, ha a gyámhatóság elrendelte a gyermek megelőző pártfogását,
    - bd) a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése érdekében szociális segítőmunkát koordinál és végez – az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző

intézménnyel együttműködve – a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
 be) utógondozást végez – a gyermekvédelmi gyámmal együttműködve, a 86. § (1) bekezdés f) pontjában foglaltak szerint – a gyermek családjába történő visszailleszkedéséhez,
 bf) védelembe vett gyermek esetében elkészíti a gondozási-nevelési tervet, szociális segítőmunkát koordinál és végez, illetve a gyámhatóság megkeresésére a családi pótlék természetbeni formában történő nyújtásához kapcsolódó pénzfelhasználási tervet (a továbbiakban: pénzfelhasználási terv) készít;
 c) szakmai támogatást nyújt az ellátási területén működő gyermekjóléti szolgálatok számára;
 d) * elkészíti a szociális diagnózist az Szt. 64/A. §-a szerint.
 (3) A gyermekjóléti központ a (2) bekezdés a) pont ad) alpontja, valamint a (2) bekezdés b) és c) pontja szerinti feladatainak ellátására a települési önkormányzat egyházi fenntartóval és nem állami fenntartóval ellátási szerződést nem köthet.
 (4) A gyermekjóléti központ a (2) bekezdés a) pont aa)–ac) és ae)–af) alpontja szerinti feladata, valamint a szupervízió az Szt. 122/A. §-a szerinti, szolgáltatások intézményen kívüli szervezet által történő ellátásának szabályai szerint is biztosítható.
 (5) A család- és gyermekjóléti szolgálat, valamint a család- és gyermekjóléti központ a szolgáltatással érintett
 a) gyermek tekintetében a Gyyt. 139. § (1) bekezdése szerinti nyilvántartást,
 b) nagykorú személy tekintetében az Szt. 20. §-a szerinti nyilvántartást
 vezeti.
 (6) A 139. § (1) bekezdés szerinti adattartalmú nyilvántartás a változások nyomon követhetőségét biztosító elektronikus úton is vezethető.
 (7) A szociálpolitikáért felelős miniszter által kijelölt család- és gyermekjóléti központ az Szt. 64. § (9) bekezdése szerinti fogyatékoságügyi tanácsadást is biztosít. A szociálpolitikáért felelős miniszter a kijelölésről szóló közleményt az általa irányított minisztérium honlapján és a Szociális Ágazati Portálon teszi közzé.”

3.1.1. ALAPELLÁTÁS

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat feladatai

A Szolgálat minden XVI. kerületben élő egyén, család, közösség számára nyitott, szolgáltatásai állampolgári jogon, önkéntes alapon vehetők igénybe, illetve veszélyeztetett gyermekekkel kapcsolatos jelzésekre kötelező a kapcsolatfelvétel az érintett gyermekekkel, családokkal. Az alapellátás keretében segítséget nyújt szociális, mentálhigiénés, életvezetési, foglalkoztatási, lakhatási ügyekben.

A Szolgálat látja el a gyermekjóléti alapellátó tevékenységet, működteti a gyermekvédelmi jelzőrendszert. A hatósági jellegű gondozó tevékenység a Központ feladata, ahol a Szolgálatnak is lehet szerepe, kaphat részfeladatokat. Jelen „Átfogó Értékelés” a Szolgálat feladatai közül elsősorban a gyermekjóléti tevékenységekkel foglalkozik.

Család- és gyermekjóléti szolgálat a települési önkormányzatok feladatkörében a lakóhely szintű minimumszolgáltatásokat, általános segítő feladatokat kell, hogy biztosítsa. Alaptevékenység a családgondozás, mely számos egyéb segítségnyújtási formával egészül ki. Egyik fontos cél a veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességének megőrzése, az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, valamint a krízishelyzet megszüntetésének elősegítése. Ennek ellenére a Szolgálat gondozásába került családok nagy számban veszélyeztetettek.

Gyermekek veszélyeztetettségének okai:

A Szolgálat gondozásába került gyermekek nagy számban veszélyeztetettek. A veszélyeztetettségéről beérkezett jelzést követően a családsegítő felveszi a kapcsolatot az

érintett gyermek/gyermekek családjával, és elkezdődik az együttműködésen alapuló segítő munka, melynek célja az észlelt veszélyeztetettség enyhítése, megszüntetése.

2. ábra: A veszélyeztetett kiskorúak száma a veszélyeztetettség fő oka szerint

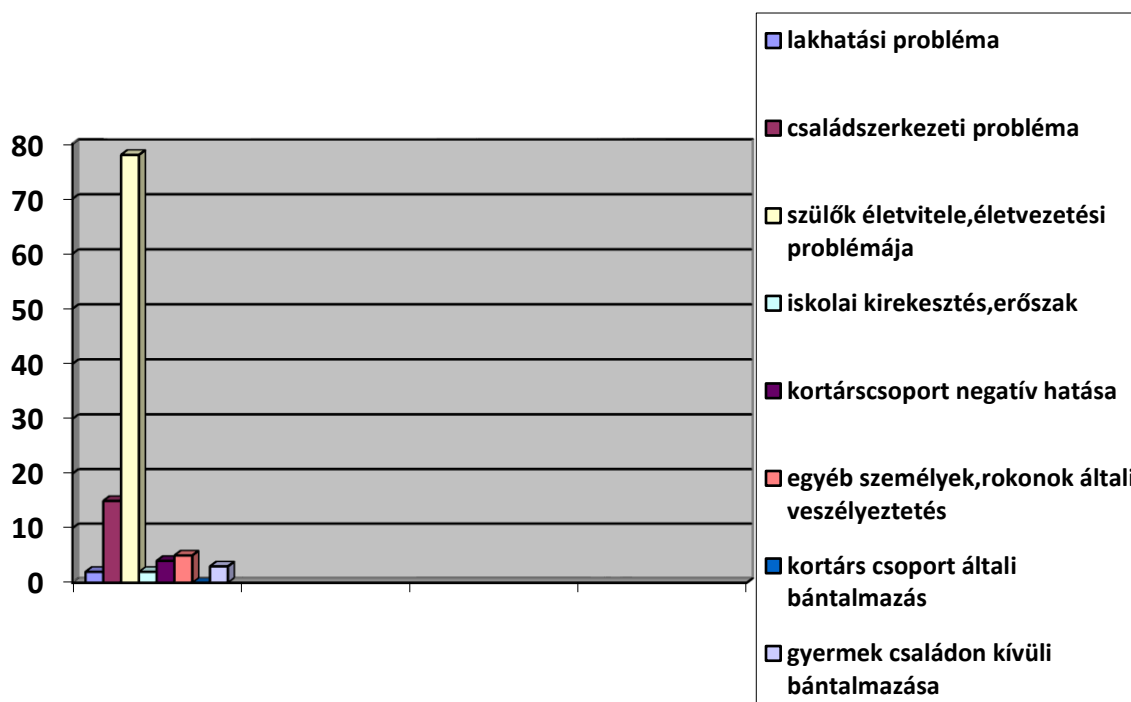

Forrás: Napraforgó Központ KSH statisztika Nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma 2024-ben 193 fő

A nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak fő csoportba sorolása segít meghatározni azokat a vezető problémákat mely alapvetően megjelennek a Családsegítő Szolgálat látókörében. A főcsoportok problémái halmozódhatnak, illetve törvényszerűen gyakran össze is kapcsolódnak. A főcsoportok tagozódását és az ahhoz kapcsolódó adatokat az itt következő diagram részletezi.

A 2024-es évben a leghangsúlyosabb veszélyeztető tényező a környezeti főcsoport mely magába foglalja a lakhatási problémákat, szülők életvitele miatt veszélyeztetett körülmények között élő gyermekeket, valamint a fizikai, illetve lelki bántalmazás miatt Szolgálatunk látókörébe került kiskorú 0-18 év közötti gyermekeket.

3. ábra: Elsődleges probléma típusok

Forrás: Napraforgó Központ KSH statisztika nyilvántartott kiskoriak veszélyeztetettségének fő okai

30. sz. táblázat: 2024-ben gondozási terv alapján ellátott kliensek elsődleges probléma szerinti eloszlása (nem halmozott adat)

Probléma megnevezése	Kliensek száma
Életviteli	13
Családi-kapcsolati konfliktus	49
Családon belüli bántalmazás	42
Elhanyagolás	8
oktatási, nevelési elhanyagolás	5
ebből: felnőttre vonatkozóan (családi, intézményi)	1
Gyermeknevelési	43
Gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség	14
Magatartás, teljesítmény zavar	5
fogyatékoság, retardáció	1
Lelki-mentális, pszichiátriai betegség	40
Szenvedélybetegség	1
Egészségi probléma, egészségkárosodás következménye	6
Foglalkoztatással kapcsolatos	0
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	20
Ügyintézési	3
Információkérés	1
Egyéb	19
Családok száma összesen:	265

Forrás: Napraforgó Központ KSH statisztika saját táblázat A szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján igénybe vevő családok száma a probléma fő oka szerint

A 2024-ben az együttműködési megállapodással a Szolgálatnál együttműködés alapján gondozott esetekre vonatkozó főbb problémák egymáshoz viszonyított megoszlása az alábbi ábrán látható. A **családi-kapcsolati problémákkal** küzdők aránya lett a legmagasabb, ami szinte azonos a tavalyi tendenciával. Jelentős részben ez a több évig tartó, erős konfliktusokkal terhelt válási procedúrákra vezethető vissza, ahol mind a szülők, mind a gyermekek szenvednek a kialakult helyzettől. A **családon belüli bántalmazás** miatt látóköreinkbe került családok száma az elmúlt a 2023-as évhez képest a duplájára nőtt. Az elmúlt évek tendenciája az idei évben is folytatódott, klienseink között a **lelki-mentális, pszichiátriai betegség** következtében hozzánk kerültek száma a tavalyi évben nálunk gondozásban lévő családok számával megegyezik. A **gyermeknevelési problémák** miatt látóköreinkbe került családok száma 10 %-al nőtt az elmúlt évhez képest.

31. sz. táblázat: Családi összetétel (családok száma)

Egyedül élő	16
Házastársi, élettársi kapcsolatban élők, gyerek nélkül	2
Házastársi, élettársi kapcsolatban élők, 1-2 gyerekkel	92
Házastársi, élettársi kapcsolatban élők, 3 vagy több gyerekkel	27
Egy szülő 1-2 gyerekkel	71
Egy szülő 3 vagy több gyerekkel	17
Egyéb	40
Összesen:	216

Forrás: Napraforgó Központ KSH statisztika A szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján igénybe vevő családok száma a család összetétele szerint

Az intézménynél megfordult egyedülállóak aránya némileg csökkent, valamint a házastársi, élettársi kapcsolatban élő, gyermek nélküliek száma is. A tavalyi évhez képest jelentősen nőtt az egyszülős, 1 vagy több gyermeket nevelő családok száma. Szintén jelentősen megnőtt a házastársi kapcsolatban 1 vagy több gyermeket nevelő családok száma.

32. sz. táblázat: Kliensek gazdasági aktivitás szerinti megoszlása 2024-ben

Aktív kereső, foglalkoztatott	184
Munkanélküli	22
Nyugdíjas	14
Gyermek, tanuló	199
Összesen:	445

Forrás: Napraforgó Központ KSH statisztika A szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján igénybe vevő személyek gazdasági aktivitás szerinti megoszlása

A gazdasági aktivitás szerinti megoszlás gyakorlatilag a 2023-es év adataival megegyezik, minimális emelkedés látszik az eltartott 0-14 éves korú gyermekek. Gyámhatósági eljárásban a 2024-es évben **140 kiskorú** volt érintett. Ezek az eljárások az alábbi arányokban oszlottak el a különböző ügytípusok szerint: **117 gyermek esetében védelembe vételi, 17 gyermek vonatkozásában pedig szakellátás** (6 eset egyéb) keretébe tartozó hatósági eljárás zajlott, ami esetmenedzseri tevékenységgel járt. Az utóbbi években jellemző, hogy a szakellátásban élő gyermekek szüleivel a kapcsolattartás nehezített. Ezekre a szülők jellemző a vándorló életmód, amely a gyermekek hazagondozását nem segíti elő.

A hatósági intézkedéssel érintett gyermekekhez kapcsolódóan a kollégák **78 tárgyaláson** vettek részt. 53 első védelembe vételi és 25 védelembe vétel felülvizsgálati tárgyalás mellett 6 egyéb hatósági tárgyaláson is részt vettek. Esetmenedzserek **480 családlátogatást** végeztek. Emellett **54 esetkonzultációt** bonyolítottak le (ide a számottevőbb egyéni konzultációkat számoljuk adott gyermek ügyében társszakemberekkel). Esetmegbeszélést, esetkonferenciát **36** alkalommal szerveztek esetmenedzserek vagy vettek részt más kerület által szervezett fórumon. *Az esetmegbeszélések igen hatékony munkaformák, amikor egy-egy összetett ügyben*

találkoznak az érintett szakemberek, viszont éppen a sok szereplő idejének összehangolása miatt a megszervezése nem könnyű.

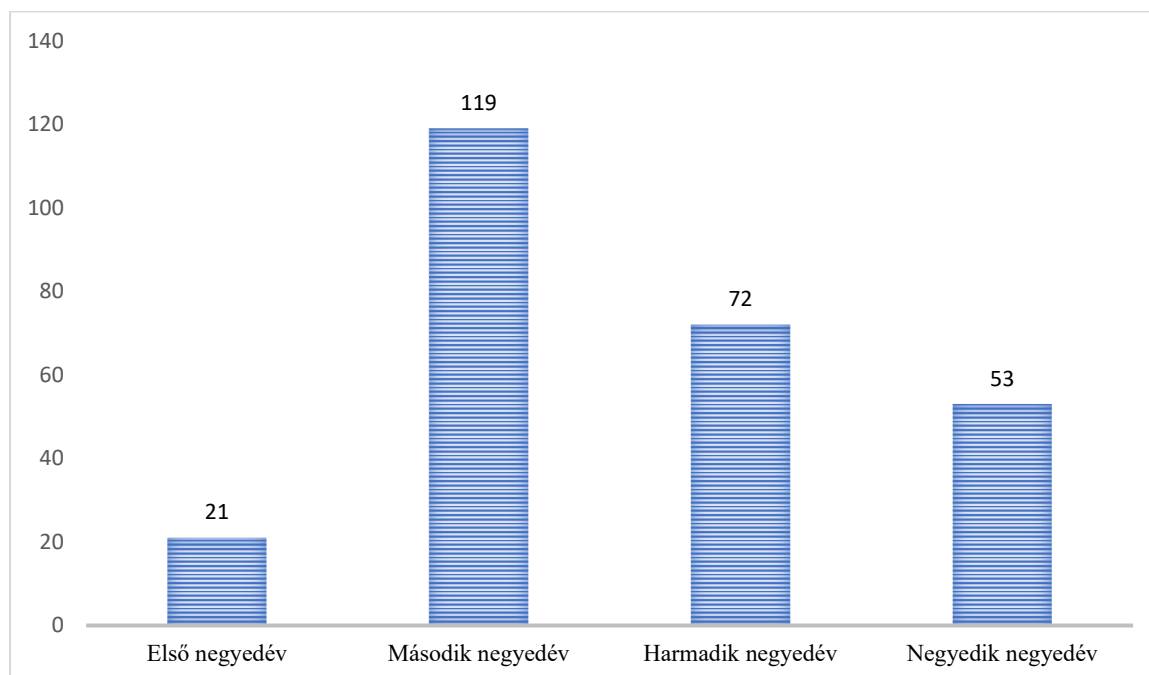
Az intézmény erősségévé vált a speciálisan, saját intézményi helyzetükre alkalmazott szociális diagnózis készítés, melynek stabil ellátását 2 éve tudják megoldani amióta az intézmény munkatársa család-konzulens képesítéssel és gyakorlattal rendelkező kolléga. A szociális diagnózis a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján meghatározza az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat és a gyermekjóléti alapellátásokat. Az intézményben a pszichológiai ellátásaiknál tapasztalnak várólistát, ezért az erre a szolgáltatásra jelentkező vagy delegált kliensek megszűrésével próbálják célzottabbá tenni az ellátást. Nem minden hozott probléma kíván ugyanis pszichológiai megsegítést, szociális diagnózis készítés keretében *előszűrést végeznek* a problémák legmegfelelőbb kezelésmódjának megtalálása érdekében. Az előszűrés nyomán pszichológiai megsegítésre nem szoruló klienseket pedig mentálhigiénés tanácsadás, szülőkonzultáció formájában fogadta és látta el szociális diagnózis készítő munkatárs, ezzel jelentősen tehermentesítve a pszichológiai szolgáltatást.

2024-ben **59 szociális diagnózis** készült az intézményben, továbbá **76 szülő, vagy családkonzultáció**, illetve **90 mentálhigiénés segítő** beszélgetés formájában összesen **166 kliens** kapott segítséget. A korábbi évekhez képest az adminisztráció jelentősen megnövekedett, bár az esetenedzser munkájának ez mindig is jelentős része volt, de az országos gyermekvédelmi rendszer (GYVR) általánossá válásával és a kerületi gyámhivatal bekapcsolódásával, kizárólag ezen a felületen zajlik az adminisztráció, másfelől az intézményi szinten bevezetett új ügyfélnyilvántartó programunk, a CSAGYEK használata is jelentős részt kíván a munkaidőn belül. Mindez a segítői munka átrendeződését vonja maga után: a közvetlen kliens kapcsolat a munkaidő kisebb részében, becslésünk szerint maximum egyharmadában tud megvalósulni, a többi az adminisztráció. Ráadásul a GYVR használata során felmerült kérdések, problémák kiküszöbölése, a rendszer kiforratlansága miatt csak tovább növeli az ezzel töltött időt, ez szintén az ügyfelekkel való személyes kapcsolattól veszi el a segítő szakemberek idejét.

Kiemelt veszélyeztetettségű területek az év során: **2024-ben 285 kiskorút tartott nyilván a Központ veszélyeztetettként.** A vezető probléma alapján legnagyobb arányban (232 kiskorú) továbbra is a *környezeti tényezők* (döntően *családi konfliktus, a család életvitele és életvezetési problémája, továbbá a gyermekekkel szembeni rossz bánásmód: elhanyagolás és bántalmazás*) játszottak szerepet, másodsorban pedig a magatartási főcsoportba sorolt problémák, ide 47 kiskorút soroltunk (ide tartoztak pl. a *tankötelezettségüket elmulasztó gyerekek vagy a szerhasználók is*). Ez a szám a 2023-as évhez képest emelkedett.

Az előző évi tendenciákkal összhangban változatlanul meghatározó problémakör a **válási, kapcsolattartási ügyek** súlyozott jelenléte, a szülők közit elmérgesedett konfliktusok, mely a gyermekek fejlődését veszélyeztetik. A Központnál továbbra is jelen vannak a „**falcolós**”, **önsértő-jellegű iskolai jelzések**, az oktatásból kimaradó, vagy tanulmányaikban lemaradt gyerekekkel kapcsolatos jelzések, illetve, a **hozzátartozók közötti erőszakról** vagy **családon belüli bántalmazásról** szóló rendőrségi, ügyészségi, szociális irodai megkeresések.

4. ábra: 2024-ben a Központ szakmai egységhez érkezett gyermekvédelmi jelzések száma negyedéves bontásban

Feltűnő a második negyedévben történő extrém magas megnövekedése a jelzéseknek: a Központnál 5,6-szoros nagyságrendben jeleztek gyermekveszélyeztetettséget a jelzőrendszeri intézmények. Jelentős jogszabályi változások zajlottak ebben az időszakban a gyermekvédelem területén - március 15 és június 18-a között a jelzési kötelezettséggel kapcsolatos szigorítások történtek -, ennek nyomán indulhatott meg, a szakmában általánosan tapasztalható jelzésszám kiugrás, ami a következő félévben mérséklődött valamennyire, legalábbis a hatóságok elé kerülő ügyeket illetően. Egy ilyen mértékű jelzésszám növekedésre egyik fogadó intézmény sincs felkészülve: a jelzésszámok növekedését ugyanis nem követte az azokat feltáró, kivizsgáló, illetve a veszélyeztetett gyermekek ellátását végző szakemberek számának növekedése. Remélhetjük, hogy a jogszabályi változások beépülnek a jelzőrendszeri intézmények gyakorlatába és egyre inkább elérik céljukat, hogy a gyermekekkel foglalkozó, velük találkozó különböző szakemberek minél pontosabban ismerjék és mérjék fel egy gyermekkel kapcsolatban a veszélyeztetettség meglétét és mértékét, és ennek megfelelően tegyék meg jelzésüket. Az intézmény szakemberei ezen a téren folyamatosan segítséget nyújtanak jelzőrendszeri tájékoztatókkal, konzultációs lehetőségekkel, illetve az óvodákban és iskolákban jelen lévő szociális segítőkön keresztül is.

A jelzések kapcsán végzett felderítő munka ugyanis messze nem meríti ki a gyermekjóléti alapellátás feladatát, hiszen céljainkat tekintve, hogy a gyermekek veszélyeztetettsége csökkenjen, sokkal fontosabb az érintett családokkal folytatott segítő munka minősége. Nem elégséges egy krízishelyzetben a gyors döntések meghozatala a kiskorúak aktuális érdekei mentén, de a családokkal végzett szociális munkának hosszabb távon is valódi tartalmat kell adni, melynek éppúgy része a feltáró munka, a bizalomépítés, a társszakemberekkel való együttműködés, az elemzés, az összefüggések, mintázatok meglátása, valamint a reális célok kitűzése és ezek megvalósítása, ill. megvalósíttatásában való segítségnyújtás.

3.1.2. A JELZŐRENDSZER TAGJAIVAL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS TAPASZTALATAI

A gyermekvédelmi jelzőrendszer működtetése a Szolgálat feladatai közé került a jogszabályi változásokkal. A Központnak szakmai támogatást kell nyújtania a Szolgálatnak, a jelzőrendszeri munkája segítése, koordinálása érdekében is. Az év során a Központ fogadta a Szolgálat megkeresését, amennyiben az a jelzőrendszer működtetése körében a Központ feladatkörébe tartozó, vagy szakmai támogatást igénylő esetről szerzett tudomást. A Központ a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében koordinálja a területén működő jelzőrendszer munkáját. A feladatellátás érdekében a Központ munkatársai közül jelzőrendszeri tanácsadót jelölt ki.

➤ SZAKMAKÖZI MEGBESZÉLÉS

2024-ben a szakmaközi megbeszélések egyik célja, hogy külön-külön szakmai egységenként keressék fel a jelzőrendszer tagjait. Ezzel a kezdeményezéssel azt szerették volna a szakemberek elérni, hogy a jelzőrendszer tagjai számára speciálisan, a felmerülő egyedi igényekre tudjanak reagálni közvetlenül reagálni. A *szakmaközi találkozások* a jelzőrendszer működéséhez és a szociális- és gyermekjóléti munkában érintettek személyes kapcsolatainak kialakításához, megerősítéséhez fontos eszköz, illetve a közös munkánkat érintő változások, új információk megosztására ad lehetőséget. Megtartásukat jogszabály írja elő. Tematikus szakmaközi megbeszélések szervezése történt 7 alkalommal, egy alkalom magában foglalt több jelzőrendszeri szervet. Ezeknek a beszélgetéseknek a célja nem egy konkrét ügy kezelése, hanem előre meghatározott témakörben, aktuális kérdés, vagy kérdéskör több szempontú feldolgozása. A megbeszélések témája:

Kihelyezett szakmaközi tájékoztatók

A 2024. évi jogszabályváltozásoknak, valamint jelzőrendszeri tanácsadói feladatunknak eleget téve, több szakmai jelzőrendszeri tájékoztatót is tartottak a szakmai vezetők, melynek célja a jelzőrendszeri tagok tájékoztatása az aktuális törvényi szabályozásoknak. A tájékoztatás során nem csak az aktualitásokról, hanem a Szolgálat és Központ szakmai munkájáról, jelzőrendszeri folyamatokról is beszéltek szakembereink. A kezdeményezésnek köszönhetően 12 oktatási-nevelési intézménybe jutottak el, 2024 márciusában online tájékoztatási fórumot szerveztek minden jelzőrendszeri tag számára. Terveik szerint 2025-ben is szerveznek az iskolákba és óvodákba kihelyezett tájékoztató alkalmakat.

➤ ÉVES TANÁCSKOZÁS

A 2024-es év jelzőrendszeri működéséről szóló **éves szakmai tanácskozás** 2025. február 27-én került megrendezésre 104 fő részvételével. Az éves tanácskozás megrendezése a Szolgálat szakmai egységének feladata, de egész intézményünk részt vesz az előkészítésben és lebonyolításban. A helyszín a János utcai Szentmihályi Kulturális Központ volt. Minden évben keresik azt a témát, ami aktuális, amivel tapasztalatuk alapján a jelzőrendszer tagjai mindenképpen találkozhatnak mindennapi munkájuk során. 2024-ben a Máltai Szeretetszolgálat Fogadó Pszichoszociális Szolgálatát kérték fel előadónak a szenvedélybeteg családokban felnövő gyermekek sajátos életterheiről, fejlődéséről és megsegítésük irányairól. *Részletesebb leírás a beszámolóhoz csatolt intézkedési tervben olvasható.* A résztvevők foglalmazták meg, hogy inspiráló, szakmailag magas színvonalú, jól megszervezett programon vettek részt.

➤ ESETMEGBESZÉLÉS, ESETKONFERENCIA

2024-ben **27 esetkonferencia és 38 esetmegbeszélés** volt az intézményben a Szolgálat szakmai egységének szervezésében. Az esetkonferenciák célja az adott gyermekkel foglalkozó,

különböző szakmák képviselői és a család közti információcsere, és közös gondolkodás az adott probléma minél hatékonyabb megoldása érdekében. Többnyire olyan esetben kerül sor a megrendezésére, ha a gyermek veszélyeztetettsége olyan mértékben megnő, mely szükségessé teszi az azonnali beavatkozást, vagy az eset kapcsán több szakma képviselői érintettek, így a megfelelő cselekvési mód egyeztetése, a munkamegosztás összehangolása elengedhetetlen a hatékonysághoz. Az eredményes szociális segítőmunka, valódi változások csak a rendelkezésre álló erőforrások bevonásával, folyamatos összehangolásával történhetnek.

3.1.3. PREVENTÍV PROGRAMOK

A Szolgálat szakmai egység feladatai közé tartoznak prevenciós feladatok is. Ezek megvalósításában az óvodai és iskolai szociális segítők évek óta egyre nagyobb mértékben vesznek részt, hiszen az ő munkájukhoz napi szinten kapcsolódik prevenciós feladatellátás, intézményünk törekszik is rendszeres továbbképzéssel elősegíteni a prevenciós tudástárakat, így a gyakorlatuk, kompetenciáik a prevencióban erősebbek, mint az első sorban a családsegítésben foglalkoztatott munkatársaké. Ugyanakkor a klubok, táborok megtartásában az intézmény minden munkacsoportjából kerülnek ki szakemberek.

Táboraikban, nagyobb közösségekben nehezebben integrálható gyerekekkel is dolgoznak, ezért is rendeznek többek között mini táborokat, ahol kevés gyermekkel, intenzív odafigyeléssel, hangsúlyozott közösségépítéssel, szociális készségek fejlesztésével teszik lehetővé táborban való részvételt olyan gyermekeknek is, akik számára ezek a lehetőségek nem adóttak. Az intézmény honlapján megtekinthetők a táborokban készült képek (www.napraforgo16.hu). Célzottan próbálják elérni a valamilyen szempontból veszélyeztetett gyermekeket. Prevenciós kínálatuk különlegessége, hogy mint az intézmény minden szolgáltatása, ezek is ingyenesen elérhetőek, jelentős értékhez juttatva így kerületünk lakosait.

33. sz. táblázat: Az Intézmény által 2024-ben megtartott táborok

<i>Tábor neve</i>	<i>Tábor napok száma</i>	<i>Résztevők száma (nem halmozott adat)</i>	<i>Tábor helyszíne</i>	<i>egyéb jellemzők</i>
Napraforgós Napok I.	5	25	Budapesti helyszínekre szervezett programokkal, Napraforgó Központ székhelyéről indulással és érkezéssel	korosztály: 6-12 év; napközis tábor,
Napraforgós Napok II.	5	20	Felsőtárkány	korosztály: 12 - 18 év; "ott alvós" tábor, tehetséggondozó módszertannal
"Vad alkotók"	5	17	budapesti helyszínekre szervezett programokkal, Napraforgó Központ székhelyéről indulással és érkezéssel	napközis tábor, a munkatársak gyermekei részére
Gázoló kiránduló és kalandklub	5	9	Gánt	nyári tábor, ott alvós
Gázoló kiránduló és kalandklub	3	5	Uppony	őszti tábor, ott alvós
„Nálatok laknak-e állatok?” (tematikus mini tábor I.)	5	4	budapesti helyszínekre szervezett programokkal, Napraforgó Központ székhelyéről indulással és érkezéssel	SNI-s, szegregáltan oktatható gyermekek napközis tábora
Tematikus mini tábor II.	5	5	budapesti helyszínekre szervezett programokkal, Napraforgó Központ székhelyéről indulással és érkezéssel	SNI-s, szegregáltan oktatható gyermekek napközis tábora
Pozitív megküzdési stratégiák kamaszokban	6	8	Napraforgó Központ székhelye	tréning napok kamaszoknak

34. sz. táblázat: Az Intézmény által 2024-ben megtartott klubok

Klub neve	Megtartott alkalmak száma	Résztevők száma (nem halmozott adat)	Helyszín
Baba-mama klub	30	60	Napraforgó Központ székhelye
Társasjáték klub	19	11	Napraforgó Központ székhelye
Kamaszklub	16	9	Napraforgó Központ székhelye
Alzheimer hozzátartozói klub	4	5	Napraforgó Központ székhelye
Művészetterápiás Csoport	10	6	Napraforgó Központ székhelye
Gázoló kiránduló és kalandklub	5	14	különböző helyszínek: pl. Vadálló kövek, Kecske hegy, Prédikáló szék, korcsolyázás a Jégcsarnokban

Az előbbi táblázatok az intézmény saját prevenciós programjait mutatták, azonban az intézmény helyet ad egy olyan klubnak is, melyet nem ők szervezik és tartják, de az intézmény profiljába jól bele illik és évek óta zökkenőmentesen együttműködés keretében zajlik.

A Központ feladatai

- A gyermek veszélyeztetettségének megszüntetése, a gyermek védelme érdekében a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó **hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységek**;
- **Speciális szolgáltatások** biztosítása;
- **Szakmai támogatás nyújtása** a Szolgálatnak és a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében a területén működő **jelzőrendszer** munkájának **koordinálása**.

3.1.4. HATÓSÁGI INTÉZKEDÉSEKHEZ KAPCSOLÓDÓ TEVÉKENYSÉGEK

Az intézményen belül a hatósági ügyekben érintett munkacsoport továbbra is az esetmenedzseri team. Négy esetmenedzser végzi a javaslat készítéseket és egyéb hatósági megkeresésekkel induló szakmai feladatellátást, illetve a már valamilyen intézkedéssel érintett gyerekek körüli munka koordinálását. Mára már kijelenthető, hogy stabil az esetmenedzseri team-összetétele, ami igen fontos tényező a családokkal végzett munkában és a team együttműködése szempontjából is. Gyámhatósági eljárásban a 2024-es évben 140 kiskorú volt érintett. Ezek az eljárások az alábbi arányokban oszlottak el a különböző ügytípusok szerint: 117 gyermek esetében védelembe vételi, 17 gyermek vonatkozásában pedig szakellátás keretébe tartozó hatósági eljárás zajlott, ami esetmenedzseri tevékenységgel járt.

A hatósági intézkedéssel érintett gyermekekhez kapcsolódóan a kollégák 78 tárgyaláson vettek részt. 53 első védelembe vételi és 25 védelembe vétel felülvizsgálati tárgyalás mellett 6 egyéb hatósági tárgyaláson is részt vettek. Az esetmenedzserek 480 családlátogatást végeztek. Emellett **54 esetkonzultációt** bonyolítottak le (ide a számottevőbb egyéni konzultációkat számolják adott gyermek ügyében egy társszakemberrel). Esetmegbeszélést, esetkonferenciát **36** alkalommal szerveztek esetmenedzserek, vagy vettek részt más kerület által szervezett fórumon. Az esetmegbeszélések igen hatékony munkaformák, amikor egy-egy összetett ügyben találkoznak az érintett szakemberek, viszont éppen a sok szereplő idejének összehangolása miatt a megszervezése nem könnyű.

A szociális diagnózis a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján meghatározza az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat és a gyermekjóléti alapellátásokat. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális, gyermekjóléti szolgáltatókat és intézményeket, amelyek kötelesek a szolgáltatásra vonatkozó igényt nyilvántartásba venni. Az intézményben a pszichológiai ellátásaiknál tapasztaltak egyre hosszabb várólistát, ezért az erre a szolgáltatásra jelentkező, vagy delegált kliensek megszűrésével próbálják célzottabbá tenni az ellátást. 2024-ben **59 szociális diagnózis** készült az intézményben.

A korábbi évekhez képest az adminisztráció jelentősen megnövekedett. Bár az esetmenedzserek munkájának ez mindig is jelentős része volt, de az országos gyermekvédelmi rendszer (GYVR) általánossá válásával és a kerületi gyámhivatal bekapcsolódásával, már szinte kizárólag ezen a felületen zajlik az adminisztráció. Másfelől az intézményi szinten bevezetett új ügyfélnyilvántartó program, a „CSAGYEK” használata is jelentős részt kíván a munkaidőn belül. Mindez a segítői munka átrendeződését vonja maga után: a közvetlen kliens kapcsolat a munkaidő kisebb részében, becslésük szerint maximum egyharmadában tud megvalósulni, a többi az adminisztráció. Ráadásul a GYVR használata során felmerült kérdések, problémák kiküszöbölése, a rendszer kiforratlansága miatt csak tovább növeli az ezzel töltött időt, ez szintén az ügyfelekkel való személyes kapcsolattól veszi el a segítő szakemberek idejét.

Kiemelt veszélyeztetettségi területek a 2024-es év során:

Kiemelt veszélyeztetettségi területek az év során: **2024-ben 285 kiskorút tartott nyilván a Központ veszélyeztetettként.** A vezető probléma alapján legnagyobb arányban (232 kiskorú) továbbra is a *környezeti tényezők* (döntően **családi konfliktus, a család életvitele és életvezetési problémája, továbbá a gyermekekkel szembeni rossz bánásmód: elhanyagolás és bántalmazás**) játszottak szerepet, másodsorban pedig a magatartási főcsoportba sorolt problémák, ide 47 kiskorút soroltak (ide tartoztak pl.: a **tankötelezettségüket elmulasztó gyerekek vagy a szerhasználók is**). Ez a szám a 2023-as évhez képest emelkedett.

Az előző évi tendenciákkal összhangban változatlanul meghatározó problémakör a válási, kapcsolattartási ügyek súlyozott jelenléte, a szülők közit elmérgesedett konfliktusok, mely a gyermekek fejlődését veszélyeztetik.

A Központnál továbbra is jelen vannak a „falcolós”, önbüntetés-jellegű iskolai jelzések, az oktatásból kimaradó, vagy tanulmányaikban lemaradt gyerekekkel kapcsolatos jelzések, illetve a hozzátartozók közötti erőszakról vagy családon belüli bántalmazásról szóló rendőrségi, ügyészségi, szociális irodai megkeresések. Az említett időszakban a fiatalok és családok mentális egészsége jelentősen romlott, és ez a kedvezőtlen állapot még mindig fennáll, mely továbbra is erősen leterheli az intézmény pszichológiai ellátását. A korábbi évhez képest az egyéni tanácsadásban, szülőkonzultációban, családterápiában egyaránt még jelentősebb várólisták alakultak ki, pszichológusainknál továbbra is jellemző, hogy sok esetben csak a krízisellátásra fókuszálhatnak annak ellenére, hogy évek óta lassú növekedés van a pszichológiai kapacitásukban, viszont nem tudnak lépést tartani a növekvő szükségletek ütemével.

A Napraforgóban 2024-ben is a korábbi években kialakított bántalmazáskezelő protokoll, és a belső vonalvezetőben megjelenített algoritmus szerint valósult meg. Vagyis bántalmazásról szóló, bejövő új jelzések esetén „válságstáb” kerül összehívásra, melynek állandó tagja egy családsegítő, egy esetmenedzser, egy óvodai-iskolai segítő és egy vezető, akik a rendelkezésre álló információk összefésülése után megbeszélik a konkrét ügy következő lépéseit.

3.1.5. SPECIÁLIS SZOLGÁLTATÁSOK

A speciális szolgáltatások kínálatának sokfélesége, aránya, erőssége nagyban meghatározza egy Központ munkájának minőségét, lehetőségeit. Ezek jövő-orientált szolgáltatások, melyek fejlesztésére oda kell figyelni, ha minőségi ellátást kíván biztosítani egy gyermekjóléti intézmény. A szolgáltatásokat úgy kell kialakítani, hogy azok az adott, jellemző egyéni problémákra is reagáljanak. A tapasztalatok alapján az intézmény fejlesztési célja a mentálhigiénés ellátások megerősítése.

35. táblázat: A speciális szolgáltatások 2024. évi igénybevétele

Szolgáltatás	Alkalom	Fő
Pszichológiai tanácsadás	1 009	167
Fejlesztőpedagógus	276	17
Jogi tanácsadás	163	141
Család/párkonzultáció	153	79
Kapcsolattartási ügyelet	189	54
Készenléti szolgálat	34	
Utcai szociális munka	13	16
Szociális diagnózis	59	60
Szülő- / Családkonzultáció	114	67

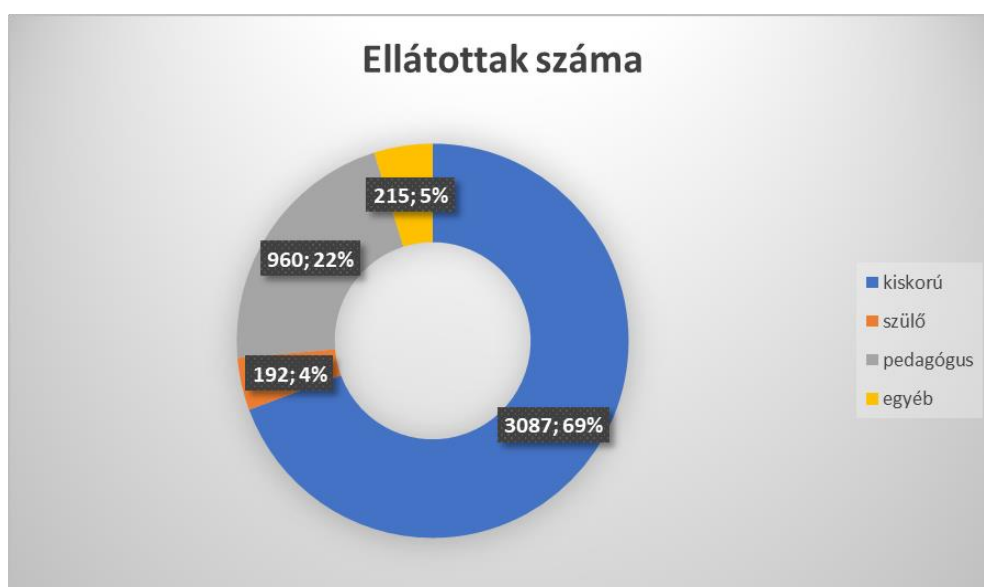
Forrás: Napraforgó Család- és Gyermekjóléti Központ

➤ Óvodai és iskolai szociális segítő munka

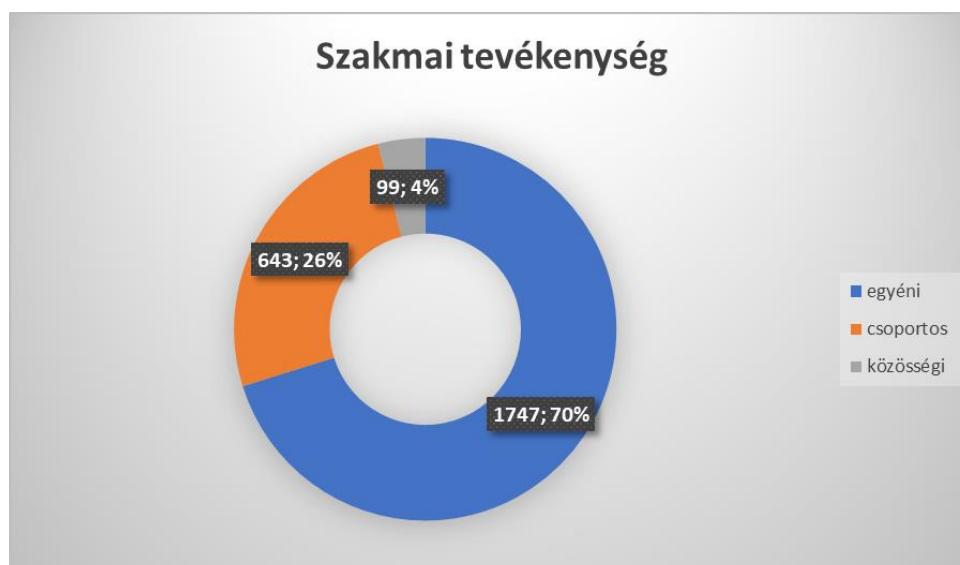
Az óvodai és iskolai szociális segítő tevékenység hatodik nevelési éve kínálja szolgáltatásait a kerület nevelési és oktatási intézményeiben. Tapasztalataik szerint ez a tevékenység a legtöbb nevelési-oktatási intézményben teljes kihasználtságot élvez, mind a gyermekvédelmi ügyekben nyújtott segítség, mind a prevenció területén.

2024-ben egy stabil, állandó csapat dolgozott együtt, mely állandóság sajnos a 2024-es év végére megbomlott. Jelenleg alakulóban van az új óvodai és iskolai szociális segítő szakembereinek létszáma, melynek következtében van olyan intézmény a kerületben, amely ellátatlan. Ezeknek az intézményeknek a gyermekvédelmi ügyekben való megsegítését telefonon biztosítjuk: a központ és szolgálat szakmai egység vezetőihez tudnak az intézmények olyan ügyekben fordulni, ahol még nincs a családnak kapcsolata a család és gyermekjóléti szolgáltatással, amennyiben olyan gyerekek ügyében kérnek tájékoztatást, akik gondozás alatt állnak, abban az esetben a család családsegítője, illetve esetmenedzsere tud tájékoztatást nyújtani az intézményeknek.

5. sz. ábra: 2024-ben az óvodai és iskolai szociális segítői tevékenységgel ellátottak száma

6. sz. ábra: 2024-ben az óvodai és iskolai szociális segítők szakmai tevékenységeinek száma

A korábbi évekhez hasonlóan az ellátottak (nem halmozott adat) és a szakmai tevékenységek száma (halmozott adat) is emelkedett. Továbbra is elmondható, hogy szakmailag indokoltan, ugyanazokkal a gyermekekkel, közösségekkel hosszabb időtartamban folyt prevenciós munka, azaz egy csoportban több alkalommal tartottak munkatársaik foglalkozásokat.

Jelentős változás a korábbi évekhez képest, hogy nagyobb számban emelkedett az ellátottak közül a pedagógusok száma. Ennek oka, hogy a tavalyi év 2024 szeptember 1-én új megerősítő szabályozás lépett érvénybe a gyermekvédelmi jelzőrendszeri tagokra vonatkozólag. Érezhetően jobban igényelték a pedagógusok az óvodai és iskolai szociális segítőkkel való konzultációt, hogy egy-egy jelzéssel kapcsolatban megerősítést kapjanak.

A **csoportos prevenciós tevékenységek** közül legtöbbször továbbra is a *csapatépítést, közösségfejlesztést, szociális kompetenciafejlesztő, pályaorientáció, konfliktuskezelés, bántalmazás, kommunikáció, biztonságos internethasználat, stresszkezelés* megtartását kérték a pedagógusok.

Az intézmények a következő problémák miatt kérték a leggyakrabban segítséget:

- iskolai konfliktushelyzetek;
- a szülői kompetenciák hiányosságai;
- a szülők közötti konfliktus negatív hatása a gyermekre;
- szülővel való kommunikáció nehézségei;
- iskolai hiányzás;
- a gondozó szülő elhanyagoló/veszélyeztető magatartása;
- magatartási-beilleszkedési problémák;
- tanulási nehézség, illetve önsértő magatartás;
- folyamatban lévő válás-gyermekek elhelyezési per, szülők közötti bántalmazás;
- digitális eszközök használata "kutyüzés" hatásai a gyermekekre;
- pedagógiai szakszolgálati vizsgálat szükségessége, illetve várakozás annak eredményére;
- folyamatos problémaként van jelen egyes idegen nyelvű családokkal történő kapcsolattartás, a gyerekek integrációjának az elősegítése, ami nyelvi akadályokba ütközik;
- több esetben kért segítséget az iskola önsértő magatartás okán (jellemzőbb középiskolás lányok esetében).

A 2023-as évhez hasonlóan 2024-ben is a **Központ nyári prevenciós programjainak** feladataiból – klienseknek és dolgozók gyermekeinek szervezett **napközis és ottalvós táboroztatás** – teljes létszámban kivették részüket az óvodai, iskolai szociális segítők.

➤ *Család / párkonzultáció*

Családkonzultációs szolgáltatás biztosítása törvényi kötelezettség. Az intézmény keresett szolgáltatása, melynek fejlesztésére állandóan törekednek a szolgáltatást nyújtani tudó szakemberek kiképzésével is. Ez a szolgáltatás feltétlenül páros vezetést kíván. A munkacsoportban vannak pszichológusok és családterapeuta képzettségű családsegítő munkatársak is. A várólisták csökkentésének reményében önkéntesi szerződést is kötöttek a Családterápiás Egyesületnél képzésben lévő jelentkezőkkel. Jelenleg is dolgozik az intézményben családterápiás képzésben lévő pszichológus önkéntes.

Az elmúlt évben 153 család- és párterápiás alkalom zajlott le 79 ellátott részvételével. Az alkalmak számának erős növekedése mutatja a jelentős lakossági igényt. A jövőbeli célkitűzésük ennek a szolgáltatásnak a stabil munkatársi gárdáját megtartani, sőt lehetőség szerint tovább bővíteni és lehetővé tenni nagyobb esetszám ellátását. Sajnos a kapacitásbővítés feltétele lenne a hely bővítése is.

Nem kíván családterápiás végzettséget a családkonzultáció, mely szintén igen hatékony segítő munkaforma családi konfliktus helyzetekben, elakadásokban, gyermekvédelmi eseteknél.

Diplomás családkonzulens munkatárs érkezett az intézmény munkatársi csapatába 2024-es évben, ő is erősítve ezt a szolgáltatást. 2024-ben családkonzultációs alkalmaink száma 144 volt, 67 elláttal. Az intézmény családterápiás várólistájának hossza jelenleg 7-8 hónap.

➤ *Pszichológiai tanácsadás*

A pszichológiai segítségnyújtás elengedhetetlen eszköz a gyermekvédelemben és a családsegítésben is. De nem csak a családsegítők/esetmenedzserek által delegált esetek kerülnek a szolgáltatásba. Jelentős számú önként jelentkező is van, aki felkeresi az intézményt és speciálisan pszichológusi segítséget kér önmaga, vagy gyermeke számára. Utóbbi esetekben az egyre hosszabbra nyúlt várólista csökkentésére vezették be, illetve kapcsolták össze a szociális diagnózis előszűrő funkcióját. Ennek során kikristályosodik, hogy pontosabban milyen területeken van elakadás a jelentkező, vagy a családtagjai életében, és ezek alapján milyen szolgáltatás lenne számára a legrelevánsabb. Előfordult, hogy pszichológiai tanácsadás helyett a családsegítés látszott elsőrendűnek, vagy a probléma súlya inkább igényelt pszichiátriai ellátást, vagy adott esetben először mediáció vagy jogi tanácsadás volt a kiindulópont. Természetesen az ilyen módon előszűrt esetek túlnyomó része ennek ellenére bekerül a pszichológiai tanácsadásba (is), de a várakozási idő alatt is tudunk velük foglalkozni, és jobban feltárni a megsegítésre szoruló problématerületeket.

Pszichológiai tanácsadók csapatában 3 félállású kolléga mellett 1 teljes állású munkatárs dolgozik. Az intézmény terápiás ellátást nem biztosít, heti 5 órában azonban tanácsadó szakpszichológusunk látja el a tanácsadási mélységet meghaladó eseteket. Az ő munkája jelentős segítség a speciális esetek ellátásában, melyeket olykor – mint például, amikor valamelyik kórház delegálja hozzájuk pszichiátriai kivizsgálás után, vagy a kollégák jelzése után dönt úgy a pszichológusi team – klinikai szaktudást igénylő az esetekké kell minősíteni. A nagy piaci kereslettel bíró pszichológus munkatársak megtartása igen nehéz, inkább a pályakezdő korosztálynál van erre esély. Az intézmény mindezek mellett szerencsésnek mondhatja magát, mivel alkalmazásukban van egy tapasztalt pszichológus kolléga is, aki a kerületi pedagógiai szakszolgálat munkatársa is egyben. A pszichológus team bővítése a szükségletek fényében fontos lenne, azonban a munkájukhoz szükséges tér (helyiség) megteremtése nem kis anyagi kiadást jelent. Jelenleg egyéni pszichológiai tanácsadásra a várólista 4-6 hónap. A 2024-es évben pszichológiai tanácsadásra 1 009 esetben került sor, az érintett kliensek száma 167 fő volt.

Pszichológusaik lehetőségeikhez mérten részt vesznek a team-megbeszéléseken, esetmegbeszéléseken, esetkonferenciákon, ezzel is segítve a családsegítőket, esetmenedzsereket, óvodai-iskolai szociális segítők munkáját is, hiszen egy-egy esetben rendkívül fontos a közös gondolkodás, közös felelősségvállalás. Az intézménynek továbbra is megfogalmazott igénye: a pszichiátriai konzultáció bevezetése, mivel gyakran szembesülnek azzal a ténnyel, hogy a problémák hátterében az érintett gyermek vagy szülő pszichiátriai kezelést igénylő tünetekkel rendelkezik.

➤ *Fejlesztőpedagógus*

Az intézményben továbbra is heti négy órában áll rendelkezésre fejlesztőpedagógus. A fejlesztésre kerülő gyerekek legtöbb esetben már súlyos iskolai kudarcokkal küzdenek. Fő cél a tantárgyi felzárkóztatás mellett ilyen esetekben az iskolai kudarcok okainak feltárása, ezt követően új tanulási stílus és napirend kialakítása. Akinél ez a folyamat sikeres, ott a gyermek önértékelése is javul az elért eredmények fényében, mindez azonban nagyon lassú, munkaigényes folyamat.

A fejlesztésre a tanulók egy része folyamatosan, egész évben igényt tart, de jellemző a nyári szünetben jelentkező gyermekek csoportja is, akik a pótvizsgára való felkészüléshez kérnek segítséget. A fejlesztőpedagógus az esetmenedzserekkel és családsegítőkkel is rendszeresen konzultál, az általa ellátott gyermekek között vannak gyámhatósági intézkedésekkel érintettek

is. A fejlesztőpedagógus bevonására minden esetben kísérletet tesznek, ahol a gyermek tanköteles, de nem jár be az iskolába. A járványhelyzetben élesített online munkamód az intézmény ezen szolgáltatásában olyan sikeres volt, hogy hosszú távon is alkalmazzák. Így elérnek olyan gyermekeket is, akik valamilyen ok miatt személyesen nem mennének be, de online részt tudnak venni a fejlesztésben. A 2024-es évben 17 gyermek kapott az intézményben folyamatos, heti rendszerességű fejlesztőpedagógiai szolgáltatást, összesen 276 alkalommal.

➤ *Jogi tanácsadás*

A jogi tanácsadásra folyamatosan nagy az igény a lakosság részéről, a Központban a szolgáltatás 1 jogász közreműködésével, magas szakmaiság mellett. A tanácsadást nyújtó jogász 163 alkalommal tartott jogi tanácsadást, az igénybe vevő kliensek száma 141 fő volt. A jogi tanácsadásra is nagy az igény a lakosság részéről, a jogász dolgát nehezíti sokszor, hogy a felmerülő kérdések sokszor keverednek mentálhigiénés, adott esetben pszichiátriai problémákkal is. Ezen helyzetek kezelése, kiszűrése, szükség esetén tovább delegálása a szakértelem mellett magas fokú empátiát és emberi hozzáállást kívánnak meg. Fontos, hogy a panaszleveleket, megkereséseket jogi szempontból is megfelelő színvonalon tudják megválaszolni. Ezért az intézményi jogi tanácsadási órakeret (60 óra) bevezetése igen hasznosnak és szükségesnek bizonyult.

➤ *Kapcsolattartási Ügyelet*

A szolgáltatás célja, hogy a gyermekek válás után (vagy alatt) is kapcsolatban maradjanak szülőikkel, nagyszülőikkel, testvéreikkel. Ha a gyermeknek ez az alapvető joga valamilyen ok miatt nem biztosított, kapcsolattartási ügyeletük mediátori (közvetítői) segítséget, semleges helyet és a gyermek számára természetes környezetet (játékokkal berendezett szobát) tud felajánlani. A kapcsolattartási esetek súlyossági foka nő, az önkéntesen megjelentek száma zsugorodik és bírósági, gyámhivatali végzésekkel elrendelt kapcsolattartások váltak jellemzővé. A tartósan felügyelt kapcsolattartási esetek többségbe kerülése (és természetesen az ebből következő konfliktushelyzetek száma és jellege) komoly kihívás a résztvevő teamnek. A szolgáltatás továbbra is kéthetente péntekenként 14.00-20.00 óra között működik. Így 2024-ben 54 fő 189 alkalommal (idősávban) vett igénybe kapcsolattartási ügyeletet immár 4 főre növelt ügyeletes munkatársakkal.

➤ *Készenléti szolgálat*

A készenléti szolgáltatás igénybevételének lehetősége baj esetén nagy biztonságérzetet nyújt a lakosoknak. A készenléti szolgálatot az intézmény nyitvatartási idején kívül működtetik, melynek keretében az ügyeletes munkatárs telefonon tanácsadást, tájékoztatást ad krízishelyzetbe került, XVI. kerületben élő egyéneknek és családoknak. Elsődleges cél, hogy aki a kerületben veszélyhelyzetbe került gyerekekről tudomást szerez, az jelezze a bajt, és szakemberrel tudjon konzultálni a szükséges lépésekről. 2024. évben 34 alkalommal hívták a kerület lakosai a készenléti szolgálatot.

➤ *Utcai/lakótelepi szociális munka*

A programok 2024-ben **5 egész napos kirándulásból** és **két táborból** álltak, ahol különleges helyszínekre vihattuk el a gyerekeket, fiatalokat. A 2024-es nyári tábor helyszíne Gánt volt, a Vértesben. Ősszel újra az Upponyi szorosban töltöttek 3 napot. A Gázoló klub programjain **13 fő** gyermek vett részt. A 2024-es év különlegessége, hogy több alkalommal is jártak a klub tagjai a kerületi Mátyásfüldei Jégszarnokban, ahol kedvezményekkel, vendégszeretettel fogadták őket. A Gázoló Kalandklub a Baba - Mama Klub mellett a másik legrégebbi klubja

az intézménynek. A klub vezetői óvodai és iskolai szociális segítő munkatársak voltak 2024-ben is.

➤ *Szociális diagnózis felvétele*

A család szociális helyzetének átfogó vizsgálata alapján meghatározza az igénybe venni javasolt szociális szolgáltatásokat és a gyermekjóléti alapellátásokat. A jogosultsági feltételek fennállása esetén a szociális diagnózis kötelezi a szociális, gyermekjóléti szolgáltatókat és intézményeket, amelyek kötelesek a szolgáltatásra vonatkozó igényt nyilvántartásba venni. Az intézményben a pszichológiai ellátásaiknál tapasztalnak egyre hosszabb várólistát, ezért az erre a szolgáltatásra jelentkező, vagy delegált kliensek megszüréssel próbálják célzottabbá tenni az ellátást. A várólista oka az épület maximális kihasználtsága mellett az igénylők magas száma. A 2024. évben 59 diagnózist vettek fel, 166 fő ellátott esetében.

➤ *Hátralékezelési tanácsadás*

Folyamatosan fordultak hozzájuk hátralékot felhalmozó kerületi lakosok. Megoldást keresnek a problémáikra külső és belső erőforrások figyelembevételével, segítették az ügyintézésben, figyelemmel kísértük klienseink további életvitelét. Felvették a kapcsolatot a számlázó cégekkel, vállalatokkal, 3 ügyfél érdekében adták be pályázatot a HALÓZAT - Budapesti Díjfizetőkért és Díjhátralékosokért Alapítványnak, amely révén az érintettek víz, csatorna, szemétdíj, lakbér számlákon összesen 1 289 757.- forint jóváírandó támogatási lehetőséget nyertek a vállalt saját rész (530 209.- forint) kifizetésének függvényében. A rezsihátralékot csökkentő rendkívüli települési támogatás kerületi lehetőségének segítségével nagyobb összegű hátralékok megszüntetésére is reális lehetőségünk volt. 2024-ben rezsihátralékot csökkentő rendkívüli települési támogatásra 22 kérelmet adtak be az intézmény segítségével.

➤ *Kertvárosi Családi Szállító Szolgálat*

A szolgáltatás célja, hogy a kerületben élő családoknak megkönnyítse a különböző szolgáltatásokhoz való hozzáférést, és így hozzájáruljon a családok életminőségének javításához. A szállítások egy 7 üléses autóval történnek. A szolgáltatást 2024-ben 25 család vette igénybe 788 alkalommal. A gyermekek így eljutottak a szükséges fejlesztésre, orvosi rendelőbe, kórházakba, intézményekbe. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy elsősorban a fogyatékkal, krónikus betegséggel élő gyermekek szülei számára jelent nagy segítséget a szállítás, kiemelt igény, hogy a gyerekek a számukra kijelölt speciális oktatási intézménybe juthassanak el, illetve kerületi óvoda részéről is felmerült igény a fejlesztések megszervezésében, ahol a fejlesztés másik intézményben zajlik és a napközbeni utaztatása a gyermekeknek körülményes.

3.2. GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSA

Gyermekek napközbeni ellátását az Önkormányzat bölcsőde formájában nyújtja, de a kerületben találhatók családi napközik, és a gyermekek alternatív napközbeni ellátás részeként játszóház is. A bölcsődei ellátás keretei 2019-től bővültek: lehetőség van a mini bölcsőde, munkahelyi bölcsőde és családi bölcsőde létrehozására. Ez az Önkormányzati feladatot nem érinti, de a kerület ellátórendszerére hatással lehet, bár ez eddig nem eredményezett érzékelhető változást a bölcsődébe jelentkezők számában. A jogszabályváltozás a bölcsődei ellátást érintően kedvező, illetve az óvodai ellátáshoz igazodó. Az ellátás alapjait érintő változás nincs. Az Egyesített Bölcsődében 2020. szeptember 1-jétől új szolgáltatási formaként gyermekek alternatív napközbeni ellátása is biztosít gyermekfelügyelet formájában.

A Gyvt. 2024. január 1. napján hatályos szövege szerint:

„Bölcsődei ellátás

42. § (1) A bölcsődei ellátás keretében – ha e törvény kivételt nem tesz – a három éven aluli gyermekek napközbeni ellátását kell biztosítani.

(2) Bölcsődei ellátást biztosíthat a bölcsőde, a mini bölcsőde, a munkahelyi bölcsőde és a családi bölcsőde.

(3) Bölcsődei ellátás keretében a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek nevelése és gondozása is végezhető.

(3a) A sajátos nevelési igényű, illetve korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek bölcsődei ellátása történhet a többi gyermekkel közös bölcsődei csoportban vagy speciális bölcsődei csoportban.

(4) A bölcsődei ellátás keretében az (1) bekezdés szerinti ellátáson túl – szolgáltatásként – speciális tanácsadás, időszakos gyermekfelügyelet, gyermekhotel működtetése vagy más gyermeknevelést segítő szolgáltatás is biztosítható. Ezeket a szolgáltatásokat a gyermek hatodik életévének betöltéséig lehet igénybe venni.

(5) A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tart.

42/A. § (1) Bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható

a) az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén a (2) bekezdésben meghatározott időpontig,

b) a sajátos nevelési igényű gyermek, valamint a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek esetén a (3) bekezdésben meghatározott időpontig,

c) az a) és b) pont alá nem tartozó gyermek esetén, ha a harmadik életévét

ca) január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig,

cb) szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását eddig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

(2) Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig.

(3) A bölcsődei ellátásban a sajátos nevelési igényű gyermek annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben a hatodik életévét betölti.

(4) Meg kell szüntetni annak a gyermeknek a bölcsődei ellátását, aki orvosi szakvélemény alapján egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható.

42/B. § Ha rendkívüli időjárás, járvány, természeti csapás vagy más elháríthatatlan ok miatt a gyermekek napközbeni ellátását biztosító szolgáltató, intézmény, vagy valamely bölcsődei csoport működtetése nem lehetséges,

a) a szolgáltatóra, intézményre vagy valamely bölcsődei csoportra kiterjedően az intézményvezető, ennek hiányában a szolgáltatást nyújtó személy,

b) a településen, fővárosi kerületben működő valamennyi, gyermekek napközbeni ellátását biztosító szolgáltatóra, intézményre kiterjedően a települési önkormányzat jegyzője, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat jegyzője

– a fenntartó egyidejű értesítése mellett – rendkívüli zárva tartást rendel el.

Bölcsőde

43. § (1) A bölcsőde olyan bölcsődei ellátást nyújtó intézmény, amely a gyermekek napközbeni ellátása keretében, a Bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja szerint,

jogszabályban meghatározott szakirányú végzettséggel rendelkező személy által, akár több csoportban nyújt szakszerű gondozást és nevelést.

(2) A bölcsőde szervezetileg működhet

a) önálló bölcsődeként, annak tagintézményeként,

b) bölcsődei igazgatóság, illetve egyesített bölcsőde szervezeti formában, annak tagintézményeként,

c) többcélú óvoda-bölcsődeként, vagy

d) többcélú, közös igazgatású intézmény önálló szervezeti és szakmai egységeként.

(3) A bölcsődei felvétel során előnyben kell részesíteni

a) – ha a gyermek szülője, más törvényes képviselője a felvételi kérelem benyújtását követő 30 napon belül igazolja, hogy munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban áll –

aa) a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermeket,

ab) a három vagy több gyermeket nevelő családban élő gyermeket,

ac) az egyedülálló szülő által nevelt gyermeket, és

b) a védelemben vett gyermeket.

(4) A bölcsőde nyári nyitvatartási rendjét a fenntartó hagyja jóvá. A fenntartó a bölcsődei szünet idejére a szülő, törvényes képviselő kérésére gondoskodik a gyermek intézményi gondozásának, nevelésének megszervezéséről.

(5) A gyermek- és ifjúságpolitikáért felelős miniszter rendeletben a bölcsődék számára – a bölcsődei dolgozók szakmai fejlesztése, szakmai ünnepségek megtartása és a bölcsődei ellátáshoz kapcsolódó szakmai célok megvalósítása érdekében – nevelés-gondozás nélküli munkanapot határoz meg. A nevelés-gondozás nélküli munkanapon a bölcsődei nevelés és gondozás szünetel, a fenntartónak azonban erre irányuló szülői, törvényes képviselői kérésre gondoskodnia kell a gyermekek felügyeletének megszervezéséről.”

A Szolgáltatási Rendelet 2024. január 1. napján hatályos szövege szerint:

„6. § (1) Bölcsődei szolgáltatás a(z)

a) időszakos gyermekfelügyelet,

b) nyújtott nyitva tartás,

c) otthoni gyermekgondozás,

d) baba-mama muzsika,

e)

f) száraz só terápia,

g) játékos gyermektorna,

h) fejlődésvizsgálat, tanácsadás,

i) egyéni komplex fejlesztés,

j) kiscsoportos komplex képességfejlesztés,

k) komplex, játékos baba-mama foglalkozás,

l)

(2) Az időszakos gyermekfelügyelet keretében a bölcsődei ellátásban egyébként nem részesülő, 4 éven aluli gyermek szakszerű gondozása történhet fél napos (maximum napi 4,5 órás időtartamban), vagy egész napos ellátás formájában.

(3) Nyújtott nyitva tartás keretében a bölcsőde munkanapokon – bármely szülő kérésére – 20 óráig működik és gondoskodik a gyermek vacsoráztatásáról.

(4) Otthoni gyermekgondozás keretében azon család gyermekei gondozhatók, ahol

a) hármas vagy többes ikerszülés történt;

b) vagy kettes ikrekkel együtt legalább három, iskolaköteles kor alatti gyermeket nevelnek.

(5) A baba-mama muzsika a szülők számára egy – otthon is alkalmazható – eszközt, technikát mutat meg, a gyermekkel eltöltött idő kellemes, hasznos, szeretetteljes kitöltésére, mely fejleszti a gyermek ismereteit, ritmusérzékét.

(6)

- (7) A száraz só terápia az immunrendszert erősítve, a gyermekek egészségének megőrzésében, a betegségek megelőzésében, gyógyításában játszik szerepet. Rendszeres látogatása jótékony hatással van az asztmatikus jellegű, allergiás betegségekre is.
- (8) A játékos gyermektorna megfelelő környezet biztosításával, mozgásfejlesztő eszközökkel segít abban, hogy a gyermek kidolgozza a számára leggazdaságosabb és legharmonikusabb mozgásokat, izomzata fiziológiásan alakuljon ki és fejlődjön.
- (9) A fejlődésvizsgálat, tanácsadás a szülők számára nyújt segítséget a nevelési, fejlesztési kérdések megválaszolásában, illetve a hiányosságok feltárásában.
- (10) Az egyéni és a kiscsoportos komplex képességfejlesztés eltérő fejlődésmenetű, és egészséges fejlődésmenetű bölcsődés és óvodás korú gyermekek számára ad lehetőséget a feltárt hiányosságok fejlesztésére, megszüntetésére.
- (11) A komplex, játékos baba-mama foglalkozás az idegrendszer érését segítő, komplex kiscsoportos foglalkozás, szülők és gyermekek számára.
- (12)
- (13) A (4) bekezdés b) pontja esetében kapacitáshiány esetén a szolgáltatás igénybevehetőségéről és terjedelméről az Egészségügyi és Szociális Bizottság (a továbbiakban: Bizottság) dönt.
- (14) Az otthoni gyermekgondozás maximális időtartama másfél év. Ez az idő meghosszabbítható összesen két évig a Bizottság határozata alapján.
- (15) A bölcsődei szolgáltatásokat az azt nyújtó intézmény vezetőjénél, vagy az általa megbízott személynél lehet igényelni, az intézmény szabályzata szerinti formában.”

3.2.1. BÖLCSŐDE ÉS BÖLCSŐDEI SZOLGÁLTATÁSOK

A kerületben a gyermekek napközbeni ellátását, gondozását a bölcsődés korú gyermekek esetében (20 hetes kortól - 3 éves korig) az Egyesített Bölcsőde 2024. decemberétől már hat feladat-ellátási helye biztosítja. Az intézmény az ellátást igénybe vevő gyermekek életkorának megfelelő felügyeletet, gondozást, nevelést, foglalkoztatást, étkeztetést biztosít. A gyermek személyiségében, fejlődésében meghatározó az első három életév, ezért is fontos számukra, hogy a legoptimálisabb személyi és tárgyi környezet biztosításával hozzájáruljanak a felnövekvő generáció fejlődéséhez.

Az alapellátási tevékenységen kívül az intézmény szolgáltató tevékenységként napközbeni gyermekfelügyeletet, nyújtott nyitva tartást – az országban elsőként, este 20 óráig, vacsorával –, otthoni gyermekgondozást, só terápiát, játékos gyermektornát, fejlődésvizsgálatot, tanácsadást, egyéni, komplex fejlesztést, kiscsoportos komplex képességfejlesztést, baba-mama muzsikát működtetett szolgáltatásai körében. Feladataik ellátása során a 2023. évben is figyelembe vették a bölcsődék számára kötelezően előírt szakmai, törvényi változásokat. A módszertani levelek útmutatásainak betartására törekedtek, valamint a minőségi munka fejlesztésére is nagy hangsúlyt fektettek. A szülők számíthatnak a bölcsődék rugalmasságára. A rugalmasság azt jelenti, hogy a szülők a gyermekeket – a reggeliztetési időt kivéve – a délelőtti időszakban bármikor behozhatják. Ilyen esetekben a gyermek a napirendhez igazodva kapcsolódik be a bölcsődei életbe.

Az ellátottak sajátosságaihoz kapcsolódóan integrált tevékenységként a különleges bánásmódra szoruló kisgyermekek (pl.: beszédfejlődés, mozgásfejlődés elmaradásával élők) gondozását is vállalja az intézmény. A család és a bölcsőde közötti kapcsolattartás egyik formája a családlátogatás. Rendszerint a beszoktatás előtt, előzetes megbeszélés alapján történik. A családlátogatás lehetőséget ad a bizalmasabb kapcsolat kialakítására, valamint a gyermek családi környezetének, szokásainak megismerésére. A családlátogatás során akkor kaphatnak teljesebb képet a gyermek környezetéről, kötődési kapcsolatairól, ha minden családtag jelen van. A kisgyermek, aki a családlátogatást követően nem sokkal kezdi meg a bölcsődét, így már ismerős arcokkal találkozik.

A szülővel történő fokozatos beszoktatás fontos, mert az ismeretlen felnőttek, gyermekek, környezet, a megváltozott napirend és az új szokások minden gyermek számára nehéz

időszakot jelentenek. A biztonságot jelentő szülői jelenlét, a már megismert kisgyermeknevelők biztosíthatják az új környezet elfogadását. A szülő pedig ez idő alatt megtapasztalja, hogy gyermekét elfogadják, szükség esetén segítik a különböző tevékenységekben, türelemmel támogatják, fejlesztik, és ugyanolyan nevelésben-gondozásban részesül, mint társai. A beszoktatások a beszoktatási ütemterv szerint történnek.

Szakmai program:

A bölcsődék a 2024. évben is elkészítették, és a változásoknak megfelelően aktualizálták szakmai programjaikat, és annak megfelelően végezték tevékenységüket, megvalósították céljaikat. A kerületben működő bölcsődék tárgyi feltételei jók, a magasabb szintű szakmai munkához a működési feltételek biztosítottak. Nagy hangsúlyt fordítanak az önállóság elősegítésére, a gyermek kreativitásának kibontakoztatására. A bölcsődében folyó munka szakmai tartalma, elvei és módszerei középpontjában mindig a gyermek áll. Fontos a családdal való együttműködés. A bölcsődevezetők szakmai programjának legfőbb célja egy gyermek és családbarát intézmény, melyben összehangolt szervezéssel, kellő motiváltsággal, magas színvonalú szakmai felkészültséggel, hivatástudattal lát el valamennyi alkalmazott.

A bölcsődei kisgyermeknevelő feladata, hogy minden gyermeket a korának, egyéni fejlettségi szintjének megfelelően, a saját fejlődési ritmusa szerint segítsen át az életkorának, fejlettségének megfelelően éppen zajló folyamatokon. A gyermekek napirendjének, valamint a gyermekeket ellátó kollégák szakmai munkájának összehangolására folyamatos figyelmet fordítanak. A pontos napirend a kisgyermekeknek biztonságérzetet nyújt, és elősegíti a későbbi óvodai beilleszkedést is. Fontosnak érzik a hangulatos bölcsődei környezet – évszakokhoz, jeles napokhoz alkalmazkodó dekorációk – kialakítását. A szakmai program és az éves munkaterv végrehajtásának ellenőrzése megvalósul. A team megbeszéléseken részt vesz a gyermek kisgyermeknevelője, gyógypedagógiai asszisztens, a gyógypedagógus, bölcsődevezető és a gyermekorvos.

Sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása:

2024-ben 16 sajátos nevelési igényű gyermek gondozását, valamint 22 gyermek korai fejlesztésre jogosult nevelését, integrációjának segítését végezték. A *Borostyán Bölcsődében* 2 korai fejlesztésre jogosult kisgyermek fejlődését segítették. Elláttak különböző problémával küzdő gyermekeket: autizmus spektrum zavar, megkésett beszédfejlődés, egyéb gyermekkori szociális funkciózavar, csecsemő- és gyermekkori táplálkozási zavarok, valamint mozgás fejlődésében elmaradt gyermekeket. A *Szivárvány Bölcsődében* 3 sajátos nevelési igényű kisgyermek fejlődését segítették. A *Centi Bölcsődében* 1 fő sajátos nevelési igényű és 4 fő korai fejlesztésre jogosult kisgyermek fejlődését segítették. A *Bóbita Bölcsődében* 2 fő sajátos nevelési igényű és 9 fő korai fejlesztésre jogosult kisgyermek fejlődését segítették. A *Napsugár Bölcsődében* 10 fő sajátos nevelési igényű és 7 fő korai fejlesztésre jogosult kisgyermek fejlődését segítették. A gyermekek fejlesztését a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XVI. kerületi Tagintézményével (1161 Budapest, Szent Korona utca 75-77.) kötött együttműködési megállapodás alapján a logopédus munkatárs, valamint a bölcsőde gyógypedagógusai látták el. Munkájukat összehangolva, a gyermekek egyéni fejlődését figyelembe véve végezték. 2023. szeptemberétől a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat XVI. kerületi Tagintézményének fejlesztő pedagógusai végzik a gyermekek korai fejlesztését.

A nevelési év folyamán a kerület bölcsődéiből folyamatos jelzések érkeztek a fejlesztő pedagógusokhoz, hogy a bölcsődékben egyre több a nem megfelelő ütemben fejlődő gyermek. Ebben a nevelési évben a gyerekek a gyógypedagógiai fejlesztés mellett minden esetben kaptak mozgásfejlesztést, valamint a szenzoros integrációt segítő fejlesztést. A beszéd fogyatékos gyermekek logopédiai ellátásban részesültek. Fontos a sajátos nevelési igényű gyermekek helybeni korai fejlesztése, és családjuk számára az esélyegyenlőség biztosítása. Az intézményes ellátás lehetőséget nyújt a szülők számára, hogy akár részmunkaidőben is munkát vállalhassanak. E mellett a korai felismerés valószínűbb úgy, hogy a gyermek szakemberek között van. A speciális szükségletű gyermekek ellátására

jelentkező kisgyermeknevelők folyamatos képzésen, önképzésen vesznek részt, ezzel is alkalmazkodva a kialakult helyzetekhez.

A tapasztalatok szerint, valamint a növekvő számok alapján elmondható, hogy fokozatosan nő a speciális szükségletekkel rendelkező gyermekek száma, a kerületi bölcsődékben egyre több a fejlődésben (mozgás, beszéd) megtorpanó gyermek, akiknek a lemaradása nem olyan fokú, hogy sajátos nevelési igényű státuszba kerüljenek, de velük is igen indokolt a korai fejlesztés mihamarabbi szakemberrel történő bevonása. Erre reagálva a bölcsőde kapacitásától függően minden kisgyermek fejlesztésére, lemaradásának megelőzésére figyelmet fordít.

A **gyermekvédelemmel** kapcsolatban minden bölcsődében gyermekvédelmi felelős tevékenykedik. 2024. évben is együttműködtek a Központ munkatársaival. A védelembe vett gyermekek száma 2024-ben 1 fő volt, míg a gyermekvédelmi gondoskodás más formája által gondozott gyermek száma 1 fő volt. A bölcsődék jelzőrendszeri kötelezettségüket folyamatosan ellátták. Az észlelő és jelzőrendszer az intézmények között jól működik.

Új feladatként jelent meg a menedékes gyermekek ellátása. A Covid okozta járványügyi veszélyhelyzetet váltotta a szomszédos országban dúló háborús veszélyhelyzet. Magyarország Kormánya 2022. május 25-től Magyarország egész területére veszélyhelyzetet hirdetett ki az Ukrajna területén fennálló fegyveres konfliktusra és humanitárius katasztrófára figyelemmel. A XVI. kerületünkbe is érkeztek menekült családok, mely családok gyermekeit a Centi Bölcsődében látták el, ahová is végül 1 fő került be az ellátásba.

36. sz. táblázat: A bölcsődei ellátás adatai:

Év	Telephely	Működő férőhely	Beíratott gyermekek száma	Kisgyermek nevelő	Beíratott gyermekek napi átlagos száma a férőhelyek arányában
2020.	5	430	289	70	87
2021.	5	430	295	69	86
2022.	5	430	352	70	87
2023.	5	430	250	70	87
2024*.	6	494	325	91	82

*2024. december 1. napjától

Forrás: XVI. kerületi Kertvárosi Egyesített Bölcsőde

37. sz. táblázat: A bölcsődei férőhelyek kihasználtsága

Év	Bölcsődei								
	Férőhelyek száma	Ellátott gyermekek száma	Különleges bánásmódot igénylő gyermek	Időszakos gyermek-felügyelet igénybe vétele (alkalom)	Otthoni gyermekgondozás	Baba-mama muzsika (alkalom)	Nyújtott nyitva tartás igénybe vétele (/fő, de egy fő több alkalommal)	Só-terápia (alkalom)	Játékos gyermek torna /alkalom
2020*	430	289	19	1 097	0	62	0	295	63
2021	430	295	27	1 195	0	0	0	0	0
2022	430	352	47	1 401	0	0	0	152	153
2023	430	278	38	1 463	0	291	0	449	189
2024**	494	325	38	1 723	0	97	0	142	152

Forrás: XVI. kerületi Kertvárosi Egyesített Bölcsőde

*: 2020. szeptember 1-jétől bővült a Napsugár Bölcsőde 56 férőhellyel.

**.: 2024 december 2-ától nyitott meg a Cseperedő Bölcsőde 64 férőhellyel.

38. sz. táblázat - A gyermekek nappali ellátásának részletes adatai

Statisztikai átlagszámok	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Férőhely / fő	430	430	430	430	494
Nyitvatartási nap	226	231	229	223	222
Beíratottak száma fő/nap	230	216	236	250	325
Tényleges megjelent fő/nap	289	295	262	278	237
Átlagos feltöltöttség %	73	71	78	80	80
Átlagos kihasználtság %	57	55	51	54	55
Napközbeni gyermekfelügyelet adatai december 31-éig					
Igénybevett alkalom	1 097	1 195	1 401	1 463	1 723
Összes óra	6 786	8 576	10 840	10 500	12 952
Fő/ nap	10	12	12	11	13

A bölcsőde szolgáltatásai:

➤ *Otthoni gyermekgondozás* keretében azon család gyermekei gondozhatók, ahol

- hármast vagy többes ikerszülés történt;
  - vagy kettes ikrekkel együtt legalább három, iskolaköteles kor alatti gyermeket nevelnek.
- Az otthoni gyermekgondozás maximális időtartama másfél év. Ez az idő meghosszabbítható összesen két évig az Egészségügyi és Szociális Bizottság határozata alapján. Otthoni gyermekgondozást 2024. évben nem igényeltek a családok.

➤ *Az időszakos gyermekfelügyelet* keretében a bölcsődei ellátásban egyébként nem részesülő, 4 éven aluli gyermek szakszerű gondozása történhet. A szülő, elfoglaltsága idejére néhány órára kérheti gyermeke felügyeletét, ahol gyermekeit képzett szakemberek felügyeletére bízhatja, míg ügyeit intézi.

Az időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatást 2024-ben a kerület bölcsődéiben 1 723 alkalommal vették igénybe. A csoportösszetétel változékonysága és a széles skálán mozgó elvárások kezelése a gondozónőktől kiemelkedően magas szintű ismereteket, rugalmasságot igényel. A kisgyermeknevelő feladatai, munkarendje a bölcsődei gondozás-nevelés elvei és a napi gyakorlat alapján szervezendő, ezzel illeszkedve a bölcsődei csoportokhoz.

➤ *Nyújtott nyitva tartás* keretében a bölcsőde munkanapokon – bármely szülő kérésére – 20 óráig működik és gondoskodik a gyermek vacsoráztatásáról. A nyújtott nyitva tartás szolgáltatást nem vették igénybe a 2024. év folyamán.

➤ *A fejlődésvizsgálat, tanácsadás* a szülők számára nyújt segítséget a nevelési, fejlesztési kérdések megválaszolásában, illetve a hiányosságok feltárásában.

➤ *A játékos gyermek torna* a gyermekek kiegyensúlyozott mozgásfejlődéséhez szükség van a rendszeres mozgásra, a hely- és helyzetváltoztatásra, egyensúlyfejlesztésre és labdakezelésre, mely elősegíti a harmonikus járást, helyes testtartás kialakulását, az irányok elsajátítását. A megfelelő környezet biztosításával, mozgásfejlesztő eszközökkel, játékokkal segítve a gyermek kidolgozza a számára leggyakoribb és legharmonikusabb mozgásokat. A bölcsőde erre a célra kialakított tornatermében gyógypedagógus, szakképzett kisgyermeknevelő segítségével szolgáltatásként baba-torna igénybevételére van lehetőség. Kiscsoportos (10-12 fő) foglalkozásokon heti 2x30 percben a gyermekek játékos, énekes-mondókás testmozgáson vehetnek részt a gondozónők irányításával.

➤ A só terápia hozzájárul az immunrendszer erősítéséhez, a felső-légúti megbetegedések kiküszöböléséhez. A só szoba látogatása során a kisgyermeknevelő felügyelete mellett aktívan játszva az inhalálás jótékony hatását élvezhetik a gyermekek. A Napsugár Bölcsődében, a Szivárvány Bölcsődében (1163 Budapest, Cziráki utca 22.) és a Centi Bölcsődében (1165 Budapest, Centenárium sétány 5/a.) is teljes létszámmal látogatták a gyerekek a só szobát.

➤ *Baba-mama muzsika* szolgáltatást 2024-ben 97 alkalommal vették igénybe. A foglalkozások során dalokat, mondókákat tanulnak a gyerekek mozgással, hangszerrel és ritmuskísérettel, így fejlődik a hallásuk, az éneklési-, beszéd- és ritmuskészségük, memóriájuk, mozgásuk.

3.2.2. ALTERNATÍV NAPKÖZBENI ELLÁTÁS A BÖLCSŐDÉBEN

A Gyvt. 2024. január 1. napján hatályos szövege szerint:

„Alternatív napközbeni ellátás

44/D. § Alternatív napközbeni ellátás a játszótéri program, játszóház, klubfoglalkozás keretében nyújtott,

a) a szülő és a gyermek kapcsolatát erősítő, a gyermek szocializációját támogató, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás,
b) a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett iskoláskorú gyermekek számára biztosított nappali felügyelet, sport-, illetve egyéb foglalkozás és étkeztetés,
feltéve, ha a működtető rendelkezik az ehhez szükséges – jogszabályban meghatározott – személyi és tárgyi feltételekkel.”

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 51/Q. § (1) – (2) bekezdései alapján:

„Alternatív napközbeni ellátás

51/Q. § (1) A Gyvt. 44/D. §-a szerinti alternatív napközbeni ellátások a helyi adottságoktól és lehetőségektől függően, a helyi igényekhez igazodóan, az ellátott célcsoport életkori sajátosságainak megfelelően, gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenységhez kapcsolódóan megszervezhetőek minden, a gyermekek csoportos foglalkoztatására alkalmas épületben, így különösen közösségi, művelődési vagy ifjúsági házban, család- és gyermekjóléti szolgálatnál, iskolában, óvodában, illetve ezek önálló helyiségében, továbbá játszótéren.

(2) Az alternatív napközbeni ellátás valamely gyermekekből álló célcsoport életkori sajátosságaihoz, illetve a szülők speciális élethelyzetéhez igazodó, a gyermekek társadalmi beilleszkedését és közösségi tevékenységét elősegítő, a helyi szükségleteknek és igényeknek megfelelően változó módon vagy rendszeres időközönként tematikus program szerint, meghatározott időtartamokra megszervezett, önálló szakmai programban rögzített tevékenység, amelynek biztosítása során kiemelt figyelmet kell tulajdonítani a szocializációnak, a korai, egyéni és csoportos fejlesztésnek, valamint a prevenciónak.

(3) Az alternatív napközbeni ellátás a (4)–(10) bekezdés szerinti formákban és tartalommal szervezhető meg.

(4) A játszótéri program szakemberek közreműködésével, folyamatos nyitvatartással szabadidős, egyéni, csoportos, közösségi-, érték- és normateremtő tevékenységeket biztosít a gyermekeknek és a szülőknek.

(5) A játszóház elsősorban a játéktevékenységhez kötődő, egyéni készségeket és képességeket fejlesztő, családi nevelést segítő, illetve a szülő–gyermek kapcsolatot erősítő szolgáltatás, amelyben a szülő és a gyermek közösen vesz részt.

(6) A játszóház integratív családi játéktár szolgáltatása segíti a családokat a családi kapcsolatok harmonizálásával, a gyermekek fejlődésével, a neveléssel és életvezetéssel kapcsolatos problémák megoldásában, valamint a családi konfliktusok és a pszichés fejlődési zavarok megelőzésében.

(7) A játszóház keretében nem rendszeres jelleggel, esetenként, nem az egész napos nyitvatartás teljes időtartama alatt időszakos gyermekfelügyelet biztosítható.

(8) A klubfoglalkozás az óvodán és az iskolán kívüli nevelést támogató, elsősorban sport- és szabadidős tevékenységekhez kötődő, a gyermekek, illetve szülei hasznos időtöltését célzó szolgáltatás.

(9) A klubfoglalkozás keretében gyermekfelügyelet biztosítható azokban az időszakokban, amikor a szülő nem tudja megoldani a gyermek napközbeni felügyeletét, így különösen az óvoda és az iskola nyitvatartási idején túli időszakban, valamint az iskolai szünet időtartama alatt.

(10) Az azonos, illetve hasonló problémákkal küzdő, nehéz vagy szociálisan hátrányos élethelyzetű, különösen a csellengő vagy egyéb okból veszélyeztetett gyermekek számára szervezett személyiségfejlesztő, valamint önsegítő vagy kortárssegítő közösségépítő tematikus csoportfoglalkozások a (4)–(9) bekezdésben meghatározott bármelyik formában megszervezhetők.

51/R. § (1) Alternatív napközbeni ellátás szervezése különösen azokban az időszakokban indokolt, amikor az iskolai napközi nem működik, illetve azon túl igény jelentkezik a gyermekek felügyeletének és együttes foglalkoztatásának, fejlesztésének biztosítására, továbbá amikor nincs tanítás az iskolákban.

(2) Az alternatív napközbeni ellátást nyújtó személyek és szervezetek együttműködnek az általuk ellátott gyermekek családjával, valamint szükség szerint az illetékes köznevelési intézménnyel, család- és gyermekjóléti szolgálattal, egyéb segítő, illetve egészségügyi vagy más szolgáltatást nyújtó személlyel, szervezettel, különösen, ha az együttműködés a gyermeket veszélyeztető körülmények, illetve helyzet felszámolására és a gyermek érdekében szükséges intézkedés megtételére vagy tevékenység megvalósítására irányul.

51/S. § (1) Az 51/Q. § (10) bekezdése szerinti foglalkozások vezetését felsőfokú végzettségű szociális vagy mentálhigiénés szakember, valamint a fejleszteni kívánt képesség tekintetében tréning-, illetve csoportvezetésre jogosultságot szerzett személy láthatja el.

(2) Az önkéntes segítők, kortárssegítők közreműködésével vagy együttes részvételével működtetett ellátásokban az önkéntesek felkészítéséről, folyamatos szakmai segítségéről és szupervíziójáról a programot működtető felsőfokú szociális alapképzettséggel vagy mentálhigiénés végzettséggel rendelkező szakember, szupervízió esetén szupervízor útján gondoskodik.

(3) Az alternatív napközbeni ellátások közegészségügyi követelményei tekintetében a bölcsődei módszertani szervezet szakmai iránymutatásában foglaltakat kell alkalmazni. A módszertani szerv a szakmai iránymutatást a honlapján közzéteszi, és gondoskodik annak folyamatos frissítéséről.

(4) Nem tartozik az alternatív napközbeni ellátások közé

a) azon intézmények által biztosított ellátás, amelyeknek kötelező alapfeladata szabadidős programok szervezése,

b) elnevezésétől függetlenül az az időszakos gyermekfelügyelet, amelyhez nem kapcsolódik gyermekjóléti, gyermekvédelmi tevékenység, így különösen amelyet a kereskedelmi, vendéglátó-ipari üzletben vagy kulturális intézményben biztosítanak a szülő tehermentesítése érdekében.”

A Napsugár Bölcsődében 2020. szeptember 1-től új családtámogató szolgáltatással bővültek a lehetőségek. A szolgáltatás elsődlegesen az 1-6 éves korosztály számára, munkanapokon 16-19 óra között, térítésmentesen igénybe vehető szolgáltatás. A kerületben élő egyedülálló

szülőknek, valamint többgyermekes családoknak ad lehetőséget 1-6 éves korú gyermekük számára gyermekfelügyelet igénybevételére, meghatározott időközönként biztonságos, kellemes, otthonos környezetet biztosítva a szülő elfoglaltsága idejére. A felügyeletet a kisgyermeknevelők, tehát képzett szakemberek végzik.

A gyermek személyi adatain kívül rögzíti a szolgáltatás igénybevételének a napját, időtartamát és azt, hogy kinek adható ki a gyermek, kit és hol lehet értesíteni sürgős esetben. A szolgáltatás családsegítő, gyermekjóléti jelentőséggel bír. Egyben esélyegyenlőséget biztosít, támogatja a gyermekek szocializációját, valamint egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatást biztosít. Az ellátási formát 2024-ben 1 fő vette igénybe összesen 7 alkalommal.

3.2.3. CSALÁDI BÖLCSŐDE, NAPKÖZBENI GYERMEKFELÜGYELET, GYERMEKEK ALTERNATÍV NAPKÖZBENI ELLÁTÁSA

A kerületben 2007. év végén egy családi napközi kezdte meg működését. Hiánypótló szolgáltatásként: azokat a gyermekeket várta, akik számára nem jutott bölcsődei férőhely. Később több szolgáltatás nyújtását kezdeményezték szolgáltatók, és nyújtottak be működési engedély kiadása iránti kérelmet. 2011. második félévétől a családi bölcsődék működésének engedélyezése átkerült a települési jegyző hatásköréből a Kormányhivatalok hatáskörébe. A szolgáltatási forma átalakult az által, hogy óvodáskorú gyermek számára óvodai ellátást kell biztosítani, tehát többnyire vagy óvodává, vagy családi bölcsődévé alakultak az intézmények. Budapest Főváros Kormányhivatala Szociális és Gyámhivatala tájékoztatása szerint a kerületben 2024. évben 11 fenntartó 17 családi bölcsődét működtetett, összesen 114 engedélyezett férőhellyel és 108 befogadott férőhellyel. Napközi gyermekfelügyeletet 2 fenntartó biztosít, ahol az engedélyezett férőhelyek száma 14. Alternatív napközi ellátást 2 fenntartó nyújt, ahol is az engedélyezett férőhelyek száma tekintetében a kimenekítési tervben meghatározott létszám az irányadó. Ezek a szolgáltatások lehetőséget nyújtanak azoknak, akiknek gyermeke nem kerül be bölcsődébe, óvodába, vagy valamilyen alternatív megoldást keresnek.

39. sz. táblázat – A XVI. kerületben működő családi napközik engedélyezett férőhely száma:

Év	Családi napköziben/bölcsődében engedélyezett férőhelyek száma	Családi napköziben/bölcsődében a térítésmentes férőhelyek száma	Családi napközibe beíratott gyermekek száma
2020.	80	0	78
2021.	101	0	88
2022.	100	0	98
2023.	114	0	107
2024.	114	0	108

Forrás: KSH Stat

3.3. VÁRANDÓS ANYÁK GONDOZÁSA

A védőnők több mint 100 éve kulcsszerepet töltenek be a nő-, anya-, csecsemő-, gyermek-, ifjúság- és családvédelemben. A kerületben az 5 védőnői tanácsadóban 22 területi védőnői, valamint 9 iskolavédőnői körzet látja el a feladatot. Az iskolavédőnő a kerületben működő oktatási intézmény védőnői feladatait látja el. A gondozás teljessége kiterjedhet az anyán és a csecsemőn túl a család és a gondozási körzet többi nőtagjára, a női életszakaszoknak megfelelően prevenciós célból. A területi védőnő gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós – és gyermekágyas anya, 0 éves – a tanulói jogviszony megkezdéséig, illetve 7–16 éves korú oktatási intézménybe nem járó gyermek él.

40. sz. táblázat: Várandós ellátás

	2020.	2021.	2022.	2023.	2024.
Gondozott várandósok száma:	980	927	808	776	686
Szülések száma:	600	571	462	496	421
Koraszülöttek száma:	35	38	39	25	31
Újszülöttek száma:	609	585	468	500	424
Késői magzati halálozás:	0	0	0	2	0
0-6 nap közötti veszteség:	1	1	0	0	0
Csecsemőhalálozás:	0	1	1	0	3

Forrás: Területi védőnők

41. sz. táblázat: A 2024. évi gondozási tevékenység számokban

Tevékenység	Fő
Gondozott várandós anyák száma	686
Fokozott gondozást igénylők száma	303
Egészségügyi okok miatt fokozott gondozást igénylők száma	295
Szociális okok miatt fokozott gondozást igénylők száma	5
Egészségügyi és szociális okok miatt fokozott gondozást igénylők	3
Várandós tanácsadáson megjelent várandós anyák száma	1 768
Várandós tanácsadás távkonzultációban várandós anyák száma	41
Védőnői várandós látogatások száma	1 207
Fokozott gondozást igénylő várandós látogatások száma	544
Szült anyák száma	421
Újszülöttek száma	424
Otthonszülések száma	2
Gondozatlan terhességből szült anyák száma	2
Védőnői jelzések száma a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/Központ felé	22
Visszajelzések száma	19

Forrás: KESZ, Védőnői szolgálat

A területi védőnő gondozási tevékenységét azon családok körében végzi, ahol várandós, gyermekágyas anya, illetve 0-6 éves korú gyermek él. A védőnői szolgálat területi ellátási kötelezettség alapján működik, a védőnő nem választható.

2017 szeptemberétől munkájukat a „Szakmai, gyakorlati iránymutatás a területi védőnő gyermekvédelmi feladatainak ellátásához, különös tekintettel a korai észlelésre, jelzésre és az együttműködésre” című dokumentum is meghatározza.

42. sz. táblázat – Várandós és csecsemőgondozás

	2020	2021	2022	2023	2024
Területi védőnők száma	21	22	22	21	21
Védőnői látogatások száma	11 114	13 749	15 771	16 704	14 783
Ebből csecsemőknél	4 363	5 666	6 054	6 431	5 649
Egy területi védőnőre jutó látogatások száma	529	625	717	795	704
Ebből csecsemőknél	207	257	275	306	269
Várandós anya tanácsadáson való megjelenések száma	1 713	2 043	2 000	1 926	1 768
Csecsemő tanácsadáson való megjelenések száma	1 558	2 167	1 638	1 711	1 445

Forrás: Területi védőnők

A szűrővizsgálatok kiegészültek a rizikófelméressel, valamint a szülői megfigyelésen alapuló kérdőívvel, mely 0 - 7 éves kor között 15 (12+3) életszakaszban vizsgálja a gyermekek fejlődését.

43. sz. táblázat - Védőnői szűrővizsgálatok

Év	Védőnői szűrővizsgálatok száma	Szűrővizsgálatok teljesülése
2020.	8 942	99,63%
2021.	8 819	99,54%
2022.	8 335	99,71%
2023.	7 991	99,86%
2024.	7 516	99,58%

Forrás: Területi védőnők

Az iskolavédőnői tevékenység a védőnői szolgáltatás egy speciális területe, mely az egészségügyi alapellátás részeként szolgálja a tanulók (6–18 évesek) elsősorban betegségmegelőző jellegű egészségügyi ellátását. A kerület általános és középiskoláinak védőnői feladatait főállású iskolavédőnők látják el. A jogszabályi háttér az iskolaegészségügyi ellátásról szóló 26/1997. (IX. 3.) NM. rendelet biztosítja. Fő feladatuk a tanulók évenkénti szűrővizsgálatával a tünetszegény betegségek korai felismerése. A vizsgálatok eredményéről és az esetlegesen talált elváltozásokról, valamint a további teendőkről tájékoztatják a szülőket. Szükség esetén szakorvosi beutalót adnak, kérjük, hogy szorgalmazza a vizsgálatok mielőbbi elvégzését és utána a lelet visszajuttatását az iskolaorvosi rendelőbe.

44. sz. táblázat - Védőnői álláshelyek száma

Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	<i>db</i>	<i>Fő</i>	<i>Fő</i>
2020.	19	1 833	96
2021.	19	1 826	96
2022.	18	1 726	96
2023.	19	1 630	86
2024.	20	1 577	79

Forrás: Területi védőnők

A XVI. kerületi Önkormányzat családbarát önkormányzatként mindig nagy hangsúlyt fektetett a családokra és az ő támogatásukra. 2016-ban döntött úgy az Önkormányzat, hogy minden kerületi újszülött csecsemő „Babacsomagot” kap, amit a védőnőknél keresztül juttatunk el a családokhoz. Az Önkormányzat ajándécsomagjában csupa hasznos ajándék található, amelyek közül sok termék már az első napoktól használható. A „Babacsomagot” a védőnői szolgálaton keresztül kapják meg a kerületi családok.

3.4. GYERMEKEK ÁTMENETI ELLÁTÁSA

A Gyvt. 2024. január 1. napján hatályos szövege szerint:

„Gyermekek átmeneti gondozása

Az ellátás tartalma

45. § (1) A gyermekek átmeneti gondozása keretében – kivéve, ha a gyermek átmeneti gondozását családok átmeneti otthona biztosítja – a gyermek testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (a továbbiakban: teljes körű ellátás) kell gondoskodni.

(2) A gyermekek átmeneti gondozását – a szülői felügyeletet gyakorló szülő vagy más törvényes képviselő (a továbbiakban együtt: szülő) kérelmére vagy beleegyezésével – ideiglenes jelleggel, teljes körű ellátással kell biztosítani, ha a szülő egészségi állapota, életvezetési problémája, indokolt távolléte vagy más akadályoztatása miatt a gyermek nevelését a családban nem tudja megoldani, vagy utógondozói ellátásban részesül. A fogyatékos gyermek számára a különleges szükségleteihez igazodó ellátást kell biztosítani.

(3) A gyermekek átmeneti gondozásának helyén a gyermek otthontalanná vált szülője is elhelyezhető. A tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket szüleitől elválasztani csak kivételesen indokolt esetben lehet. A tizenkettedik életévét be nem töltött gyermek átmeneti gondozását – a 7. § (2) bekezdésében foglalt kivételekkel – elsősorban helyettes szülőnél kell biztosítani. A szülő gyermeke ellátásában munkarendjéhez igazodóan részt vesz.

(4) A gyermekek átmeneti gondozása során a gyermek iskolai oktatását – lehetőség szerint – iskolaváltás nélkül kell biztosítani.

(5) A gyermek átmeneti gondozásának megkezdéséről a szülőjének lakóhelye – ennek hiányában a tartózkodási helye – szerinti gyermekjóléti szolgálatot, ha az átmeneti gondozást hatósági intézkedés előzte meg, a gyermekjóléti központot értesíteni kell. A gyermek átmeneti gondozása megkezdésekor – ha az előreláthatólag harminc napnál hosszabb lesz – el kell készíteni a gyermekre vonatkozó egyéni gondozási nevelési tervet.

(6) * A gyermekek átmeneti gondozása az alapjául szolgáló ok fennállásáig, de legfeljebb tizenkettő hónapig tart, kivéve ha az utógondozói ellátásban részesülő szülő a gyermekével együtt veszi igénybe az ellátást. Ebben az esetben a gyermek átmeneti gondozása legfeljebb a szülő utógondozói ellátásának fennállásáig tartható fenn az utógondozói ellátás helyszínén.

46. § (1) A gyermek átmeneti gondozása keretében ideiglenes jelleggel, állapotának megfelelő ellátást és éjszakai bentlakást (a továbbiakban: ideiglenes gondozást) kell biztosítani az olyan gyermek számára, aki lakóhelyéről önkényesen eltávozott, így ellátás és felügyelet nélkül maradt.

(2) Az ideiglenes gondozás során fel kell tární a gyermek felügyelet nélkül maradását előidéző okokat, és egyidejűleg haladéktalanul értesíteni kell a gyermek szülőjét vagy más törvényes képviselőjét, illetve a gyermekjóléti szolgálatot, ha az átmeneti gondozást hatósági intézkedés előzte meg, a gyermekjóléti központot a további átmeneti gondozás vagy más gyámhatósági intézkedés megtétele céljából.

(3) A gyermek (2) bekezdésben meghatározott további átmeneti gondozásához minden esetben be kell szerezni a szülő vagy más törvényes képviselő beleegyező nyilatkozatát.

(4) A gyámhatóságot értesíteni kell a szükséges hatósági intézkedések megtétele céljából, ha a) a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermekéről az ideiglenes gondozásról való értesítést követő három napon belül nem gondoskodik,

b) a szülő vagy más törvényes képviselő gyermeke átmeneti gondozásához nem járul hozzá, illetve azt nem kéri,

c) a gyermek visszakerülése a szülőjéhez ellentétes a gyermek érdekeivel.

47. § (1)–(2)

(3) Ha az átmeneti gondozás időtartama eltelt, azonban a gyermek családi környezetébe nem térhet vissza

- a) az elhelyezés – a szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére vagy beleegyezésével – hat hónappal, szükség esetén a tanítási év végéig meghosszabbítható, vagy
- b) haladéktalanul értesíteni kell a gyámhatóságot, a szükséges intézkedések megtételére.
- (3a) Ha a tanulói jogviszonyban álló gyermek az átmeneti gondozás időtartama alatt tölti be a 18. életévét, kérelemre szükség esetén az átmeneti gondozás időtartama meghosszabbítható a tanítási év végéig.
- (4) A gyámhatóságot értesíteni kell a szükséges intézkedések megtétele érdekében az átmeneti gondozás időtartamának eltelte előtt is, ha
- a) nyilvánvalóvá válik, hogy a gyermek családi környezetébe nem térhet vissza,
- b) a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek átmeneti gondozását ugyanazon intézményben két éven belül másodszor is kéri.
48. § (1) A gyermek átmeneti gondozása megszervezhető a működtető által kijelölt helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában vagy családok átmeneti otthonában.
- (2) A gyermekek átmeneti házi gondozásaként – a szülő kérelmére – a gyermek saját otthonában történő ellátását gondozó útján kell biztosítani, ha testi vagy lelki betegsége miatt a gyermek ellátása elsősorban helyettes szülőnél történő elhelyezés útján vagy bentlakásos gyermekintézményben nem oldható meg és ha ez a gondozás a gyermek érdekét szolgálja.”

„Gyermekek átmeneti otthona

50. § (1) A gyermekek átmeneti otthonában az a családban élő, tizenkettedik életévét betöltött vagy tizenkettedik életévét be nem töltött, nem helyettes szülőnél elhelyezett gyermek helyezhető el, aki átmenetileg ellátás és felügyelet nélkül marad, vagy elhelyezés hiányában ezek nélkül maradna, valamint akinek ellátása a család életvezetési nehézségei miatt veszélyeztetett.
- (2) A gyermekek átmeneti otthona segítséget nyújt – a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – a gyermek családjába történő visszatéréséhez.
- (3) A gyermekek átmeneti otthona legalább tizenkettő, de legfeljebb negyven gyermek teljes körű ellátását biztosítja.
- (4) Az átmeneti lakásotthon olyan otthon, amely legfeljebb tizenkettő gyermek átmeneti gondozását biztosítja önálló lakásban, családi körülmények között.
- (5) A gyermekek átmeneti otthona önálló helyettes szülőt vagy helyettes szülői hálózatot működtethet és ebben az esetben ellátja az ezzel kapcsolatos – a 49. § (4) bekezdésében meghatározott – feladatokat. Az átmeneti otthon által foglalkoztatott helyettes szülők az átmeneti otthoni férőhely felének megfelelő létszámú gyermek teljes körű ellátását biztosíthatják.

50/A. § A gyámhatóság a családjában nevelkedő, emberkereskedelem áldozatává vált gyermeket, ideértve azt a gyermeket is, aki esetében fennáll a veszélye annak, hogy emberkereskedelem áldozata, a védelembé vételével egyidejűleg, a szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére legfeljebb hat hónapra elhelyezi az emberkereskedelem áldozatává vált gyermekek ideiglenes befogadására kijelölt, speciális terápiás ellátást biztosító gyermekek átmeneti otthonában. Az elhelyezés az intézményvezető javaslatára és a szülő vagy más törvényes képviselő kérelmére további hat hónappal meghosszabbítható.

Családok átmeneti otthona

51. § (1) Az otthontalanná vált szülő kérelmére a családok átmeneti otthonában együttesen helyezhető el a gyermek és szülője, valamint legfeljebb 21. életévének betöltéséig vagy – ha tanulói jogviszonyban, hallgatói jogviszonyban vagy felnőttképzési jogviszonyban áll –, legfeljebb 24. életévének betöltéséig a gyermek nagykorú testvére, feltéve, hogy elhelyezés hiányában lakhatásuk nem lenne biztosított, és a gyermeket emiatt el kellene választani szülőjétől, családjától. A nagykorú testvér tanulói jogviszonyának, hallgatói jogviszonyának vagy felnőttképzési jogviszonyának fennállását félévente igazolni kell.

(2) A családok átmeneti otthona legalább tizenkettő, de legfeljebb negyven felnőtt és gyermek együttes ellátását biztosítja.

(3) A családok átmeneti otthona a felnőtt és a gyermek együttes ellátása során

a) befogadja az életvezetési problémák vagy más szociális és családi krízis miatt otthontalanná vált, továbbá védelmet kereső szülőt és gyermekét,

b) befogadja a válsághelyzetben lévő bántalmazott vagy várandós anyát, illetve a szülészetről kikerülő anyát és gyermekét, valamint a várandós anya kérelmére az anya élettársát vagy férjét,

c) biztosítja az ellátást igénylő gyermek átmeneti gondozását és befogadja otthontalanná vált szüleit,

d) segítséget nyújt a szülőknek gyermeke szükség szerinti ellátásához, gondozásához, neveléséhez,

e) biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást és a szükség szerinti ellátást,

f) a szülőknek az ellátás mellett jogi, pszichológiai és mentálhigiénés segítséget nyújt,

g) közreműködik – a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében.

(4) Krízisközpontként kizárólag a családok átmeneti otthona működhet.

(5) A krízisközpont befogadja a hozzátartozók közötti erőszak miatt krízishelyzetbe került, a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról szóló törvény szerint bántalmazottnak minősülő személyt és azt a vele egy háztartásban élő személyt, akinek tartására jogszabály, szerződés vagy bírósági határozat alapján köteles (a továbbiakban együtt: bántalmazott család).

(6) A krízisközpont a bántalmazott család számára

a) alaptevékenysége keretében legfeljebb nyolc hét időtartamra

aa) lakhatást biztosít és szükség esetén biztosítja az étkeztetést, a ruházattal való ellátást, a mentálhigiénés és egészségügyi ellátást,

ab) közreműködik – a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – a krízisellátást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család, az egyén helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében,

b) kiegészítő tevékenysége keretében a bántalmazott társadalmi reintegrációja érdekében legfeljebb öt év időtartamra félutasház-szolgáltatást nyújthat.

(7) A félutasház-szolgáltatás keretében a krízisközpontból, titkos menedékházból, illetve a családok átmeneti otthonából kikerült bántalmazott család számára lakhatást és az életvezetéshez szükség szerinti segítséget kell biztosítani.

(8) A félutasház-szolgáltatás igénybevételének feltétele, hogy

a)

b) a bántalmazott vállalja a külön jogszabályban meghatározott előtakarékosági programban való részvételt, és

c) a bántalmazott vállalja a külön jogszabályban meghatározott társadalmi reintegrációt segítő programban való részvételt.

(9) Titkos menedékházként kizárólag a családok átmeneti otthona működhet.

(10) A titkos menedékház befogadja a hozzátartozók közötti erőszak miatt krízishelyzetbe került, illetve otthontalanná vált bántalmazottat és gyermekét, valamint az (5) bekezdés szerinti bántalmazott családot.

(11) A titkos menedékház a (10) bekezdésben foglalt személy számára

a) legfeljebb hat hónap időtartamra

aa) lakhatást biztosít, és szükség esetén biztosítja az étkeztetést, a ruházattal való ellátást, a mentálhigiénés ellátást, valamint segítséget nyújt az egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréshez,

ab) közreműködik – a gyermekjóléti szolgálattal együttműködve – a titkos menedékház szolgáltatást szükségessé tevő okok megszüntetésében, a család, az egyén helyzetének rendezésében, otthontalanságának megszüntetésében,

ac) segítséget nyújt a bántalmazás következtében kialakult pszichés sérülések kezelésében és jogi tanácsadással segíti érdekeinek védelmét,

b) legfeljebb öt év időtartamra kiegészítő tevékenysége keretében a bántalmazott társadalmi reintegrációja érdekében felutasház-szolgáltatást nyújthat.

(12) A családok átmeneti otthona az otthonhoz kapcsolódó külső férőhelyeken biztosíthatja azoknak a családoknak az ellátását, amelyek önálló lakhatásra támogatással képesek.

(13) A külső férőhelyen történő ellátás időtartama a 45. § (6) bekezdése és a 47. § (3) bekezdés a) pontja szerinti időtartammal együtt sem haladhatja meg a három évet.

(14) A külső férőhelyen ellátott családok számára kedvezményes lakhatást, és ha az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges, a 32. § (5) bekezdése szerinti megállapodásban meghatározottak szerint szociális munkát kell biztosítani.

(15) A külső férőhelyek esetében a költségvetési támogatás a normál férőhelyekhez képest csökkentett mértékben illeti meg a fenntartót. A támogatás mértékét a központi költségvetésről szóló törvény állapítja meg.

(16) Az egy családok átmeneti otthona keretében működtetett külső férőhelyek férőhelyszáma egybeszámítva nem haladhatja meg a családok átmeneti otthona férőhelyszámának 50%-át.”

„Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthona (1042 Budapest, Hajnal utca 15.)

Az ellátáshoz való hozzáférés biztosítása az Önkormányzat kötelezően ellátandó feladata a Gyvt. szerint. Az Önkormányzat Ellátási Szerződéssel, külső szolgáltató útján biztosítja a kerületi gyermekek átmeneti otthoni ellátása. A jelenleg hatályos Ellátási Szerződés 2024. január 1. – 2029. december 31. időszakra szól. Újpest Önkormányzatának Szociális Intézménye „Aranyhíd” Gyermek Átmeneti Otthona (a továbbiakban: GYÁO) kihasználtsága a 2024. évben – az eddigi csökkenéshez képest – növekedést mutatott. 2024 évben 6 kerületi gyermek volt a GYÁO-ban elhelyezve. Összesen 1 030 napon vették igénybe XVI. kerületi gyermekek az intézmény szolgáltatásait. A GYÁO-val kötött szerződés lefedi a felmerülő szükségleteket, bár krízisellátásként a kihasználtság előre nem kalkulálható. Az intézmény maximálisan együttműködő.

45. sz. táblázat: Aranyhíd Gyermek Átmeneti Otthonában elhelyezett kerületi gyermekek száma

Év	Gyermekek száma
2020.	3
2021.	2
2022.	2
2023.	5
2024.	6

46. sz. táblázat: Gyermekek létszáma a 2024. évben az ellátandó terület, korosztály és nemenkénti megoszlás szerint XVI. kerületi gyermekek vonatkozásában

A gyermekotthonban ellátottak kor, terület és nemi megoszlása 2024. évben							
Ellátási terület	Nem	3-6 éves	6-10 éves	10-14 éves	14-17 éves	18 fölött	Összesen
XVI. kerület	Fiú	1	1	0	2	0	6
	Lány	0	0	1	1	0	

47. sz. táblázat: Befogadott gyermekek létszáma 2024. évben bekerülési okok szerint a XVI. kerületi gyermekek vonatkozásában

A 2024. évben befogadott gyermekek bekerülési okok és ellátási terület szerint								
Ellátási terület	Bekerülési ok							
	Lakhatási probléma	Életvezetési probléma, addikció	Egészségügyi és mentális problémák	Törvényes képviselő nem megoldott	Diszfunkcionális családi működés	Szülő gyermek konfliktusa	Gyermek magatartási zavara	Gyermekek egyedül nevelő szülő
XVI. kerület	1	2	1	0	0	1	1	0

Családok Átmeneti Otthona (2144 Kerepes, Szabadság utca 84.)

A Magyar Protestáns Segélyszervezet Családok Átmeneti Otthona (a továbbiakban: CSÁO) és az Önkormányzat 2019. január 1. napjától ellátási szerződést kötött a családok átmeneti otthona szolgáltatás biztosítására 2024. december 31. napjáig. A szerződés tartalma szerint a CSÁO igénybe vételére jogosult az a család, aki a Budapest XVI. kerületében lakik, továbbá éves szinten kettő család részére biztosítják az ellátást.

XVI. kerületi lakosok vonatkozásában 2024-ben egy család, összesen 6 fő került elhelyezésre a CSÁO. A család esetében lakhatási krízis miatt, a Központ javaslatára, nem megfelelő lakáskörülmények miatt került be az intézménybe. A családban édesanya, édesapa és négy gyermek (3, 6, 7 évesek és egy 5 hónapos) a családtagok. A család 1 176 gondozási napot töltött 2024. évben a CSÁO-ban. A CSÁO-ban családgondozó szociális munkások, gyermekgondozó, pszichológus, pszichiáter és jogász szakemberek nyújtanak segítséget a bekerülő családoknak.

A családok társadalmi integrációját segítő programjaik:

Szülők támogatása: háztartásgazdálkodási csoport, életvezetési, gyermeknevelési tanácsadás; szülő csoport; jogi tanácsadás; intézményi kapcsolattartás koordinálása; adósságkezelés segítés; mentálhigiénés tanácsadás és konzultáció; munkaerő-piaci reintegráció előkészítése, segítségnyújtás az álláskeresésben; telefonálási és internetezési lehetőség; hivatalos ügyek intézésében való segítségnyújtás; pszichiátriai segítségnyújtás; szociális segítségnyújtás.

Gyermekek számára biztosított szolgáltatások: játszóház; korrepetálás; bibliaismeret református lelkész segítségével; pedagógiai szakszolgálat szolgáltatásaihoz való hozzáférés biztosítása; köznevelési intézményekhez való hozzáférés biztosítása.

A CSÁO két család részére folyamatosan biztosított a krízisellátást, ahová az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat közvetítésével kerülnek az ellátottak.

48. sz. táblázat: Családok átmeneti otthonában a kerületi elhelyezettek száma

Év	Családok száma	Gyermekek száma
2020.	1	2
2021.	2	8
2022.	2	4
2023.	2	4
2024.	1	4

4. FELÜGYELETI SZERVEK ÁLTAL GYÁMCHATÓSÁGI, GYERMEKVÉDELMI TERÜLETEN VÉGZETT SZAKMAI ELLENŐRZÉSEK TAPASZTALATAINAK, TOVÁBBÁ A GYERMEKJÓLÉTI ÉS GYERMEKVÉDELMI SZOLGÁLTATÓ TEVÉKENYSÉGET VÉGZŐK MŰKÖDÉSÉT ENGEDÉLYEZŐ HATÓSÁGI ELLENŐRZÉSÉNEK ALKALMÁVAL TETT MEGÁLLAPÍTÁSOK BEMUTATÁSA

Család- és Gyermekjóléti Központ

A fenntartó az Szt. 92/B. § (1) bekezdése alapján a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál ellenőrzést végzett, és átfogóan értékelte a tevékenységet, melynek tényét a Képviselő-testület 2025. április 16. napján tartott ülésén tárgyalta meg, és a 90/2025. (IV. 16.) Kt. határozatával hagyta jóvá.

Egyesített Bölcsőde

A bölcsődében felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzés nem történt 2024-ben sem. A vezetői ellenőrzés továbbra is többszintű és folyamatos.

A Bölcsőde működésének egyéb szervek által történt ellenőrzései 2024. évben:

- A *Napsugár Bölcsődében* 2024. ében egy szerv folytatott le ellenőrzést. Októberben Budapest Főváros Kormányhivatala XVI. kerületi Hivatala Népegészségügyi Osztálya végzett közegészségügyi ellenőrzést. Az ellenőrzés során közegészségügyi hiányosságot nem tapasztaltak.
- A *Centi Bölcsődében* az elmúlt év során három szerv tartott ellenőrzést. 2024. májusában Budapest Főváros Kormányhivatala végzett ellenőrzést, mely során mindent az előírásoknak megfelelően találtak, azonban javasolták az ételbiztonsági oktatás évente történő megtartását. Július 12. napján a Budapest Főváros Kormányhivatala XVI. kerületi Hivatala Népegészségügyi Osztálya végzett közegészségügyi ellenőrzést. Az ellenőrzés során tett megállapítások: a mindent megfelelőnek találtak, az ételmezésvezetőtől tíz napos étlapot kértek. A közegészségügyi ellenőrzés során hiányosságot nem tapasztalt a július 15. napján tartott ellenőrzéskor, a gabona alapú élelmiszerek és zöldségek gyakorisága megfelelő a vonatkozó rendelethez viszonyítva.
- A *Szivárvány Bölcsődében* 2024. január hónapban a Pest Megyei Kormányhivatal tartott ellenőrzést, mely során a tálalókönyhát ellenőrizték, melyet az előírásoknak megfelelőnek tartottak. Február hónapban foglalkozás egészségügyi ellenőrzést folytattak le, mely a helyiségek kémiai biztonsági előírásainak betartására és az elsősegély nyújtására alkalmas eszközökre terjedt ki. Az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy szemmosó folyadék és új elsősegély csomagok beszerzése vált aktuálissá.
- A *Borostyán Bölcsődében* 2024. február foglalkozás egészségügyi ellenőrzést folytattak le, mely munkahigiénés előírásainak betartására terjedt ki. Az ellenőrzés során megállapítást nyert, hogy karos csaptelep beszerzése javasolt az intézménybe. Május hónapban a Szent Flórián Zrt. ellenőrizte a tűzoltó készülékeket, mely ellenőrzéskor a készülékek felülvizsgálata, valamint cseréje történt meg. Októberben Budapest Főváros Kormányhivatala XVI. kerületi Hivatala Népegészségügyi Osztálya végzett közegészségügyi ellenőrzést. Az ellenőrzés során közegészségügyi hiányosságot nem találtak.
- A *Cseperedő Bölcsődében* minden hatóság ellenőrzést végzett a működési nyilvántartásba való bejegyzés kapcsán.

5. JÖVŐRE VONATKOZÓ JAVASLATOK, CÉLOK MEGHATÁROZÁSA A GYVT. ELŐÍRÁSAI ALAPJÁN

5.1. PÉNZBELI ÉS TERMÉSZETBENI ELLÁTÁSOK – SZOCIÁLIS ÉS SZOCIÁLIS INTÉZMÉNYI IRODA

- Folyamatos cél a támogatások szinten tartása, különösen törekedni kell erre a kiskorúak esetében – mint az ellátások szempontjából egyik leginkább kiemelt csoportban.
- Fontos, hogy az egyes szociális ellátások a kerületi sajátosságokra, valódi igényekre reagáljanak, nyújtsanak választ a tipikus problémákra. Ennek érdekében az Iroda munkatársai továbbra is széles látókörrrel, átfogóan kell, hogy segítsék a családokat.
- A jövőben is kiemelkedő szerepet kell tulajdonítani a támogatások hatékony, célzott megállapításának, a jogszabályok engedte maximális rugalmassággal.
- Továbbra is törekedni kell a szoros szakmai együttműködés fenntartására az érintett kerületi intézményekkel.

5.2. GYERMEKJÓLÉTI SZOLGÁLTATÁS – CSALÁD- ÉS GYERMEKJÓLÉTI KÖZPONT

Az intézmény céljai:

- Az intézményi fluktuáció csökkentése, a munkafeltételek további javítása – Erre 2024. év elején már történtek lépések, egy hosszabb időszakban meg is állt a fluktuáció.
- A fenntartóval való egyeztetés és megoldás kidolgozása a Napraforgó Központ helyhiány problémájára.
- Családterápiás pszichológiai szolgáltatásukban csökkenteni a várólistát.
- A jelzőrendszeri tagok által jelzett, speciális problémacsoportokra (anorexia, szülői kompetenciák erősítésének szükségessége, atipikus gyerekek problémái) célzott programok kidolgozása, csoportok indítása.

5.3. GYERMEKEK NAPKÖZBENI ELLÁTÁSA – BÖLCSŐDE

Az intézmény céljai:

- Folyamatos szakmai cél a szakmai programban foglaltak szerinti működés magas szintű biztosítása.
- Kiemelt szakmai céljuk, hogy a szolgáltatásaik, valamint az új szolgáltatásaik segítsék a kerületben élő családokat.
- Az alternatív napközbeni ellátás igényekhez való alakítása egy év tapasztalata alapján.

5.4. A GYERMEKVÉDELMI MUNKA VONATKOZÁSÁBAN ÁLTALÁBAN, AZ ELLÁTÓRENDSZERT ÉRINTŐ VÁLTOZÁSOK, TERVEK

■ Az Önkormányzat számára az iskolákkal és a Tankerületi Központtal való jó kapcsolat továbbra is fontos, hisz az oktatás színvonala, milyensége a kerület gyermekeinek, felnővekvő nemzedékének életére van hatással. Az Önkormányzat a jó kapcsolat fenntartásáért megteszi, ami rajta múlik. A folyamatos az „Egy iskola, egy óvoda” program az intézmény-felújítások kapcsán, illetve e mellett külön újulnak meg az udvarok. A fejlesztések a Tankerületi Központtal együttműködve valósulnak meg. E mellett a Tankerületi Központ a Hivatal Szociális és Szociális Intézményi irodájának vezetőjét és a Napraforgó Központ vezetőjét is meghívta az Antiszegregációs Munkacsoportjában való részvételre. Az együttműködés kölcsönös és eredményes.

■ Az ellátásokra, szolgáltatásokra vonatkozó általános célkitűzések:

- Az ellátások színvonalának megtartása, emelése, pénzbeli és természetbeni ellátások esetében az ellátás reálértékének megtartása, vagy legalábbis kismértékű csökkenése.

- Az ellátások eljuttatása a leginkább rászorultakhoz.
- A gyermekjóléti szolgáltatás prevenciós jellegének és az oktatási-nevelési intézményekben való megjelenésének való segítése, az együttműködések fejlesztése.
- Tovább folytatódik a bölcsődebővítés: továbbra is állandó feladat a várható igények folyamatos felmérése, figyelemmel kísérése, valamint olyan bővítési lehetőségek megtalálása, melyek rugalmasan alkalmazkodnak az egyes korosztályok változó létszámához. Ezen a területen fontos szerep jut az Európai uniós és egyéb pályázati lehetőségeknek.
- Minden óvodában tornaszoba kiépítése valósul meg, ahol ezt az épület adottságai megengedik. Mindez az eddiginél nagyobb lehetőséget nyújt a mozgásfejlesztésre, mely számos további probléma megelőzésére szolgál.
- A fenti célok megvalósítását szolgálja Budapest Főváros XVI. kerületi Önkormányzat által, a Cseperedő Bölcsőde fejlesztésére kidolgozott projekt Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve. A projekt a közcélú infrastruktúra energiahatékony felújítása, vagy azok energiahatékonyágát fokozó intézkedések, demonstrációs projektek és támogatási intézkedések elnevezésű klímaegyütthatóhoz járul hozzá. A Vívó utca 2. szám alatti, az Önkormányzat kizárólagos tulajdonában lévő ingatlanon a meglévő épület átalakítása, korszerűsítése, bővítése, energiahatékonyágának növelése valósult meg. Bölcsődeként történő hasznosítása hozzájárul a szülők munkaerőpiac visszatéréséhez. A fejlesztés eredményeként a korábbi épület funkcióváltásával, felújításával és kibővítésével összesen 5 új csoportszoba épült meg a hozzá kapcsolódó vizesblokkokkal és átadókkal, amely 64 kisgyermek részére biztosít napközbeni ellátást. A bölcsődében tornaszoba is indult, és az intézményben elindulhatott ingyenesen a tervezett szenzomotoros tréning (TSMT) szolgáltatása a bölcsődébe járó, a szakvélemény által azt igénylő gyermekek számára.
- Rákosszentmihály a XVI. kerület legnagyobb területű településrésze, ahol nincs a legkisebbek fogadására alkalmas intézmény. Ezért az Iskola utcában az Önkormányzat vásárolt egy erre alkalmas ingatlant. 2024. évben még csak a tervek elkészíttetésére biztosította az összeget a költségvetés, az építkezés később kezdődhet majd el.

6. A BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM FŐBB PONTJAINAK BEMUTATÁSA

6. 1. KERÜLETI BŰNMEGELŐZÉSI PROGRAM

A Budapesti Rendőr Főkapitányság XVI. Kerületi Rendőrkapitányság (1163 Budapest, Veres Péter út 101. - a továbbiakban: Rendőrkapitányság) 2024. évben az alábbi bűnmegelőzési tevékenység keretében az alábbiakat hajtotta végre a gyermek és fiatalkorúak vonatkozásában. Az Országos Rendőr Főkapitányság által indított iskolai bűnmegelőzési tanácsadói program keretében bűnmegelőzési előadásokat tartottak, a Budapesti Gépészeti Szakképzési Centrum Csonka János Technikum és Szakképző Iskolában (1165 Budapest Arany János u. 55.), a Corvin Mátyás Gimnáziumban, valamint felkérésre a kerületi oktatási intézményekben.

Az előadások témakörei:

- ifjúkori bűnözés, áldozattá és elkövetővé válás megelőzése,
- internet veszélyei,
- szórakozás veszélyei,
- állatvédelem,
- Budapesti Rendőr Főkapitányság drogprevenciós programja „*Szer, ami megváltoztat*” címmel,
- védelem, önvédelem,
- Elf-Bar.

„Az iskola rendőre” program keretében a Rendőrkapitányság Körzeti Megbízotti Alosztály munkatársai a kerületi általános iskolákban az osztályfőnökök felkérésére bűnmegelőzési előadásokat tartottak. Az előadások témakörei:

- a fiatalokat veszélyeztető bűncselekmények, áldozattá és elkövetővé válás megelőzése,
- internet veszélyei,
- szenvedélyek,
- KEVE program (közlekedésbiztonság),
- közlekedési és baleset-megelőzési ismeretek.

Az előadásokon túl fórumokon tartottak tájékoztatókat a fenti és az alábbi témakörökben:

- nyári időszakban a János utcai Önkormányzati nyári táborban előadások tartása a fenti témakörökben,
- az Állatok Világnapja (2024. október 4.) alkalmából szervezett programok álltak rendelkezésre az állatok védelmére az Önkormányzattal és a Rákosmenti Mezei Őrszolgálatral a kerületi óvodák és általános iskolák (2024. október 1-3.) részére. 2024. október 1-én 254 fő általános iskolás vett részt a programon, 2024. október 2-án 75 fő általános iskolás, és 2024. október 3-án 26 fő általános iskolás vett részt csoportos előadáson a Kertvárosi Tanyaudvarban (1165 Budapest, Sarjú utca 5.) összesen 355 fő részvételével.

„Az iskolai bűnmegelőzési tanácsadói” program 2013. szeptemberében indult országosan. Az elmúlt években a programmal kapcsolatban résztvevő iskolák visszajelzései pozitívak voltak. Az iskolák szívesen veszik a bűnmegelőzési előadásokat osztályfőnöki órákon, továbbá az osztályfőnökök visszajelzése alapján sokkal hitelesebb a diákok részére, ha az előadásokat hivatásos rendőr tartja.

„Az iskola rendőre” program keretében szintén folyamatos az együttműködés a kerületi Általános Iskolák és kerületi Rendőrkapitányság között, melynek keretében bűnmegelőzési előadások kerülnek megtartásra.

A rendőrkapitányság oldaláról a program előnye, jellemzője, illetve a tipikus tevékenységeik:

- rendszeres jelenlét az iskolákban, személyes tanácsadás, konzultáció;

- kijelölt iskolákban előre megbeszélt időpont alapján fogadóóra megtartása, illetve szülői és tantestületi, valamint nevelési értekezleteken való részvétel;
- kiterjedt drog-prevenációs tevékenység folytatása a kerület oktatási intézményeiben tanuló diákok szüleinek; BRFK drogprenációs programja: „Szer, ami megváltoztat” címmel;
- felkérésre részvétel az iskolák egészségnapján, egyéb iskolai rendezvényeken, mely rendezvényeken cél a bűnmegelőzés valamint a rendőrség népszerűsítése;
- felkérésre iskolához kapcsolódó bűnmegelőzési előadássorozat (diákoknak, szülőknek, pedagógusoknak);
- áldozatvédelmi tevékenység – áldozatsegítő, áldozatvédelmi előadások megtartása;
- kerületi gyermekvédelmi intézményekkel kapcsolattartás.

A körzeti megbízottak a 18 év alatti sértettek meghallgatásával, szükség esetén a lakókörnyezetében történő adatgyűjtéssel, és a rendelkezésre álló egyéb adatok feldolgozásával 72 órán belül jelentésben rögzített kríziselemzést készít. Mely elemzés során megpróbálják feltárni milyen okok és körülmények vezettek ahhoz, hogy a sértett bűncselekmény áldozatává vált, és ezek az okok a későbbiekben ne ismétlődhessenek meg

Bűnelkövetés okainak alakulása áldozati és elkövetői oldalról:

A kiskorúak sérelmére, értékeik megszerzésére irányuló bűncselekmények történtek. Mivel egyre több iskoláskorú gyermek rendelkezik nagyobb értékű mobiltelefonnal, illetve informatikai és szórakoztató elektronikai cikkel. A bűncselekmények megvalósulását, bekövetkezését elősegíti a fiatalok felelőtlen magatartása, vagyontárgyaik egymásnak történő mutogatása, azzal való dicsekvés. Továbbá ezen eszközeik közterületen, tömegközlekedési eszközön nyíltan történő használata, valamint iskolában és vendéglátóhelyeken őrizetlenül hagyása. Ezek a cselekedetek felkeltik a bűnelkövetők figyelmét is, így könnyebben válnak a fiatalok a bűncselekmények áldozataivá.

49. sz. táblázat: A 2024-as évben folytatott büntetőeljárások kiskorúak sérelmére elkövetett bűncselekmények miatt

	Ügytípus	Ügyszám
1	zaklatás	1
2	garázdaság	3
3	testi sértés	2
4	kábítószer birtoklás	2
5	kényszerítés	1
6	ittas vezetés	1
7	lopás	2
8	jármű önkéntes eltulajdonítása	1

50. sz. táblázat: 2024-ben fiatalkorú személy ellen indult eljárások száma, bűnelkövetés miatt

Érintett korosztály	Fő
14 év	5
15 év	4
16 év	1
17 év	4

6.2. KÁBÍTÓSZERÜGYI EGYEZTETŐ FÓRUM

XVI. KERÜLETI KÁBÍTÓSZERÜGYI EGYEZTETŐ FÓRUM

2024-ben **Bolya Zoltán, az Ököljog! című könyv szerzője** 10, az Észak-Pesti Tankerületi Központ (a továbbiakban: Tankerület) által fenntartott iskolában a 7-8. és felsőbb évfolyamok számára - 593 gyermeknek - tartott **bűnmegelőzési témájú előadásokat** osztályfőnöki óra keretében.

Mint az elmúlt években mindig, úgy 2024. április 27-én részt vettünk a **Kertvárosi családi egészségnapon**. Az érdeklődőknek alkalma nyílt az **érzelempártyák** használatára, ami közben könnyebben megtanulható azonosítani és kifejezni az érzelmeket. A kisebb korosztály tagjai lehetőséget kaptak arra, hogy megmutassák, mi a szuper erejük a „Szupererő - Mi az én szupererőm?” beszélgetések alkalmával, ahol növekedhetett az önbizalmuk az erősség térkép készítésével – mindezek szakemberek jelenlétével, közreműködésével.

Az egészen kicsik hajtogathattak (origami), színezhettek Érdekes, fejlesztő társasjátékok is várták az érdeklődőket! A gyermekek apró ajándékokat is vihetek!

Számos család totót is kitöltött, ami kifejezetten a kábítószerrel, szenvedélybetegséggel kapcsolatos.

A munkatársak a teljes program ideje alatt szívesen válaszoltak a kábítószerrel, szenvedélybetegséggel kapcsolatosan felmerült kérdéseikre!

2024. június 20-án került sor a KEF ülésre, ahol bemutatkoztak az intézmények által delegált új tagok is.

2024. szeptember 26. napján a KEF által szervezett Kimondva - kimondatlanul komplex színházi nevelési előadásra számos pedagógus, KEF tag és egyéb érdeklődő jött el. A Kimondva - kimondatlanul története sorra veszi a helyzeteket és lehetőségeket, melyek az áldozat és a szemtanúk, valamint az osztályközösség számára adódhatnak a zaklatás kezelésére és megelőzésére.

2024. december 4-5. napokon Addiktológiai képzésen vehetett részt 4 KEF tag. A képzés egyéb szakemberek számára is megszervezésre kerül 2025-ben.

2024. év során számos rendezvényen, programon, BKEF ülésen vettünk részt (BKEF gyűlés; Lelki egészség világnapja alkalmából szervezett konferencia; XXVI. Mondj nemet! konferencia – Gyermekbántalmazás és gyermekjogok; X. kerület KEF programjain való részvétel – szakmai műhelysorozat, gyűlések).

7. A TELEPÜLÉSI ÖNKORMÁNYZAT ÉS A CIVIL SZERVEZETEK KÖZÖTTI EGYÜTTMŰKÖDÉS KERETEI

A kerületben civil szervezetek bevonása az alapellátás keretében történik.

A Napraforgó Család- és Gyermekjóléti Központ több civil és egyházi szervezettel működik együtt, melyek az alábbiak:

- **A Magyar Vöröskereszt Budapest Fővárosi Szervezetének XVI. Kerületi Kirendeltsége** (1163 Budapest, Veres Péter út 27. - a továbbiakban: Vöröskereszt) 5 alkalommal élelmiszer csomagot ajánlott fel, amely a szűkös anyagi helyzetben lévőknek jelentett aktuálisan komoly segítséget. Az ügyfelek a Központ és a Szolgálat ügyfélköréből kerültek ki. A Vöröskereszt továbbá többször juttatott adományokat az ügyfeleknek, aminek szétosztásáról a Napraforgó Család- és Gyermekjóléti Központ gondoskodott, együttműködés keretében, így a karácsonyi ünnepkor 55 család kaphatott élelmiszercsomagot.
- **A Vakok és Gyengénlátók Közép-Magyarországi Regionális Egyesületének** (1141 Budapest, Szugló utca 81.) közösségi civil szervezőjének megkeresése nyomán a Napraforgó Család- és Gyermekjóléti Központ 2024-ben is helyet biztosított a „**Lámpás Klub**” - a XVI. kerületben élő érintetteknek szervezett – foglalkozásának, mely 2024-ben 11 alkalommal került megrendezésre 142 fő jelenlétével.
- **Közösen a Kertvárosért Civil Egyesület** 12 családnak juttatott el 2024-ben élelmiszercsomagot a Központon keresztül.

Az Önkormányzat a kerületi civil szervezeteket többféleképpen támogatja tevékenységükben: Civil Házak fenntartásával helyet biztosít, pályázat és egyedi támogatás útján anyagi támogatást biztosít a működési kiadások segítéséhez és programok megvalósításához. Továbbá, esélyegyenlőség témában bevonja a szervezeteket programjai megvalósításában.